

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT

ÚSTAV FINANCÍ

INSTITUTE OF FINANCES

**HODNOCENÍ VÝKONNOSTI PODNIKU POMOCÍ
NÁSTROJŮ FINANČNÍ ANALÝZY**

EVALUATION OF BUSINESS PERFORMANCE BY MEANS OF FINANCIAL ANALYSIS TOOLS

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Ludmila Tomanová

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. Roman Ptáček, Ph.D.

BRNO 2021

Zadání bakalářské práce

Ústav: Ústav financí
Studentka: **Ludmila Tomanová**
Studijní program: Ekonomika a management
Studijní obor: Účetnictví a daně
Vedoucí práce: **Ing. Roman Ptáček, Ph.D.**
Akademický rok: 2020/21

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a se Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně zadává bakalářskou práci s názvem:

Hodnocení výkonnosti podniku pomocí nástrojů finanční analýzy

Charakteristika problematiky úkolu:

Úvod
Vymezení problému a cíle práce
Metodika práce
Teoretická východiska práce
Analýza problému a současné situace
Vlastní návrhy řešení, přínos návrhů řešení
Závěr
Seznam použité literatury
Přílohy

Cíle, kterých má být dosaženo:

Cílem této bakalářské práce je za pomoci vybraných ukazatelů finanční analýzy posoudit finanční situaci vybraného podnikatelského subjektu a na jejím základě zformulovat doporučení k jejímu zlepšení.

Základní literární prameny:

KNÁPKOVÁ, A., D. PAVELKOVÁ, D. REMEŠ a K. ŠTEKER. Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. 3. aktual. vyd. Praha: Grada Publishing, 2017. 228 s. ISBN 978-80-271-0563-2.

KUBÍČKOVÁ, D. a I. JINDŘICHOVSKÁ. Finanční analýza a hodnocení výkonnosti firmy. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-538-1.

RŮČKOVÁ, P. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 6. aktual. vyd. Praha: Grada Publishing, 2019. ISBN 978-80-271-2028-4.

SEDLÁČEK, J. Finanční analýza podniku. 2. aktual. vyd. Brno: Computer Press, 2011. ISBN 978-8-
-251-3386-6.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2020/21

V Brně dne 28.2.2021

L. S.

doc. Ing. Mgr. Karel Brychta, Ph.D.
ředitel

doc. Ing. Vojtěch Bartoš, Ph.D.
děkan

Abstrakt

Bakalářská práce se zaměřuje na analýzu finanční situace ve vybraném podniku v letech 2014-2019. Práce je rozdělena do několika částí. V první části se zaměřuji na vymezení cílů a metodiky, podle níž se bude práce řídit. V další části se zabývám definicemi a teoretickými poznatky finanční analýzy. Ve třetí části nejprve stručně představím vybranou společnost a posléze u ní provedu propočty jednotlivých ukazatelů finanční analýzy. Na základě získaných poznatků budu navrhnout možná řešení pro zlepšení finanční situace.

Abstract

This bachelor thesis focuses on the analysis of the financial situation in a selected company in the time interval from 2014 to 2009. The work is divided into several parts. In the first part I focus on defining the goals and methodology according to which the work will be managed. In the next part I deal with definitions and theoretical knowledge of financial analysis. In the third part, I will first introduce the selected company and then I will make calculations of individual indicators of financial analysis. Based on the obtained information, I will suggest possible solutions to improve the financial situation.

Klíčová slova

finanční analýza, rozvaha, výkaz zisku a ztráty, likvidita, rentabilita, cash flow, Altmanův model (Z-skóre), index IN05, SWOT analýza

Key words

financial analysis, balance sheet, profit and loss statement, liquidity, profitability, cash flow, Altman's model (Z-score), index IN05, SWOT analysis

Bibliografická citace

TOMANOVÁ, Ludmila. Hodnocení výkonnosti podniku pomocí nástrojů finanční analýzy [online]. Brno, 2021 [cit. 2021-05-10]. Dostupné z: <https://www.vutbr.cz/studenti/zav-prace/detail/135329>. Bakalářská práce. Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, Ústav financí. Vedoucí práce Roman Ptáček.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracoval jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušil autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským, v platném znění).

V Brně dne 16. května 2021

.....

podpis studenta

Poděkování

Ráda bych poděkovala panu Ing. Romanu Ptáčkovi, Ph.D. za odborné vedení mé bakalářské práce, cenné rady a připomínky, které mi během zpracovávání této práce poskytl. Dále bych chtěla poděkovat podniku za spolupráci a poskytnutí informací a materiálů. V neposlední řadě patří velký dík mé rodině za nepřetržitou podporu a trpělivost nejen při psaní této práce, ale i po celou dobu studia.

OBSAH

ÚVOD	11
1 CÍL A METODIKA PRÁCE	12
1.1 Cíle práce	12
1.2 Metodika práce	12
2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE.....	13
2.1 Analýza prostředí	13
2.1.1 Analýza vnějšího prostředí	13
2.1.2 Analýza vnitřního prostředí	14
2.2 Finanční analýza	15
2.3 Uživatelé finanční analýzy	16
2.4 Potřebné informační zdroje	17
2.4.1 Rozvaha	18
2.4.2 Výkaz zisku a ztrát	19
2.4.3 Výkaz cash flow	20
2.4.4 Příloha.....	20
2.5 Metody finanční analýzy	20
2.5.1 Analýza absolutních ukazatelů	20
2.5.2 Analýza rozdílových ukazatelů.....	21
2.5.3 Analýza poměrových ukazatelů	23
2.5.4 Analýza soustav ukazatelů.....	35
2.5.5 SWOT analýza	38
3 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU.....	39
3.1 Charakteristika společnosti	39
3.1.1 Základní obory působnosti firmy	39
3.1.2 Historie společnosti	40

3.1.3	Vlastnická struktura COGNITO, a.s. a dceřiné společnosti	40
3.1.4	Vnitřní a organizační struktura	41
3.1.5	Výzkum a vývoj	43
3.1.6	Aktuální události	44
3.1.7	Konkurence	44
3.2	Analýza vnějšího prostředí	45
3.2.1	PESTLE analýza	45
3.3	Analýza vnitřního prostředí	48
3.3.1	IFE matice	48
3.4	Analýza absolutních ukazatelů	49
3.4.1	Horizontální analýza rozvahy	49
3.4.2	Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty	53
3.4.3	Vertikální analýza	55
3.5	Analýza rozdílových ukazatelů	56
3.5.1	Čistý pracovní kapitál	56
3.5.2	Čisté pohotové prostředky	58
3.5.3	Čistý peněžně-pohledávkový finanční fond	58
3.6	Analýza poměrových ukazatelů	59
3.6.1	Ukazatele likvidity	59
3.6.2	Ukazatele rentability	61
3.6.3	Ukazatele zadluženosti	63
3.6.4	Ukazatele aktivity	66
3.6.5	Provozní (výrobní) ukazatelé	70
3.6.6	Analýza cash flow	71
3.7	Analýza soustav ukazatelů	74
3.7.1	Kralickův Quick test	74
3.7.2	Altmanův model (Z-skóre)	75

3.7.3	Index IN05	75
3.8	Zhodnocení výsledků analýzy	76
3.9	SWOT analýza	79
3.9.1	Interní analýza.....	80
3.9.2	Externí analýza.....	81
4	VLASTNÍ NÁVRHY ŘEŠENÍ	83
4.1	Snížení provozních nákladů	83
4.1.1	Pronájem budov	85
4.1.2	Snížení splátek u dlouhodobého investičního úvěru	87
4.2	Zkrácení doby obratu pohledávek	88
4.2.1	Faktoring	88
4.3	Navýšení počtu pohledávek	90
4.3.1	Navázání spolupráce s jinými společnostmi	90
4.3.2	Investice do propagace	91
	ZÁVĚR	94
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	95
	SEZNAM GRAFŮ	98
	SEZNAM OBRÁZKŮ	99
	SEZNAM TABULEK	100
	SEZNAM VZORCŮ	102
	SEZNAM PŘÍLOH	104

ÚVOD

V současné době je obtížné získat si svůj tržní podíl, mnohem těžší však je si jej udržet v dlouhodobějším horizontu. Trh zboží a služeb se neustále mění, s ním i nabídka a poptávka. Přibývá konkurenčních podniků, proto je důležité neopomíjet kvalitu vlastních produktů a neustále pracovat na jejich vývoji a zdokonalování. Z toho důvodu se mnoho firem podrobuje finanční analýze, aby tak předešly možným rizikům finanční nestability a včas vůči ní podnikly správná opatření. Finanční analýza nám mimo jiné odhalí silné a slabé stránky podniku. Díky ní zjistíme, jak na tom ve skutečnosti je, například zda by měl přestat využívat cizí zdroje, aby se příliš nezadlužil nebo naopak, že by pro něj bylo výhodnější vzít si úvěr od banky.

Finanční analýza vychází z dat, které získáme od vybraného podniku, jedná se zejména o rozvahu, výkaz zisku a ztrát a přehled o peněžních tocích. Pro svoji bakalářskou práci jsem si vybrala hodnocení výkonnosti podniku pomocí nástrojů finanční analýzy u vybrané společnosti COGNITO, a.s.. Výsledné hodnoty u vybraných ukazatelů poměrové analýzy porovnáám s konkurenčním podnikem HERMANN tepelná technika s. r. o..

Bakalářská práce je rozdělena do čtyř částí. V první části se zaměřím na vnější a vnitřní analýzu, stručné vymezení cílů a metodiky, podle níž se bude bakalářská práce řídit. Druhá část práce bude pojednávat o teoretických poznatcích, vymezení základních pojmů finanční analýzy včetně vzorců a ukazatelů získaných prostudováním odborných materiálů a knih.

Ve třetí části budou získané teoretické poznatky využity ke zpracování praktické části práce, a to formou podrobné finanční analýzy u vybraného podniku. V první řadě provedu stručnou charakteristiku společnosti COGNITO, a.s., data z účetních výkazů a výročních zpráv společnosti poté zadám do příslušných vzorců. Zjištěné hodnoty srovnám s konkurenčním podnikem pro jasnější představu o tamější finanční situaci.

Poslední část práce bude patřit návrhům řešení, které společnosti pomohou odvrátit současné a budoucí hrozby a v poslední řadě ji zajistí plynulý chod a co nejvyšší tržby do budoucna.

1 CÍL A METODIKA PRÁCE

Hlavním cílem této bakalářské práce je vyhodnotit finanční situaci společnosti a doporučit kroky k jejímu zlepšení za pomoci nástrojů finanční analýzy. Výsledné hodnoty dále porovnat s konkurenčním podnikem a na základě získaných poznatků přijít s návrhy na její zlepšení, které firmě do budoucna přinesou vyšší prosperitu. S pomocí vybraných ukazatelů, z nichž se finanční analýza skládá, detailně prozkoumáme období 2014–2019. Vycházet budeme zejména z výročních zpráv, které obsahují rozvahu, výkaz zisku a ztrát a další nezbytně nutné podklady pro průzkum. K dosažení hlavního cíle bakalářské práce je nutné stanovit správné dílčí cíle a použít k tomu správné empirické a logické metody.

1.1 Cíle práce

- v teoretické části definovat pojem finanční analýza, přehledně rozepsat a vysvětlit základní pojmy a ukazatele včetně vzorců, jež aplikujeme v praktické části,
- seznámit se s analyzovanou firmou, nahlédnout do její infrastruktury a více se obeznámit s tamějším výrobním programem,
- za pomoci ukazatelů, uvedených v teoretické části, provést finanční analýzu reálnými výpočty za sledované období 2014-2019, porovnat je s výslednými hodnotami konkurenčního podniku a výsledky okomentovat,
- na závěr přijít s návrhy na minimalizaci přebytečných nákladů a maximalizaci zisku, čímž se zefektivní jejich podnikání a získají tím větší tržní podíl.

1.2 Metodika práce

- pozorování – základní systematická metoda, která záměrně a plánovitě sleduje jevy a zákonitosti, jejímž výsledkem je popis skutečností a jejich následné vysvětlení,
- srovnání – výsledky získané důkladnými propočty podrobíme tzv. komparaci neboli srovnání dvou a více odlišných ukazatelů,
- analýza a syntéza – u analýzy se jedná se o proces reálného rozkladu zkoumaného jevu na jednotlivé části, které postupují dalšímu zkoumání, naopak syntéza myšlenkovitě spojuje získané poznatky a utváří z nich celek,
- Indukce a dedukce – indukce vyvozuje obecný závěr z několika poznatků. Dedukce je opak indukce, přechází od méně obecného ke konkrétnějšímu závěru (SYNEK, 2007).

2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE

Teoretická část bakalářské práce vymezuje postupy a poznatky, které jsou využity ke správnému provedení analýzy podniku, právě díky ní lépe porozumíme dané problematice. Nejprve se seznámíme s pojmem finanční analýza, dále pak s metodami, z nichž se skládá, a které následně aplikujeme v praktické části. Nedílnou součástí finanční analýzy je rovněž objasnění důležitých pojmů, výpočtů a definic, pro snadnější orientaci v odborné terminologii (KISLINGEROVÁ, 2010).

2.1 Analýza prostředí

2.1.1 Analýza vnějšího prostředí

Analýza zkoumá vnější a zároveň vnitřní prostředí podniku. S její pomocí podnik definuje faktory, které jeho podnikatelskou činnost nejvíce ovlivňují. Můžeme říct, že tímto způsobem zkoumá příležitosti a hrozby (DUBEC, 2012).

PESTLE analýza

PESTLE analýza slouží ke zkoumání vnějšího okolí podniku (neboli makrookolí). Je součástí strategické analýzy. Zaměřuje se na vnější faktory, které se v budoucnu mohou stát potencionálním rizikem nebo naopak příležitostí, protože tyto faktory mohou ovlivňovat poptávku po našich produktech a tím působit i na náš zisk (DUBEC, 2012).

Slovo PESTLE je akronym vnějších vlivů, patří sem faktory:

- Politické
- Ekonomické
- Sociální
- Technologické
- Legislativní
- Ekologické (DUBEC, 2012)

Cíle analýzy PESTLE:

- Které vnější faktory ovlivňují společnost?
- Jaké účinky tyto faktory mají?
- Které z nich jsou v blízké budoucnosti nejdůležitější? (DUBEC, 2012)

2.1.2 Analýza vnitřního prostředí

IFE matice

Jedná se o techniku, která zkoumá vnitřní prostředí podniku, respektive hodnotí jeho strategický záměr. Tato analytická technika navazuje na SWOT analýzu IFE je akronym anglických slov Internal Factor Evaluation (hodnocení interních faktorů) (ManagementMania, © 2011-2016).

Postup:

- vytvoření tabulky obsahující interní faktory (klíčových 5S a 5W ze SWOT)
- ke každému faktoru přiřadit váhu v rozsahu 0,00-1,00 podle důležitosti (suma se musí rovnat 1,00)
- ohodnotit faktory:
 - 4 body = výrazné S
 - 3 body = nevýrazné S
 - 2 body = nevýrazné W
 - 1 bod = výrazné W
- násobit váhu a hodnocení u každého faktoru (výsledkem bude vážený průměr)
- sečíst vážené průměry jednotlivých faktorů
- ➔ Celkové hodnocení vycházející z výsledného váženého průměru, kdy nejlepší možné hodnocení je 4, nejhorší 1 (ManagementMania, © 2011-2016).
- ➔ Příklad:

S/W	Popis	Váha	Body	Celkem
S1	Zlepšení kapitálového zdraví podniku	0.13	4	0.52
S2	Nový strategický systém marketingu	0.09	3	0.27
S3	Silná zkušenost v inovacích	0.11	3	0.33
S4	Vysoká produktivita práce v podniku	0.07	4	0.28
S5	Nový systém vzdělávání zaměstnanců	0.09	4	0.36
W1	Slabé kapitálové zásoby	0.13	2	0.26
W2	Zastaralý systém řízení výroby	0.09	1	0.09
W3	Problémy v logistice	0.12	2	0.24
W4	Nedostatečný systém strategického řízení	0.09	2	0.18
W5	Nedostatečný systém řízení kvality	0.08	1	0.08
				2.61

Obrázek 1 Příklad IFE matice
(Zdroj: ManagementMania, © 2011-2016)

2.2 Finanční analýza

Pojem finanční analýza můžeme chápat jako soubor činností, které mají za cíl zjistit finanční situaci podniku. Představuje součást finančního řízení, která odhaluje, jak si firma stojí na trhu. Zjišťuje slabé i silné stránky a zkoumá, zda je podnik ziskový. Pokud se ukáže, že ano, analyzuje jeho zisk v průběhu let, díky tomu zjistí, jestli pozvolna roste nebo naopak klesá. Součástí analýzy je také zhodnocení kapitálové struktury, efektivního hospodaření s aktivy, včasných úhrad závazků a obezřetnost v oblasti úvěrů (KISLINGEROVÁ, 2010).

Finanční analýza odkrývá silné a slabé stránky podniku, předchází budoucím problémům, které by mohly vzniknout a snaží se zefektivnit hospodaření firmy. Na základě získaných informací sestaví závěr a navrhne možné varianty, které do budoucna zlepší finanční situaci podniku a vyřeší tím i její zásadní problémy. Těmito poznatky se zabývá vrcholový management, který řídí chod firmy a má na starost rozhodovací procesy (KALOUDA, 2019).

Důležité je uvědomit si, že v současném moderním světě se ekonomické prostředí neustále mění, proto bychom měli finanční analýzu začlenit do chodu firmy, abychom efektivně nakládali

s finančními zdroji a maximalizovali tak zisk. S tím souvisí i vidina budoucnosti našeho podniku, co od něj očekáváme a kde by měl být za pár let.

2.3 Uživatelé finanční analýzy

Získané poznatky z finanční analýzy jsou cenné jak pro podnik, tak i pro společníky a ostatní, kteří jsou s podnikem finančně spjati nebo jinak provázáni. Rozdělujeme je na interní a externí uživatele. Externími uživateli jsou například banky a jiní věřitelé, manažeři, investoři, konkurence, obchodní partneři a v neposlední řadě stát a jeho orgány. Interními uživateli jsou zaměstnanci, manažeři a odboráři (KISLINGEROVÁ, 2010).

Banky a jiní věřitelé

Věřitelé si vždy zjišťují informace o finanční situaci podniku, který si od nich chce vypůjčit finance. Na základě toho se rozhodují o poskytnutí nebo zamítnutí úvěru, popřípadě výši, kterou mu v případě poskytnutí nabídnou a ustanovení jeho obchodních podmínek. V potaz se bere bonita a stabilita podniku, plynoucí z výsledků finanční analýzy, dále pak hospodaření s aktivy a s tím související kapitálovou strukturu a veškerý majetek vlastněný firmou (VOCHOZKA, 2020).

Manažeři

Podnikoví manažeři mohou nahlédnout do interních dokumentů firmy, kterými jsou účetní výkazy, uzávěrky a jiné citlivé soubory, z nichž snadno vypracují finanční analýzu a do kterých jiní nemají přístup. Zjištěné poznatky jim dále poslouží pro operativní a strategické finanční řízení (KISLINGEROVÁ, 2010).

Investoři

Stejně jako věřitelé, tak i investoři zkoumají finanční stabilitu a bonitu podniku v případě, že do něj plánují investovat. Právě oni vkládají potřebný kapitál do jeho růstu. Je tedy přirozené, že se informují o tom, jak s ním firma nakládá a hospodaří (KISLINGEROVÁ, 2010).

Konkurence

Konkurence zpravidla porovnává výsledky hospodaření a jiné veřejně dostupné ukazatele s podniky, jenž se jim svou velikostí přibližují a zabývají se podobným, ne-li stejným, předmětem podnikání. Zpravidla mezi nimi dochází k hospodářské soutěži (VOCHOZKA, 2020).

Obchodní partneři

Mezi obchodní partnery řadíme zejména odběratelé a dodavatelé. Odběratelé i dodavatelé sledují finanční situaci podniku kvůli včasné splatnosti pohledávek a závazku, tzn., že kladou důraz nejen na solventnost a likviditu, ale zohledňují stejně jako investoři a obchodní partneři zadluženost podniku (KISLINGEROVÁ, 2010).

Stát a jeho orgány

Stát zpravidla kontroluje, zdali podnik řádně odvádí daně. Zveřejněné výroční zprávy a jiná data však může využít k různým statistickým průzkumům a šetřením. Často se jimi také řídí při rozdělování státních dotací (VOCHOZKA, 2020).

Zaměstnanci

Pro zaměstnance je velmi důležitá finanční situace podniku, jelikož se od ní odvíjí výše příjmu, bonusy a jiné benefity. Jestliže se firma nachází na pokraji bankrotu, hrozí, že spousta zaměstnanců přijde o svá pracovní místa. V opačném případě, kdy firma prosperuje a zisk ji roste, zlepšuje pracovní podmínky pro zaměstnance (VOCHOZKA, 2020).

Odboráři

Sledují, aby podnik dodržoval práva zaměstnanců a dohlíží na zlepšování jejich pracovních podmínek, proto je pro ně nezbytně důležité znát finanční situaci podniku (KISLINGEROVÁ, 2010).

2.4 Potřebné informační zdroje

Abychom provedli finanční analýzu u vybraného podniku a dosáhli věrohodných výsledků, potřebujeme získat kvalitní a důležitá data (KNÁPKOVÁ, 2017).

Interní data

Interní data dělíme na citlivá a veřejně dostupná. Citlivá interní data firma nikdy nezveřejňuje, obsahují informace o dodavatelích, zákaznících, zaměstnancích, věřitelích, uskutečněných prodeích, objednávkách (budoucích či minulých) a strategických plánech, které firma zamýšlí provést v budoucnu, například vývoj, inovace a investice. Naopak je tomu u interních veřejně dostupných dat, kdykoliv a kdykoliv do nich může nahlédnout na webových stránkách firmy anebo na stránkách justice.cz, sem patří například výroční zprávy, účetní uzávěrky a zprávy autorita. (RŮČKOVÁ, 2019).

Externí data

Externí data nesou informace o situaci na trhu, jak domácím, tak i zahraničním. Zahrnují všechny firmy, včetně naší konkurence. Právě tyto informace jsou pro nás zajímavé a můžeme se na základě nich leccos dozvědět, jelikož do interních dat ostatních firem nemáme přístup. Externími daty jsou například tisk, mezinárodní analýzy, internet, statistiky ze statistického úřadu a obdobné prameny (RŮČKOVÁ, 2019).

Mezi potřebné základní informační zdroje, pro sestavení finanční analýzy, patří: výroční zprávy a účetní výkazy podniku (KNÁPKOVÁ, 2017).

Součástí účetního výkazu podniku je:

- rozvaha
- výkaz zisku a ztráty
- přehled o peněžních tocích (cash flow)
- příloha (KNÁPKOVÁ, 2017)

2.4.1 Rozvaha

Rozvaha se řadí mezi základní účetní výkazy. V literatuře ji často nalezneme zakreslenou schematicky. Skládá se ze dvou částí, na levé straně nalezneme aktiva a na pravé straně pasiva. V každém případě musí vždy být splněna základní bilanční rovnice, tzn., že celková suma aktiv se vždy musí rovnat celkové sumě pasiv. Aktiva zastupují majetek společnosti, ať už dlouhodobý nebo ve formě oběžných aktiv, zatímco pasiva zahrnují vlastní kapitál s cizími zdroji, tedy zdroje krytí majetku, popřípadě zdroj financování. Rozvahu podnik sestavuje vždy k určitému datu a vychází z účetních materiálů (DLUHOŠOVÁ, 2010).

Aktiva – majetková struktura	Pasiva – finanční struktura
1. Pohledávky za upsaný vlastní kapitál 2. Stálá aktiva - dlouhodobý nehmotný majetek - dlouhodobý hmotný majetek - dlouhodobý finanční majetek 3. Oběžná aktiva - zásoby - pohledávky - finanční majetek 4. Ostatní aktiva - náklady příštích období - příjmy příštích období	1. Vlastní kapitál - základní kapitál - kapitálové fondy - fondy ze zisku - výsledek hospodaření minulých let - výsledek hospodaření běžného účetního období 2. Cizí zdroje - rezervy - dlouhodobé závazky - krátkodobé závazky - bankovní úvěry a výpomoci 3. Ostatní pasiva - výdaje příštích období - výnosy příštích období

Obrázek 2: Rozvaha

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: Knápková, Pavelková, Šteker, 2017)

2.4.2 Výkaz zisku a ztrát

Výkaz zisku a ztrát zachycuje výsledek hospodaření firmy. Ze zákona je povinnou součástí účetní uzávěrky. Jedná se o dokument, který nám ukazuje, zda podnik v minulém utrpěl ztrátu nebo se mu naopak dařilo a dosáhl zisku. Tento výkaz neobsahuje cash flow, ale náklady a výnosy. Náklady jsou finance, které vynaložíme k získání výnosů. Jejich výše by měla být nižší než výše výnosů, ale může nastat situace, kdy je převyší, to pak poukazuje na ne hospodárnost podniku. Výnosy zahrnují tržby, které získáme z prodeje výrobků, jsme-li výrobní firma, můžeme je taktéž utržit z prodeje služeb, cenných listin, know-how a podobně. Výnosem u obchodních firem je tzv. obchodní marže, ta vzniká po odečtu prodejní ceny od nákupní ceny (SCHOLLEOVÁ, 2017).

Náklady a výnosy dále dělíme na:

- provozní
- finanční
- mimořádné

Mezi provozní náklady patří daně a poplatky, provozní náklady, opravy a udržování, odpisy a osobní náklady. Provozní výnosy zachycují především tržby z prodeje vlastních výrobků, služeb, z obchodní činnosti anebo také provozní výnosy vzniklé prodejem majetku.

Finanční náklady zahrnují poplatky, úroky z krátkodobých a dlouhodobých úvěrů, penále a pojistné. Finanční výnosy naopak zase přijaté nájemné, úroky a dividendy.

K mimořádným nákladům patří vzniklá manka a ostatní škody na majetku, kdežto u mimořádných výnosů je to přebytek majetku a úhrada od pojišťovny (KISLINGEROVÁ, 2008).

2.4.3 Výkaz cash flow

Cash flow, jinými slovy tok peněz, udává rozdíl mezi příjmy a výdaji. Výkaz cash flow nám ukazuje skutečný pohyb peněz za dané časové období a všechny volné peněžní prostředky firmy. Narozdíl od výkazu zisků a ztrát, tento výkaz podnik sestavuje dobrovolně, přesto je nutnou součástí přílohy pro podniky, jejichž účetní závěrky ze zákona kontroluje auditor. Výkaz se sestavuje přímou a nepřímou metodou. Nepřímou metodu aplikují středně velké a velké firmy (KISLINGEROVÁ, 2008).

2.4.4 Příloha

Důležitý popisný dokument ve formě tabulek, který je součástí účetní závěrky. Přehledně a srozumitelně vysvětluje realie v účetní závěrce, taktéž obsahuje doplňkové informace k rozvaze a k výkazu zisku a ztráty. Podnik ji sestavuje buď v plném nebo ve zjednodušeném rozsahu. V plném rozsahu ji vedou ti, kterým kontrolu účetní závěrky provádí auditor. Pokud chceme vytvořit přílohu, pak vycházíme z účetních dat a záznamů daného podniku. Uvádí se v ní také finanční a majetkové posouzení situace včetně zhodnocení hospodaření očima externích jednotek (KISLINGEROVÁ, 2010).

2.5 Metody finanční analýzy

V této části se zaměřím na ukazatele finanční analýzy, které blíže definuji a vysvětlím. V praktické části tyto ukazatele aplikuji na vybraný podnik, abych prozkoumala jeho finanční situaci a našla vhodná řešení pro zlepšení jeho chodu a stability.

2.5.1 Analýza absolutních ukazatelů

2.5.1.1 Horizontální analýza

Horizontální analýza se zaměřuje na změny položek účetních výkazů ve sledovaném období. Jinými slovy můžeme říct, že zkoumá vývoj aktiv a pasiv v jednotlivých letech. Jednotlivé položky aktiv nebo pasiv se neporovnávají mezi sebou, každá z nich se zkoumá zvlášť, abychom

identifikovaly přesnou příčinu změny. Díky tomu poznáme, kdy došlo k jejímu nárůstu nebo naopak k poklesu (SEDLÁČEK, 2011).

Výpočet horizontální analýzy:

absolutní rozdíl = částka roku_t – částka roku_{t-1},

$$\text{změna v \%} = \frac{(\text{částka roku } t - \text{částka roku } t-1)}{\text{částka roku } t-1} * 100$$

Rovnice 1 Procentuální změna horizontální analýzy
(Zdroj: SEDLÁČEK, 2011)

2.5.1.2 Vertikální analýza

Vertikální analýze se někdy říká tzv. procentní obor, protože jednotlivé zkoumané položky aktiv a pasiv vyjadřujeme jako procentuální podíl ke zvolené základně. Stejně jako horizontální analýza, tak i vertikální analýza patří do analýzy extenzivních (absolutních) ukazatelů. Spočteme ji tak, že pro nás aktiva a pasiva budou představovat 100 % a z nich spočítáme procentuální podíl jednotlivých jejích položek. Díky této analýze zjistíme tak, v jaké míře jsou zastoupeny, a která z nich má zásadní vliv (SEDLÁČEK, 2011).

Výpočet vertikální analýzy:

$$\text{změna v \%} = \frac{\text{položka z rozvahy}}{\text{celková aktiva (nebo pasiva)}} * 100$$

Rovnice 2 Procentuální změna vertikální analýzy
(Zdroj: SEDLÁČEK, 2011)

2.5.2 Analýza rozdílových ukazatelů

Tito ukazatele nám slouží k analýze a řízení finanční situace podniku, zaměřují se i na jeho likviditu. Analýzu rozdílových veličin můžeme nazvat též jako analýzu fondu finančních prostředků, kdy fondem rozumíme rozdíl mezi určitými položkami aktiv a pasiv. Tento fond může pomoci podniku v případě, kdy dojde k nečekaným výdajům. (MRKVIČKA, 2006). K nejvýznamnějším rozdílovým ukazatelům patří jednoznačně čistý pracovní kapitál (ČPK), kteří manažeři často využívají k plánování do budoucna. Čistý pracovní kapitál vyjadřuje tu část oběžných aktiv, kterou financují dlouhodobé zdroje krytí. Můžeme ho též chápat jako to, co nám zůstane po profinancování veškeré provozní činnosti. (KISLINGEROVÁ, 2008). V případě, že je ČPK dostatečně vysoký, znamená to pro podnik, že může i nadále pokračovat ve své činnosti, v opačném případě, kdy vyjde záporný, se jedná o tzv. nekrytý dluh (SEDLÁČEK, 2011).

2.5.2.1 Čistý pracovní kapitál (ČPK)

Rozlišujeme dva způsoby výpočtu ČPK:

- ČPK z tzv. manažerského pojetí
- ČPK z tzv. investorského pojetí

Čistý pracovní kapitál z tzv. manažerského pojetí

Pomáhá manažerům při rozhodování o budoucím vývoji finanční situace v podniku. Je úzce spjat s platební schopností společnosti, popřípadě s úhradou jejich závazků. Zkoumáme přebytek volných oběžných aktiv, které nám zůstanou po úhradě krátkodobých závazků. Hodnota ČPK by měla vždy dosahovat kladného čísla, to pro podnik znamená, že může fungovat dál (VOCHOZKA, 2020).

Výpočet ČPK z tzv. manažerského pojetí:

$$\text{ČPK} = \text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobé dluhy}$$

Rovnice 3 Čistý pracovní kapitál z tzv. manažerského pojetí
(Zdroj: VOCHOZKA, 2020)

Z rovnice můžeme vidět, že ČPK spočteme jako rozdíl oběžných aktiv a krátkodobých dluhů (VOCHOZKA, 2020).

Čistý pracovní kapitál z tzv. investorského pojetí

ČPK z tzv. investorského pojetí slouží investorům při rozhodování o dlouhodobém financování podniku, například v momentě, kdy zvažují, zdali jej budou financovat vlastními zdroji nebo když zvažují nákup dlouhodobých aktiv (VOCHOZKA, 2020).

Výpočet ČPK z tzv. investorského pojetí:

$$\text{ČPK} = (\text{vlastní kapitál} + \text{dlouhodobé zdroje}) - \text{dlouhodobá aktiva}$$

Rovnice 4 Čistý pracovní kapitál z tzv. investorského pojetí
(Zdroj: VOCHOZKA, 2020)

ČPK z investorského se vypočte jako rozdíl dlouhodobých pasiv a dlouhodobých aktiv (VOCHOZKA, 2020).

2.5.2.2 Čisté pohotové prostředky (ČPP)

Čisté pohotové prostředky slouží ke sledování okamžité likvidity, protože neobsahují málo likvidní položky. Získáme je tak, že od pohotových prostředků odečteme okamžitě splatné závazky. Pohotovými prostředky rozumíme peníze v hotovosti nebo na účtech, které jsou vysoce likvidní. V některých případech do nich můžeme také zahrnout krátkodobé cenné papíry, termínované vklady a šeky. Může se stát, že tento ukazatel bude ovlivněn změnou termínu úhrady závazku, popřípadě zamítnutím plateb (KNÁPKOVÁ, 2017).

$$\text{ČPP} = \text{pohotové peněžní prostředky} - \text{okamžitě splatné závazky}$$

Rovnice 5 Čisté pohotové prostředky
(Zdroj: KNÁPKOVÁ, 2017)

2.5.2.3 Čistý peněžně-pohledávkový finanční fond

Čistý peněžně-pohledávkový fond vypočteme tak, že od celkové sumy oběžných aktiv odečteme zásoby, které nejsou součástí fondu. Dále od nich odečteme nelikvidní pohledávky po splatnosti a krátkodobé závazky (KNÁPKOVÁ, 2017).

$$\text{ČPPFF} = \text{oběžná aktiva} - \text{zásoby} - \text{pohledávky po splatnosti} - \text{krátkodobé závazky}$$

Rovnice 6 Čistý peněžně-pohledávkový fond
(Zdroj: KNÁPKOVÁ, 2017)

2.5.3 Analýza poměrových ukazatelů

Poměrové ukazatele se řadí mezi základní a nejpoužívanější nástroje finanční analýzy. Díky nim dostaneme jasnější představu o tom, v jaké finanční situaci se podnik nachází. Stejně jako u předchozích ukazatelů i tady vycházíme z účetních výkazů. Jinými slovy vyjadřují vztah mezi absolutními ukazateli a položkami účetních výkazů (FinAnalysis, 2004). Absolutní ukazatele se zaměřují na vývoj jedné položky ve vztahu k druhé (ve sledovaném období), kdežto poměroví ukazatele vyjadřují poměr jedné nebo více účetních položek k jiným položkám (RŮČKOVÁ, 2019).

K poměrovým ukazatelům patří:

- likvidita
- rentabilita
- zadluženost
- aktivita
- některé vybrané provozní (výrobní) ukazatele

- analýza z cash flow

K jednotlivým ukazatelům nezapomeneme uvést i doporučené hodnoty, kterých by měly dosáhnout.

2.5.3.1 Ukazatele likvidity

Likvidita vyjadřuje schopnost podniku hradit své krátkodobé závazky, nesmíme také zapomínat, že je úzce spjatá se solventností. V případě, kdy je podnik dlouhodobě likvidní, dojde k porušení jeho finanční stability, která může vést k platební neschopnosti neboli insolvenční. Solventnost je tedy schopnost podniku hradit v termínu své závazky (KUBÍČKOVÁ, 2015). Termín likvidita označuje rychlost přeměny aktiv na peníze. Nesmíme však zapomenout, že cílem není dosáhnout vysoké likvidity, protože ta vede ke znehodnocení vložených prostředků a následně k poklesu rentability (KUBÍČKOVÁ, 2015).

Mezi tři základní ukazatele likvidity patří:

- okamžitá likvidita = likvidita 1. stupně
- pohotová likvidita = likvidita 2. stupně
- běžná likvidita = likvidita 3. stupně

Okamžitá likvidita (1. stupně)

Okamžitá likvidita je schopnost podniku hradit právě splatné dluhy. Obsahuje nejlikvidnější položky z rozvahy, jedná se například o peníze na běžném účtu nebo v hotovosti v pokladně (KNÁPKOVÁ, 2017).

$$\text{okamžitá likvidita} = \frac{\text{krátkodobý finanční majetek} + \text{peněžní prostředky}}{\text{splatné dluhy}}$$

Rovnice 7 Okamžitá likvidita
(Zdroj: KUBÍČKOVÁ, 2015)

Doporučené hodnoty se pohybují od 0,2 – 0,5. Vysoké hodnoty ukazatele svědčí o neefektivním využitím finančních prostředků. (RŮČKOVÁ, 2019)

Pohotová likvidita (2. stupně)

U ukazatele pohotové likvidity se vyřazují z oběžných aktiv zásoby, jako nejméně likvidní položka. Tento ukazatel znázorňuje, do jaké míry je podnik schopen splatit své dluhy, aniž by musel prodat své zásoby (RŮČKOVÁ, 2019).

$$\text{pohotová likvidita} = \frac{OA - \text{zásoby}}{\text{krátkodobá pasiva}}$$

Rovnice 8 Pohotová likvidita
(Zdroj: KISLINGEROVÁ, 2008)

Doporučené hodnoty se pohybují od 1 – 1,5. Hodnoty pod 1 považují banky za nepřijatelné (RŮČKOVÁ, 2019).

Běžná likvidita (3. stupně)

Běžná likvidita vyjadřuje, kolikrát oběžná aktiva kryjí krátkodobé závazky, jiným slovy, zda je podnik schopen uspokojit své věřitele přeměnou všech svých oběžných aktiv na peníze (RŮČKOVÁ, 2019).

Pro výpočet použijeme následující vzorec.

$$\text{běžná likvidita} = \frac{OA}{\text{krátkodobá pasiva}}$$

Rovnice 9 Běžná likvidita
(Zdroj: KUBÍČKOVÁ, 2015)

Doporučené hodnoty se pohybují od 2–3, což je hodnota finančně zdravého podniku. Hodnoty pod 1 jsou z hlediska finančního zdraví nepřijatelné (RŮČKOVÁ, 2019).

2.5.3.2 Ukazatele rentability

Růčková definuje je ukazatele rentability jako „*Ukazatele rentability, někdy též označovány jako ukazatele výnosnosti, návratnosti atd., vyjadřují poměr konečného hospodářského výsledku dosaženého podnikatelskou činností k určitému vstupu, a to buď k celkovým aktivům, kapitálu nebo tržbám. Všechny ukazatele rentability se dají vykládat obdobně, protože udávají, kolik Kč zisku připadá na 1 Kč jmenovatele.*“ (RŮČKOVÁ, 2019).

Rentabilita podniku je i formou vyjádření míry zisku, která v tržní ekonomice slouží jako hlavní kritérium pro alokaci kapitálu. Tento ukazatel je především důležitý pro akcionáře, protože jej

informuje o tom, jak moc podnik zhodnotí jeho vložený kapitál (GRÜNWALD, 2007). V dobrých podmínkách by tyto ukazatele měli mít rostoucí tendenci, to ovšem záleží na konkrétním podniku.

Skupina ukazatelů rentability by měla obsahovat následující 4 ukazatele:

- ROA
- ROI
- ROE
- ROS

V následujících kapitolách si popíšeme jednotlivé metodiky výpočtu.

ROA (Return on Assets)

ROA vyjadřuje rentabilitu aktiv. Vzorec poměruje výši zisku k celkovým aktivům, informuje nás tedy o tom, jak se v podniku tvoří zisk, aniž by poukázal původ zdrojů. (VOCHOZKA, 2020)

$$ROA = \frac{EBIT}{Aktiva}$$

Rovnice 10 Rentabilita vložených aktiv
(Zdroj: KNÁPKOVÁ, 2017)

ROI (Return On Investment)

Ukazatel rentability vloženého kapitálu je ukazatelem míry zisku. ROI je zkratka pro ukazatel rentability vloženého kapitálu. Tento ukazatel měří výnosnost dlouhodobého kapitálu vloženého do majetku podniku (SEDLÁČEK, 2011).

$$ROI = \frac{EBIT}{celkový\ kapitál}$$

Rovnice 11 Rentabilita vloženého kapitálu
(Zdroj: KNÁPKOVÁ, 2017)

Pro $ROI > 0,15$ považujeme za velmi dobré, pro ROI v intervalu $0,12 - 0,15$ za dobré.

ROE (Return On common Equity)

ROE je zkratka pro ukazatel rentability vlastního kapitálu. Vypočítáme jej jako podíl zisku po zdanění (EAT) s hodnotou vlastního kapitálu. Informuje vlastníky o tom, zda se jejich vložený kapitál zhodnocuje. Vlastníci společností mohou pomocí tohoto ukazatele zhodnotit, zda míra výnosnosti podniku odpovídá danému investičnímu riziku (KUBÍČKOVÁ, 2015).

$$ROE = \frac{EAT}{\text{vlastní kapitál}}$$

Rovnice 12 Rentabilita vlastního kapitálu
(Zdroj: KISLINGEROVÁ, 2008)

V případě, že by bylo ROE vyšší než úrok, který by investor získal z jiné investice, vyplývá z toho, že by bylo pro investora daleko výhodnější investovat do jiné společnosti. Výsledky ukazatele by tedy měly být vyšší, než úroky z dlouhodobých vkladů (SEDLÁČEK, 2011).

ROS (Return On Sales)

ROS je zkratka pro ukazatele rentability tržeb. Pojednává o tom, kolik korun připadá na 1 Kč tržeb. Jinými slovy tento ukazatel vyjadřuje ziskovou marži, která je nezbytná pro hodnocení úspěšnosti podnikání. ROS vypočteme jako podíl EBIT k tržbám (KISLINGEROVÁ, 2010)

$$ROS = \frac{EBIT}{\text{tržby}}$$

Rovnice 13 Rentabilita tržeb
(Zdroj: DLUHOŠOVÁ, 2010)

2.5.3.3 Ukazatele zadluženosti

Kislingerová uvádí, že „*Ukazatele zadluženosti sledují vztah mezi cizími zdroji a vlastními zdroji. Zadluženost, byť i vysoká, nemusí být ještě negativní charakteristikou firmy. V dobře fungující firmě může naopak vysoká finanční páka pozitivně přispívat k rentabilitě vlastního kapitálu.*“ (KISLINGEROVÁ, 2008).

Tento ukazatel slouží k identifikování výše rizika, které podnik nese při daném poměru a struktuře vlastního kapitálu a cizích zdrojů. Zjistíme z něj, kolik majetku je financováno vlastními a kolik cizími zdroji. Musíme mít na paměti, že čím vyšší je zadluženost podniku, tím je vyšší riziko, že v budoucnu nebude schopen splácet své závazky. Jak už to bývá, zadluženost s sebou nenese jen negativa, její růst může přispět k růstu rentability vlivem působení finanční páky¹. Zvyšuje to však riziko finanční nestability (SEDLÁČEK, 2011).

¹ Finanční pákou se rozumí poměr ziskovosti vlastního kapitálu k ziskovosti celkového kapitálu. Jedná se o poměr celkových aktiv k vlastnímu kapitálu. Pojem „páka“ je třeba chápat jako možnost zvýšení ziskovosti vlastního kapitálu připojením cizích zdrojů k vlastnímu kapitálu.

Patří sem:

- celková zadluženost
- koeficient samofinancování
- doba splácení dluhů
- úrokové krytí

Celková zadluženost

Celková zadluženost podniku nás informuje o tom, kolik procent majetku je financováno cizími zdroji. Ze vzorce vidíme, že se jedná o poměr celkového kapitálu k celkovým aktivům (VOCHOZKA, 2020).

$$\text{celková zadluženost} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{aktiva celkem}}$$

Rovnice 14 Celková zadluženost
(Zdroj: KNÁPKOVÁ, 2017)

Je dobré mít na paměti, že věřitelé preferují nízkou hodnotu celkové zadluženosti, protože se tím snižuje riziko insolvence. Na druhou stranu je zde také tzv. zlaté bilanční pravidlo, které pojednává o tom, že by měl podnik vlastnit 50 % cizího kapitálu a 50 % vlastního kapitálu, tedy 1:1. (SEDLÁČEK, 2011).

Koeficient samofinancování

Koeficient samofinancování nám dává přehled o finanční struktuře podniku. Jedná se o doplňkový ukazatel k celkové zadluženosti, který vyjadřuje finanční nezávislost podniku. Můžeme z něj zjistit, do jaké míry jsou aktiva financována vlastním kapitálem (MRKVIČKA, 2006).

$$\text{koeficient samofinancování} = \frac{\text{vlastní kapitál}}{\text{aktiva celkem}}$$

Rovnice 15 Koeficient samofinancování
(Zdroj: MRKVIČKA, 2006)

Tento ukazatel, společně s celkovou zadlužeností, se řadí mezi nejpoužívanější ukazatele zadluženosti (KUBÍČKOVÁ, 2015).

Doba splácení dluhů

Doba splácení dluhů představuje dobu, za kterou je podnik schopen splatit své závazky. Slouží také pro testování rizika platební neschopnosti podniku (KNÁPKOVÁ, 2017).

$$\text{doba splácení dluhů} = \frac{\text{cizí zdroje} - \text{rezervy}}{\text{EAT} + \text{odpisy}}$$

Rovnice 16 Doba splácení dluhů
(Zdroj: KNÁPKOVÁ, 2017)

Úrokové krytí

Tento ukazatel zadluženosti nás informuje o tom, o kolik náš zisk převyšuje nákladové úroky. Ukazatel úrokového krytí lze vypočítat jako EBIT v poměru s nákladovými úroky (KNÁPKOVÁ, 2017).

$$\text{úrokové krytí} = \frac{\text{EBIT}}{\text{nákladové úroky}}$$

Rovnice 17 Úrokové krytí
(Zdroj: KNÁPKOVÁ, 2017)

V momentě, kdy se rovná 1, pak je celý zisk použit ke splácení nákladových úroků. To znamená, že pro akcionáře nezůstane nic. Podle doporučených hodnot, by měl zisk být vyšší 3 – 6krát. Samozřejmě, že čím vyšší je hodnota, tím vyšší je důvěryhodnost podniku (KNÁPKOVÁ, 2017).

2.5.3.4 Ukazatele aktivity

Dalšími poměrovými ukazateli jsou ukazatele aktivity, které ve své práci zmiňuje i Růčková, podle ní *„Ukazatele aktivity informují podnik, jak nakládá a využívá jednotlivé části majetku. Lze pracovat se dvěma formami tohoto ukazatele, a sice s dobou obratu nebo s ukazateli počtu obrátů. Počet obrátů znamená počet obrátů za rok a doba obratu vyjadřuje počet dní. Ukazatele aktivity pracují s jednotlivými částmi majetku, které jsou následně poměřovány k tržbám, k výnosům nebo k jiným dalším položkám.“* (RŮČKOVÁ, 2019).

Podobně se o nich zmiňuje i Kislingerová. *„Tato skupina ukazatelů se snaží změřit, jak úspěšně využívá management podniku aktiva. Jelikož aktiva se člení na několik úrovní, tak i ukazatele rentability mohou být kalkulovány na různých úrovních: např. aktiv celkových, dlouhodobých (stálých) či oběžných. Pro každé odvětví jsou typické jiné hodnoty, a proto zejména u této skupiny ukazatelů platí, že je nutné hodnotit jejich stav či vývoj vždy ve vztahu k odvětví, ve kterém podnik působí.“* (KISLINGEROVÁ, 2008).

Řadíme sem:

- obrat celkových aktiv
- obrat stálých aktiv
- obrat zásob
- doba obratu zásob
- doba obratu pohledávek
- doba obratu závazků

Obrat celkových aktiv

Obrat celkových aktiv vyjadřuje podíl tržeb k celkovým aktivům podniku. Udává počet obrátek celkových aktiv v tržbách za daný časový interval (nejčastěji jeden rok), (KISLINGEROVÁ, 2010).

Pro výpočet použijeme následující vzorec.

$$\text{obrat celkových aktiv} = \frac{\text{tržby}}{\text{aktiva celkem}}$$

Rovnice 18 Obrat celkových aktiv
(Zdroj: RŮČKOVÁ, 2019)

Doporučená hodnota se u tohoto ukazatele pohybuje mezi hodnotami 1,6 – 3. Pokud je nižší, pak podnik musí prověřit možnosti efektivního snížení celkových aktiv (FinAnalysis, 2004).

Obrat stálých aktiv

Obrat stálých aktiv měří efektivnost využití stálých aktiv neboli dlouhodobého majetku. Počítá se stejně jako ukazatel obratu celkových aktiv, namísto celkových aktiv se zde počítá se stálými aktivy (KISLINGEROVÁ, 2010).

$$\text{obrat stálých aktiv} = \frac{\text{tržby}}{SA}$$

Rovnice 19 Obrat stálých aktiv
(Zdroj: RŮČKOVÁ, 2019)

Požadované hodnoty by měly vyjít vyšší jak u ukazatele využití celkových aktiv.

Obrat zásob

Obrat zásob nás informuje o tom, kolikrát se každá položka zásob za rok prodá a znovu převede na sklad. V případě, kdy podnik drží přebytečné množství zásob, plynou z toho dodatečné náklady na skladování, což není zrovna efektivní (SEDLÁČEK, 2011).

$$\text{obrat zásob} = \frac{\text{tržby}}{\text{zásoby}}$$

Rovnice 20 Obrat zásob
(Zdroj: RŮČKOVÁ, 2019)

Doporučená hodnota se odvíjí od oboru výroby. Menší obrat zásob svědčí o jejich nízké likviditě. Pokud hodnoty vychází vyšší ve srovnání s oborovým průměrem, pak firma zbytečně nedrží nelikvidní zásoby, které by vyžadovaly další financování (KISLINGEROVÁ, 2010).

Doba obratu zásob

Doba obratu zásob představuje průměrný počet dnů, po které jsou zásoby vázány v podniku až do doby jejich spotřeby nebo prodeje. U zásob výrobků a zboží je ukazatel také indikátorem likvidity, jelikož vyjadřuje počet dnů, za které se zásoby přemění na hotovost nebo pohledávky (SEDLÁČEK, 2011).

$$\text{doba obratu zásob} = \frac{\text{průměrné zásoby}}{\text{tržby}} * 360$$

Rovnice 21 Doba obratu zásob
(Zdroj: KNÁPKOVÁ, 2017)

Doba obratu pohledávek

Doba obratu pohledávek pojednává o tom, za jak dlouho jsou v průměru splaceny faktury od odběratelů (DLUHOŠOVÁ, 2010). Dobu obratu pohledávek vypočteme jako podíl průměrných pohledávek k průměrným denním tržbám (SEDLÁČEK, 2011).

$$\text{doba obratu pohledávek (obchodních)} = \frac{\text{obchodní pohledávky}}{\text{tržby}} * 360$$

Rovnice 22 Doba obratu pohledávek
(Zdroj: KNÁPKOVÁ, 2017)

Doba obratu závazků

Doba obratu závazků představuje průměrnou dobu, která uplyne od vzniku závazku až o doby její úhrady. Jinými slovy nám ukáže, za jak dlouho je podnik schopen splatit faktury dodavatelům. Jedná se o podíl průměrných závazků k průměrným denním tržbám (KNÁPKOVÁ, 2017).

$$\text{doba obratu závazků} = \frac{\text{závazky vůči dodavatelům}}{\text{tržby}} * 360$$

Rovnice 23 Doba obratu závazků
(Zdroj: KNÁPKOVÁ, 2017)

Ukazatel by měl dosahovat alespoň hodnoty doby obratu pohledávek, aby nebyla narušena likvidita podniku (SEDLÁČEK, 2011).

2.5.3.5 Provozní (výrobní) ukazatele

Provozní ukazatelé jsou důležitými ukazateli pro management podniku, protože se soustředí na vnitřní vývoj firmy. Uplatňují se zejména ve vnitřním řízení. Díky nim můžeme sledovat a analyzovat vývoj aktivit podniku. Pracují s tokovými veličinami, především s náklady, jejichž správné řízení má za následek hospodárné vynakládání jednotlivých druhů nákladů a tím i dosažení vyššího konečného efektu (SEDLÁČEK, 2011).

Mezi provozní (výrobní) ukazatele patří:

- produktivita z přidané hodnoty
- nákladovost výkonů
- materiálová náročnost výkonů

Produktivita z přidané hodnoty

Produktivita z přidané hodnoty se soustředí na to, jak vysoký podíl přidané hodnoty připadá na jednoho zaměstnance. Je dobré, když hodnota ukazatele roste, z toho pak vyplývá, že jsou zaměstnanci dobře motivováni a odvádí daleko víc kvalitní práce (FinAnalysis, 2004).

$$\text{produktivita z přidané hodnoty} = \frac{\text{přidaná hodnota}}{\text{počet zaměstnanců}}$$

Rovnice 24 Produktivita z přidané hodnoty
(Zdroj: RŮČKOVÁ, 2019)

Nákladovost výkonů

Ukazatel nákladovosti výkonů pojednává o tom, kolik Kč celkových nákladů bylo vynaloženo na 1 Kč výkonů. Ukazatel by měl v analyzovaném období klesat, aby se náklady na jednotlivé výkony snižovaly efektivním využitím výrobní kapacity (FinAnalysis, 2004).

$$\text{nákladovost výkonů} = \frac{\text{celkové náklady}}{\text{výkony}}$$

Rovnice 25 Nákladovost výkonů
(Zdroj: RŮČKOVÁ, 2019)

Materiálová náročnost výkonů

Materiálová náročnost výkonů udává, kolik procent spotřebovaného materiálu a energie je vynaloženo na výkony. Jinými slovy vyjadřuje zatížení výnosů spotřebovaným materiálem a energiemi (FinAnalysis, 2004).

$$\text{materiálová náročnost výkonů} = \frac{\text{spotřeba materiálů a energie}}{\text{výkony}}$$

Rovnice 26 Materiálová náročnost výkonů
(Zdroj: FinAnalysis, 2004)

2.5.3.6 Analýza cash flow

Analýza cash flow vyjadřuje skutečný pohyb peněžních prostředků podniku. Vyhází z příjmů a výdajů společnosti, zaznamenává reálné toky peněžních prostředků a jejich zásoby ve společnosti. Ukazatelé na bázi cash flow se řadí mezi poměrové ukazatele. Účetní zisk je zde nahrazen cash flow z provozní činnosti (SEDLÁČEK, 2011).

Patří sem:

- rentabilita tržeb z CF
- CF k celkovému kapitálu
- rentabilita vlastního kapitálu z CF
- úvěrová způsobilost z CF

Rentabilita tržeb z cash flow

Rentabilitu tržeb z cash flow vypočítáme jako podíl provozního cash flow a tržeb. Vzorec se podobá výpočtu ukazatele ROS, kde zisk nahradíme hodnotou cash flow z provozní činnosti (SEDLÁČEK, 2011).

$$\text{rentabilita tržeb z CF} = \frac{\text{provozní CF}}{\text{tržby}} \times 100\%$$

Rovnice 27 Rentabilita tržeb z CF
(Zdroj: SEDLÁČEK, 2011)

Cash flow k celkovému kapitálu

Tento ukazatel CF vypočítáme jako podíl provozního cash flow z celkové hodnoty aktiv. Vzorec cash flow k celkovému kapitálu se podobá výpočtu ukazatele ROA. Zisk opět nahradíme hodnotou cash flow z provozní činnosti (FinAnalysis, 2004).

$$\text{CF k celkovému kapitálu} = \frac{\text{provozní CF}}{\text{aktiva celkem}} \times 100\%$$

Rovnice 28 CF k celkovému kapitálu
(Zdroj: FinAnalysis, 2004)

Rentabilita vlastního kapitálu z cash flow

Rentabilitu vlastního kapitálu z cash flow vypočítáme jako podíl provozního cash flow a vlastního kapitálu. Jedná se o obdobný výpočet ROE ukazatele, kde zisk nahradíme hodnotou cash flow z provozní činnosti (FinAnalysis, 2004).

$$\text{rentabilita vlastního kapitálu z CF} = \frac{\text{provozní CF}}{\text{vlastní kapitál}} \times 100\%$$

Rovnice 29 Rentabilita vlastního kapitálu z CF
(Zdroj: FinAnalysis, 2004)

Úvěrová způsobilost z cash flow

Ukazatel úvěrové způsobilosti spočteme jako podíl cizích zdrojů a provozního cash flow. Dozvíme se, kolikrát musí podnik vytvořit sumu finančních prostředků, aby dokázal pokrýt všechny své závazky. Pokud vyjdou hodnoty ukazatele vyšší, musí podnik vynaložit více peněžních prostředků na splácení těchto závazků, tím pádem mu zůstane méně prostředků na financování inovací a oblastí rozvoje (FinAnalysis, 2004).

$$\text{úvěrová způsobilost z CF} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{provozní CF}}$$

Rovnice 30 Úvěrová způsobilost z CF
(Zdroj: FinAnalysis, 2004)

2.5.4 Analýza soustav ukazatelů

Na rozdíl od poměrových a rozdílových ukazatelů, které analyzují finanční situaci společnosti samostatně, analýza soustav ukazatelů pohlíží na finanční situaci komplexně. To znamená, že se nezaměřují jen na jeden konkrétní úsek, ale berou v potaz všechny existující činnosti společnosti. Rozlišujeme dva typy soustav ukazatelů. Hierarchicky uspořádané, kam spadají například pyramidové soustavy, které nám pomáhají utvářet ekonomicko-logické vazby mezi ukazateli a účelové výběry ukazatelů zahrnující bonitní a bankrotní modely, s jejichž pomocí lze určit finanční zdraví firmy (SEDLÁČEK, 2011).

2.5.4.1 Bonitní modely

Spadají do kategorie diagnostických modelů. S pomocí jednoho syntetického koeficientu dovedou zhodnotit finanční situaci firmy, zároveň vykazují reálné hodnoty, na nichž už nemůžeme nic změnit, tzv. ex post analýza. Na rozdíl od bankrotních modelů, bonitní modely staví na teoretických znalostech, to jim umožňuje rozpoznat pozici firmy na trhu a porovnat ji s jinými účetními jednotkami, které podnikají ve stejném oboru (DLUHOŠOVÁ, 2010).

Kralickův Quick test

Tento rychlý test se skládá ze čtyř ukazatelů finanční analýzy. Jedná se o ukazatele likvidity, stability, VH a rentability. Společně s těmito ukazateli ještě potřebuje sedm vstupních údajů z výkazu zisků a ztráty nebo z rozvahy. Zapotřebí je ještě osmý údaj, který získáme výpočtem, jedná se o cash flow. Kralickův původní model pracuje s tzv. bilančním cash-flow. Bilanční cash-flow je upravené na okamžitou nikoli tokovou veličinu. Jednotlivým čtyřem vybraným ukazatelům finanční analýzy, kterými jsou likvidita, stabilita, VH a rentabilita, tento model přidělil známky, ze kterých se v závěru vypočítá aritmetický průměr. Kralickův Quick test ukazuje, za jak dlouho je podnik schopen uhradit své závazky (FinAnalysis, 2004).

$$\text{kvóta VK} = \frac{VK}{aktiva}$$

Rovnice 31 Kvóta VK
(Zdroj: FinAnalysis, 2004)

$$\text{doba splácení dluhu z CF} = \frac{\text{závazky}}{\text{bilanční CF}}$$

Rovnice 32 Doba splácení dluhu z CF
(Zdroj: FinAnalysis, 2004)

Tabulka 1 Kralickův Quick test
(Zdroj: Vlastní zpracování)

Ukazatel	Výborně 1	Velmi dobře 2	Dobře 3	Špatně 4	Ohrožení 5
Kvóta vlastního kapitálu	> 30 %	> 20 %	> 10 %	> 0 %	negativní
Doba splácení dluhu z cash flow	< 3 roky	< 5 let	< 12 let	> 12 let	> 30 let
Cash flow v tržbách	> 10 %	> 8 %	> 5 %	> 0 %	negativní
Rentabilita celkového kapitálu (ROA)	> 15 %	> 12 %	> 8 %	> 0 %	negativní

- $IB < 2$

podnik je bonitní

- $IB 2-3$

podnik se nachází v šedé zóně, přestává být bonitním, stává se bankrotním

- $IB > 3$

podnik je bankrotní (FinAnalysis, 2004)

2.5.4.2 Bankrotní modely

Bankrotní modely signalizují, že je finanční zdraví podniku v ohrožení, slouží ke včasnému varování. Nevychází z teoretických poznatků, ale ze skutečných dat firem, které zbankrotovaly nebo naopak ve svém oboru vynikaly a dosahovaly dlouhodobého zisku. Bankrotní metody se aplikují v případě, že podnik již nějaký čas pozoruje anomálie, které mohou být předzvěstí bankrotu. Zjištěná data mohou manažerům posloužit v rozhodování o budoucím chodu společnosti (KNÁPKOVÁ, 2017).

Altmanův model (Z-skóre)

Altmanovu analýzu často můžeme najít pod označením Z faktor nebo Z-skóre. Jedná se o nejpoužívanější a nejznámější bankrotní model, který měří krizi podniku. Jeho vznik se datuje z roku 1968, kdy jej sestavil americký profesor financí Edward Altman. Model původně zahrnoval 22 ukazatelů, jako je likvidita, rentabilita, zadluženost a další. Postupem času bylo z 22 ukazatelů

vybráno a podrobně analyzováno 5 tzv. nejdůležitějších ukazatelů, které dokážou předpovědět bankrot (KALOUDA, 2019).

Vzorec Altmanova modelu:

$$Z = 0,717x_1 + 0,847x_2 + 3,107x_3 + 0,420x_4 + 0,998x_5$$

Rovnice 33 Altmanův model (Z-skóre)
(Zdroj: FinAnalysis, 2004)

x_1 = pracovní kapitál / celková aktiva

x_2 = nerozdělený zisk / celková aktiva

x_3 = zisk před zdaněním a úroky / celková aktiva

x_4 = vlastní kapitál / cizí zdroje

x_5 = tržby / celková aktiva (FinAnalysis, 2004)

- $Z > 2,9$

finanční situace podniku je uspokojivá

- $1,2 < Z < 2,9$

podnik se nachází v šedé zóně, nejednoznačná situace

- $Z < 1,2$

podnik je bankrotní (FinAnalysis, 2004)

Index IN05

Index IN05 vychází ze staršího indexu IN01, jedná se o aktualizovanou verzi, jejichž autory jsou manželé Neumaierovi. Tento model patří k nejznámějším českým bonitním a bankrotním modelům. Společně s Altmanovým modelem (Z-skóre) se řadí mezi nejpřesnější modely, které lze provádět na našem území bez jakýchkoli komplikací (SCHOLLEOVÁ, 2017).

Vzorec IN05:

$$IN05 = 0,13 * x_1 + 0,04 * x_2 + 3,97 * x_3 + 0,21 * x_4 + 0,09 * x_5$$

Rovnice 34 IN05
(Zdroj: FinAnalysis, 2004)

x_1 = celková aktiva / cizí zdroje

x_2 = EBIT / nákladové úroky

x_3 = EBIT / celková aktiva

x_4 = výnosy / celková aktiva

x_5 = oběžná aktiva / krátkodobé závazky (FinAnalysis, 2004)

- $IN05 > 1,6$

finanční situace podniku je uspokojivá, podnik tvoří hodnoty

- $0,9 < IN05 < 1,6$

podnik se nachází v šedé zóně, nejednoznačná situace

- $IN05 < 0,9$

podnik netvoří hodnoty a hrozí mu bankrot (FinAnalysis, 2004)

2.5.5 SWOT analýza

SWOT analýza je komplexní analýza, která zkoumá vnitřní a vnější faktory ovlivňující úspěšnost podniku. Vznikla v 60. letech minulého století a autorem je Albert Humphrey. Tato analýza pomáhá manažerům určit silné a slabé stránky firmy, její příležitosti i hrozby. Jedná se o situační analýzu, která ovlivňuje strategické řízení a marketing. Slovo SWOT je akronym počátečních písmen anglických názvů dílčích faktorů (KAŇOVSKÁ, 2015):

- Strengths
- Weaknesses
- Opportunities
- Threats (MOUDRÝ, 2018)

SWOT analýza		Interní analýza	
		Silné stránky	Slabé stránky
Externí analýza	Příležitosti	SO strategie: hledání nových příležitostí podporující silné stránky podniku.	WO strategie: hledání nových příležitostí eliminující slabé podniku.
	Hrozby	ST strategie: aplikace silných stránek podniku k zamezení hrozeb	WT strategie: eliminace hrozeb ohrožujících slabé stránky podniku

Obrázek 3 SWOT analýza
(Zdroj: Vlastní zpracování dle MOUDRÝ, 2018)

3 ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU

Druhá část bakalářské práce se zaměřuje na analyzovanou společnost COGNITO, a.s., konkrétně na její finanční situaci v průběhu šesti let. Nejprve nastíním základní informace o společnosti, tzn. historii, organizační strukturu a předmět podnikání, posléze vybraný podnik podrobím ukazatelům finanční analýzy, které jsem blíže zspecifikovala v teoretické části své práce. Potřebná data budu získávat z výroční zprávy, která obsahuje účetní výkazy a posudek auditora. Na závěr provedu celkové shrnutí finanční situace zkoumaného podniku včetně návrhů a doporučení.

3.1 Charakteristika společnosti

Obchodní firma: COGNITO, a.s.

Právní forma: akciová společnost

Datum vzniku: 1. dubna 1992

Sídlo: Nováková 321/45, Praha-Šeberov 149 00

Identifikační číslo: 369 00 842

Registrace: Zápis v OR vedeného Krajským soudem v Praze, Oddíl A, vložka 123

Firma COGNITO, a.s. podniká v oboru elektroenergetiky a teplárenství, nabízí služby v procesu přeměny energií, výrobě a distribuci elektřiny.

Obrázek 4 Logo společnosti
(Zdroj: Vlastní zpracování)

3.1.1 Základní obory působnosti firmy

- jaderná a tepelná technika
- elektrotechnika
- diagnostika točivých a netočivých elektrických zařízení
- služby v oblasti ekologie a ochrany životního prostředí

- vývoj a dodávky zařízení pro vzorkování paliv a sypkých hmot
- dodávky emisních a monitorovacích systémů a jejich servis, provádění zákonných emisních a imisních měření
- provádění speciálních měření a zkoušek energetických zařízení
- dodávky speciálních SW
- inženýrská činnost ve výstavbě
- výkon řady laboratorních prací a řada dalších činností

3.1.2 Historie společnosti

Vznik akciové společnosti se datuje k 1.dubnu roku 1992 na základě privatizačního projektu Českých energetických závodů, státního podniku, kterého do té doby byla součástí jako odštěpný závod. Přestože se uvádí rok 1992 jako oficiální vznik firmy COGNITO, a.s., kořeny této společnosti zasahují až do roku 1957. V tomhle časovém období plnila funkci pro řešení naléhavých potřeb československé elektrizační soustavy. Přejít na samostatnou akciovou společnost přinesl mnoho změn, například v postavení, stala se z ní plně privatizovaná hospodářská jednotka. Taktéž proběhla změna zákaznického okruhu, rozšířil se na průmyslovou a komunální energetiku.

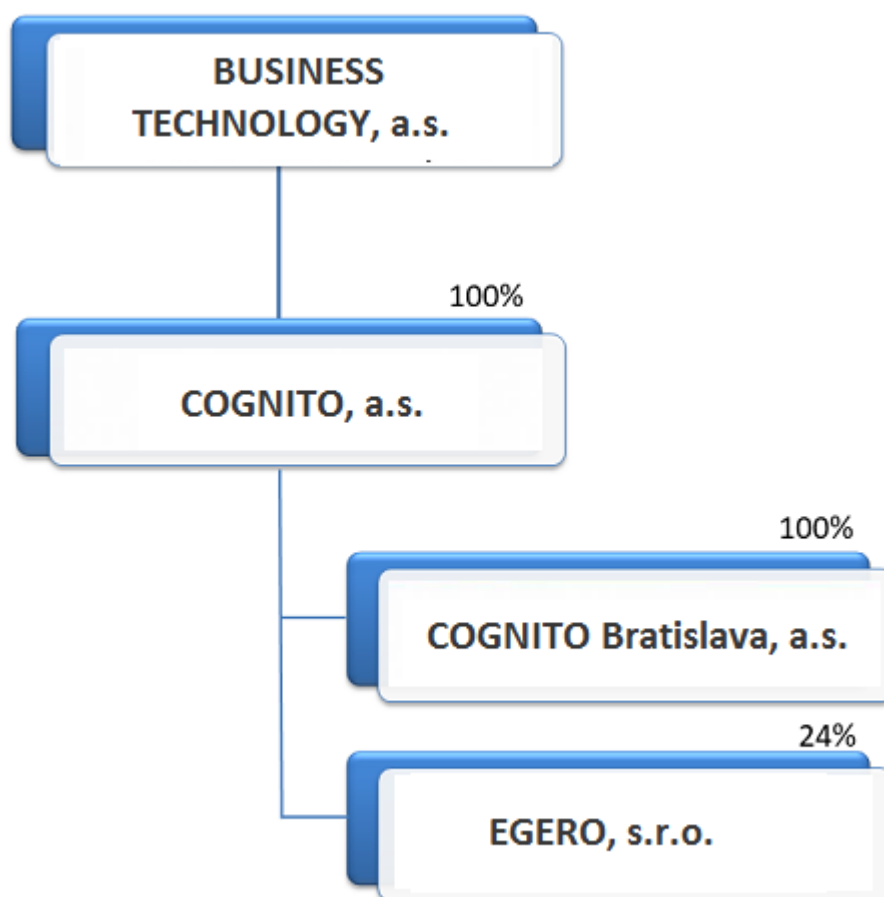
V průběhu existence akciové společnosti výrazně vzrostla produktivita práce jak na jednoho pracovníka, tak i na hodnotu základního jmění. Jednotlivé roky s sebou přinášely výkyvy ve výši tržeb, jejichž příčinou bylo nerovnoměrné rozložení investic zákazníků a způsobem jejich financování.

COGNITO, a.s. dodnes pokračuje ve svých hlavních činnostech navazujících na dlouhodobou tradici prací a služeb pro veřejnou, průmyslovou a komunální energetiku i obecnou průmyslovou sféru v oblastech poradenství, diagnostiky, auditů a měření technického a technologického vývoje, výrobních, servisních a dodavatelských služeb. Pokrývá oblasti distribuce, výroby a spotřeby energií, zejména elektrické, nezapomíná však na aspekty ekonomické, spolehlivostní a ekologické.

3.1.3 Vlastnická struktura COGNITO, a.s. a dceřiné společnosti

V roce 2019 došlo ke změně vlastnické struktury společnosti COGNITO, a.s., a to ke sloučení společnosti BUSINESS TECHNOLOGY, a.s. a společnosti I5T, s.r.o.. Nástupnickou společností k 1.1.2019 je společnost BUSINESS TECHNOLOGY, a.s.. K 31.12.2019 je společnost COGNITO, a.s. českou dceřinou společností vlastněnou ze 100 % českou společností BUSINESS

TECHNOLOGY, a.s.. Další významnou událostí z roku 2019 byla koupě 24 % podílu ve společnosti EGERO, s. r. o., a to k 1.12.2019. (Justice: Veřejný rejstřík a Sbírka listin, © 2012-2015).

Obrázek 5 Vlastnická struktura
(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy COGNITO, a.s.)

3.1.4 Vnitřní a organizační struktura

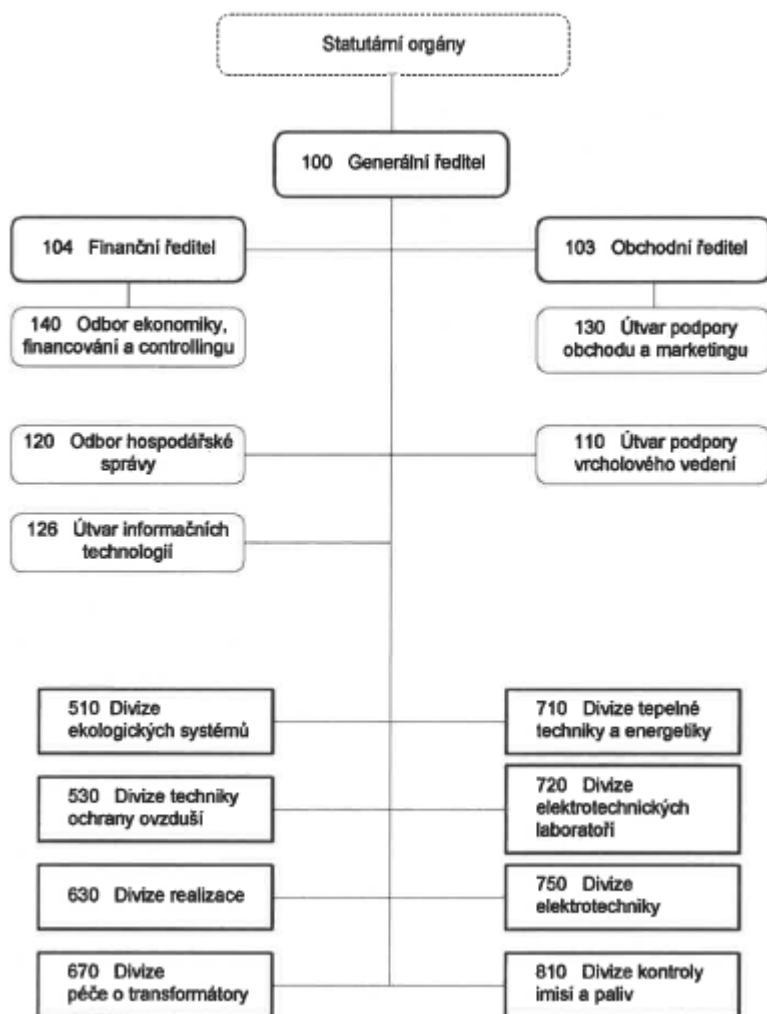
Systém vnitřní struktury je dualistický, to znamená, že tuto společnost vede představenstvo a zároveň je jejím statutárním orgánem.

Orgány společnosti:

- valná hromada
- představenstvo
- dozorčí rada

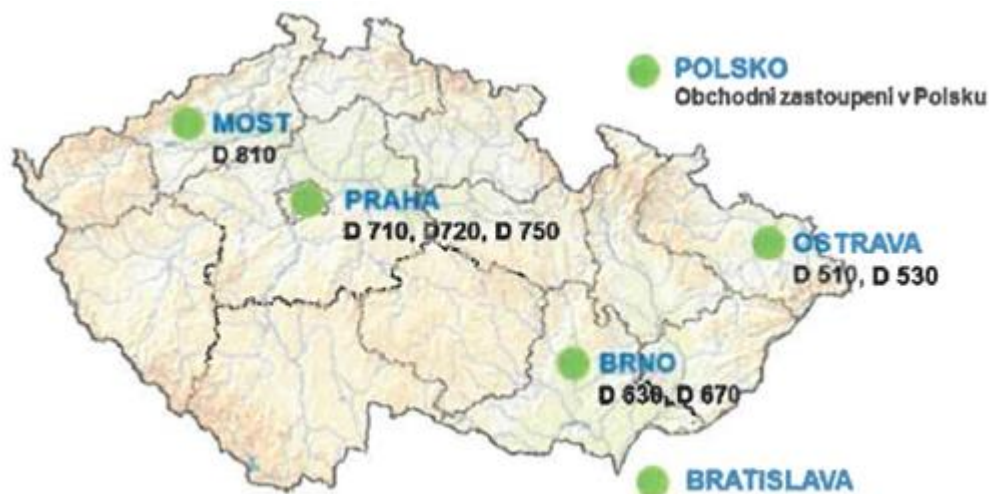
Nejvyšším orgánem společnosti je valná hromada, které se osobně nebo v zastoupení zúčastňují akcionáři společnosti.

Organizační struktura společnosti je stanovena organizačním řádem.

Obrázek 6 Organizační struktura
(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy COGNITO, a.s.)

Společnost COGNITO, a.s. disponuje 8 divizemi s širokým územním pokrytím na území České republiky, další dceřinou společností v Bratislavě a obchodním zastoupením v Polsku.

Obrázek 7 Trh společnosti
(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy COGNITO, a.s.)

3.1.5 Výzkum a vývoj

V dnešní době každá úspěšná společnost klade důraz na inovaci, stejně tak i česká firma COGNITO, a.s. v tomto ohledu nezůstává pozadu. Stávající i potenciální zákazníci si v dnešní době potrpí zejména na pokrokových řešeních a kvalitních službách, které již zmíněná firma může nabídnout. Každý rok pokračuje v aktivitách v oblasti vědy a výzkumu, protože si uvědomuje rostoucí tržní potřeby. Tyto aktivity financuje jak z vlastních zdrojů, tak i za pomoci grantových projektů. Hlavním cílem je udržet současné odběratele a zároveň oslovit a získat nové. Například v roce 2018 COGNITO, a.s. s podporou grantových výzev řešila projekty jako jsou „Inovativní vývoj děliče pro efektivní analýzu sytkých hmot“ a „Snížení koncentrací Hg, HCl a HF z velkých průmyslových zdrojů“.

V budoucnu firma COGNITO, a.s. plánuje proniknout na zahraniční trhy ve střední a východní Evropě a v neposlední řadě na oblast Balkánu.

Klíčovou roli ve vývoji společnosti může hrát i její omlazování. V průběhu posledních let došlo k náboru čerstvých absolventů vysokých a středních škol, aby tak bylo podpořeno předávání znalostí a zkušeností, nezbytných pro zachování vysoké kvality a odbornosti poskytovaných služeb.

3.1.6 Aktuální události

Koncem roku 2019 zasáhla Evropu pandemie koronaviru COVID-19. Ekonomika všech zemí, nevyjímaje České republiky, byla zasažena přísnými opatřeními proti šíření nemoci. To způsobilo problémy mnoha firem napříč všemi odvětvími. V současnosti společnost COGNITO, a.s. řeší komplikace s přeshraničními dodavatelskými a odběratelskými vztahy. Většina zahraničních zakázek je buď pozastavena nebo jejich realizace probíhá pomalu v souladu s vládními nařízeními. Přesto přese všechno firma pokračuje dál ve své činnosti a její vedení trvá na tom, že její existence není ohrožena.

3.1.7 Konkurence

K tomu, aby společnost COGNITO, a.s. dobře fungovala a neustále vyvíjela své produkty, je zapotřebí, aby o tržní podíl soupeřila s konkurencí. Jako takovou můžeme uvést HERMANN tepelná technika s. r. o., se kterou sdílí podobný obor, co se tepelné techniky na našem území týče. K další konkurenci řadíme větší společnosti, jako například INNOGY, EPH a RWE Supply & Trading CZ.

HERMANN tepelná technika s. r. o.

Tato česká společnost vznikla v květnu roku 2005. Specializuje se především na prodej, servisní činnost a školení servisních techniků na plynové kotle. Svůj sortiment rozšířila i o tepelnou techniku, stejně jako COGNITO, a.s.. Snahou společnosti je dodávat kvalitní výrobky a odvádět skvělou práci, aby zákazníci byli spokojeni, proto navazuje spolupráci s dalšími firmami nebo s drobnými živnostníky, aby byl zabezpečen kvalitní servis pro spotřebitele. Produkty či služby lze zakoupit přímo ve společnosti HERMANN tepelná technika s.r.o. nebo u spolupracujících firem. Servisní činnost spočívá zejména v poradenství a technické podpoře smluvních servisních firem. V sídle firmy v Dubenci u Dvora Králové nad Labem se nachází menší školící středisko jak pro teoretickou, tak i pro praktickou výuku, předváděcí místnost s ostatními dodávanými výrobky. (HERMANN tepelná technika s.r.o., 2012)

3.2 Analýza vnějšího prostředí

3.2.1 PESTLE analýza

3.2.1.1 Politické a legislativní faktory

Společnost COGNITO, a.s. podniká na území České republiky, proto se musí řídit jejími zákony. Je dobré mít na paměti, že legislativa neustále prochází změnami, například od 1. ledna 2021 vešla v účinnost dosud zatím nejrozsáhlejší novela zákona o obchodních korporacích. Nyní si uvedeme důležité změny v legislativě, které budou mít vliv na námi vybranou společnost.

Vybrané změny legislativy pro rok 2021:

Změna novely zákona o obchodních korporacích

Nová novela zákona o obchodních korporacích nabyla účinnosti 1. 1. 2021. Nalezneme v ní například zmínku o tom, že dává obchodním korporacím až na výjimky roční prostor na přizpůsobení se novým podmínkám. Hospodářská komora České republiky uvádí, že *„Jednou z výjimek je postavení statutárního ředitele akciové společnosti u akciových společností, které v minulosti přijaly tzv. monistický systém a vytvořily jako svůj statutární orgán post statutárního ředitele (ust. § 463 ZOK). Funkce statutárního ředitele ze zákona od 1. 1. 2021 zanikla, pravomoci statutárního ředitele automaticky přešly na správní radu a označení „statutární ředitel“ nemůže být při jednání za společnost dále užíván. Obchodní rejstřík provádí zápis změn automaticky, bez návrhu, což může mnohé akciové společnosti s monistickým systémem překvapit.“* (Hospodářská komora České republiky, © 2017-2020).

Kurzarbeit

V prosinci roku 2020 vláda prodloužila program Antivirus se státními příspěvky na náhrady mezd, z čehož vyplývá, že stát bude i nadále poskytovat příspěvky firmám, na které dopadla koronavirová krize a nařízená omezení kvůli epidemii. Jelikož má společnost COGNITO, a.s. mnoho zakázek v zahraničí, spadá do skupiny epidemií postižených firem. Na tento program pomoci, který firmám brání propouštět zaměstnance z důvodu úbytku obchodních zakázek, by měl navázat kurzarbeit. Ten představuje zkrácenou práci, kdy podnik platí lidem za odpracované hodiny a stát jim poskytuje část výdělku za neodpracovaný čas (Hospodářská komora České republiky, © 2017-2020).

Rychlejší odpisy

Jedná se o mimořádné odpisy, které se týkají hmotného majetku zařazeného v první a druhé odpisové skupině, který si první vlastník pořídil, nebo pořídí v období od 1. ledna 2020 do 31. prosince 2021. Majetek zařazený v první odpisové skupině si bude poplatník moci odepsat bez přerušení za 12 měsíců, namísto standardních tří let. Majetek zařazený ve druhé odpisové skupině pak bez přerušení za 24 měsíců, namísto standardních pěti let. Prvních 12 měsíců přitom bude moci poplatník uplatnit odpisy až do výše 60 % vstupní ceny (Hospodářská komora České republiky, © 2017-2020).

Zrušení superhrubé mzdy

Další změnou v legislativě je konec superhrubé mzdy. Vzhledem k současné situaci firmy pravděpodobně nebudou navyšovat svým zaměstnancům mzdy, díky zrušení konceptu superhrubé mzdy a následnému snížení zdanění příjmu na 15 % si zhruba čtyři miliony lidí polepší. Vyplývá z toho, že většině lidí z výplaty za leden zůstane navíc přibližně tisíc až 3 000 Kč. Pro vysoké příjmy se zavádí sazba 23 %, vztahuje se na příjmy, které přesáhnou 141 764 korun (čtyřnásobek průměrné hrubé mzdy v roce 2021). Další důležitou informací je, že se ruší dosavadní sedmiprocentní solidární daň a daňový balíček od ledna roku 2021 zvyšuje základní daňovou slevu na poplatníka z nynějších 24 400 Kč ročně na 27 400 korun. O další 3 000 Kč má pak údajně stoupnout v roce 2022 (Hospodářská komora České republiky, © 2017-2020).

Snížení spotřební daně z motorové nafty

Stát od letošního roku totiž snižuje o 1 Kč na litr daň z motorové nafty (Hospodářská komora České republiky, © 2017-2020). Společnost COGNITO, a.s. vlastní několik motorových vozidel, a tak se jí i tato změna legislativy dotkne.

3.2.1.2 Ekonomické faktory

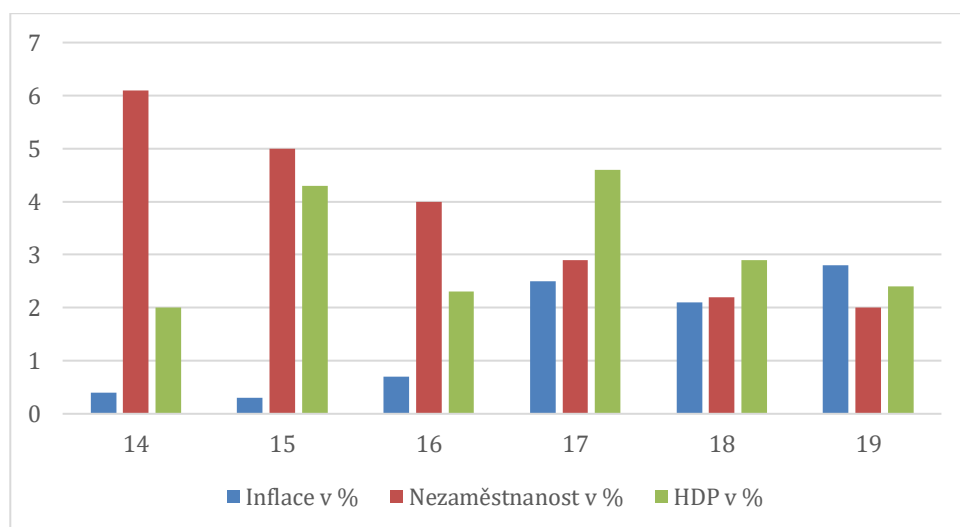
Mezi nejdůležitější ekonomické faktory, které je potřeba sledovat, patří výše inflace, hrubého domácího produktu (HDP) a výše nezaměstnanosti (Český statistický úřad, © 1969-2021).

Když se podíváme na tabulku níže, uvidíme v ní průměrnou roční změnu inflace, nezaměstnanosti a hrubého domácího produktu vyjádřenou v procentech. Pro lepší vyobrazení jsem hodnoty přenesla do grafu, abychom mohli sledovat vývoj jednotlivých položek. Inflace, kterou lze definovat jako nárůst všeobecné cenové hladiny zboží a služeb v ekonomice v určitém časovém období (Český statistický úřad, © 1969-2021), vykazuje rostoucí trend, ze kterého vyplývá, že postupně dochází k vyššímu znehodnocování peněz, respektive, peníze ztrácí svou hodnotu.

Nezaměstnanost naopak klesá, v roce 2014 činila 6,1 % a v roce 2019 pouhé 2 %, což je velmi dobré. Hrubý domácí produkt, který ČSÚ definuje jako „*Peněžní vyjádření celkové hodnoty statků a služeb nově vytvořených v daném období na určitém území; používá se pro stanovení výkonnosti ekonomiky.*“ (Český statistický úřad, © 1969-2021). Výsledné hodnoty přenesené do grafu připomínají sinusoidu. Tyto faktory se projeví na pozvolném růstu výsledku hospodaření firmy COGNITO, a.s.. Vzhledem k tomu, že v současné době čelíme pandemií a spousta firem kvůli striktním vládním opatřením skončila a spousta lidí tím přišla o zaměstnání, zcela určitě dojde ke skokovému nárůstu nezaměstnanosti.

Tabulka 2 Vývoj ekonomických faktorů v letech 2014-2019
(Zdroj: Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu, © 1969-2021)

Rok	14	15	16	17	18	19
Inflace v %	0,4	0,3	0,7	2,5	2,1	2,8
Nezaměstnanost v %	6,1	5,0	4,0	2,9	2,2	2,0
HDP v %	2,0	4,3	2,3	4,6	2,9	2,4
HDP v mld. Kč	4261,1	4477,0	4712,9	5049,9	5310,3	5647,2

Graf 1 Vývoj ekonomických faktorů v letech 2014-2019
(Zdroj: Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu, © 1969-2021)

3.2.1.3 Sociální faktory

K sociálním faktorům jistě patří velikost populace, v roce 2020 stoupla populace ČR přibližně na 10,71 miliónů obyvatel. Dalším faktorem je vzdělání, které je nezbytné pro jakoukoli pracovní činnost, ať už základní, středoškolské nebo vysokoškolské, každá pracovní pozice vyžaduje jiný typ vzdělání. Ve firmě COGNITO, a.s. je kladen důraz především na profesionalitu a odbornou

znalost, které mohou dosáhnout i studenti učilišť, nicméně záleží přímo na pracovní pozici a kladených požadavcích. Ostatními sociálními faktory jsou náboženství, věková struktura obyvatelstva, dostupnost pracovní síly a další. Jelikož se divize společnosti nachází v největších městech České republiky, nedochází k nedostatku pracovních sil.

3.2.1.4 Technologické faktory

Musíme mít na paměti, že vývoj technologie jde neustále kupředu. Firma nezůstává pozadu a investuje do aktivit v oblasti vědy a výzkumu, které by měly reagovat na tržní potřeby. Především klade důraz na inovace a pokroková řešení, které by mohly využít stávající i potenciální zákazníci.

3.2.1.5 Ekologické faktory

V současnosti se klade velký důraz na ekologii. Usiluje se o to, aby co nejvíce států snížilo emise skleníkových plynů za účelem ochrany životního prostředí. Státy kvůli tomu vydávají nové zákony a nařízení. Společnost COGNITO a. s. taktéž bere zřetel na ochranu životního prostředí. Přísně dodržuje principy environmentálního řízení, přičemž v Divizi ekologických systémů na pracovišti Ostrava je systém environmentálního managementu certifikován dle normy ČSN EN ISO 14001.

3.3 Analýza vnitřního prostředí

3.3.1 IFE matice

Pro vnitřní analýzu společnosti COGNITO, a.s. jsem si vybrala IFE matici, která se zaměřuje na hodnocení interních faktorů, popřípadě jejich strategického záměru.

Výsledný vážený poměr hodnotí interní pozici společnosti, nejlepší možné hodnocení je 4 a naopak nejhorší je 1. Do tabulky jsme zapsali 5 silných a 5 slabých stránek společnosti, které jsme zjistili ze SWOT analýzy, ty jsme dále rozdělily podle váhy (součet všech musel dát hodnotu 4). Posléze jsme vybrané položky ohodnotily body, u silných stránek je nevyšší 4, kdežto u slabých 1. Pak už jen stačilo udělené body vynásobit vahou a vážené poměry sečíst. Společnost COGNITO, a.s. se pohybuje v hodnotě 2,50, což je průměrná hodnota. Z toho plyna, že záměr podniku je podložen středně silnou interní pozicí.

Tabulka 3 IFE matice

(Zdroj: Vlastní zpracování dle ManagementMania, © 2011-2016)

S/W	Popis	Váha	Body	Celkem
S1	Kvalita poskytovaných služeb, široký sortiment	0,14	4	0,56
S2	Dlouholeté zkušenosti v oboru	0,12	3	0,36
S3	Příznivé hodnoty ukazatele rentability	0,11	4	0,44
S4	Dobré hodnoty u úrokového krytí a doby splácení dluhů	0,08	4	0,32
S5	Snížení nákladovosti výkonů	0,07	3	0,21
W1	Dlouhodobý investiční úvěr	0,13	1	0,13
W2	Pokles ČPK, ČPP, ČPPFF	0,08	1	0,08
W3	Nepříznivé hodnoty ukazatele likvidity	0,07	2	0,14
W4	Úbytek krátkodobých a dlouhodobých pohledávek	0,14	1	0,14
W5	Nárůst materiálové náročnosti výkonů	0,06	2	0,12
				2,50

3.4 Analýza absolutních ukazatelů

Analýza absolutních ukazatelů se skládá z horizontální a vertikální analýzy. K jejímu provedení potřebujeme účetní výkazy společnosti, ve kterých nalezneme rozvahu, výkaz zisků a ztráty a cash flow, ty nám poslouží jako podklad pro výpočty. Díky této analýze uvidíme změny jednotlivých položek v průběhu 6 let. Nejdříve se v této části zaměřím na analýzu aktiv a pasiv, posléze provedu jejich souhrnnou vertikální analýzu. Výsledné hodnoty pak znázorním s pomocí grafů, aby byly změny jednotlivých období snáze viditelné.

3.4.1 Horizontální analýza rozvahy

Jedná se o analýzu, která se zaměřuje na vývoj aktiv a pasiv ve sledovaném období. Vždy zkoumá každou položku zvlášť v analyzovaném roce, kdy došlo k jejímu nárůstu, popřípadě poklesu.

Poznámka: uvedené částky jsou v tisících.

3.4.1.1 Horizontální analýza aktiv

V tabulce níže vidíme změny jednotlivých položek aktiv v horizontu 6 let. V letech 2014 a 2015 většinou část aktiv tvořil krátkodobý majetek (OA), zejména krátkodobé pohledávky. V roce 2016 došlo k prudkému nárůstu dlouhodobého majetku (DM) o 125 %, za tento skok může nákup dlouhodobého finančního majetku, kam patří cenné papíry, dluhopisy, obchodní podíly, půjčky jiným podnikům nebo termínované vklady s dobou delší než rok. Z toho vyplývá, že firma COGNITO, a.s. začala více investovat do dlouhodobých investic. V roce 2019 podíl DM znovu

klesl, přesto však došlo k rekordnímu nárůstu dlouhodobého nehmotného majetku o 221 %, jenž mohl zapříčinit nákup softwaru. Naopak tomu bylo u OA, počet zásob se v roce 2019 zvýšil o 82 %, tedy téměř na původní hodnotu z roku 2014, stejně jako krátkodobý finanční majetek, který se skokově navýšil o 689 %. Dříve si firma udržovala krátkodobý finanční majetek více než ten dlouhodobý, ale v roce 2016 změnila taktiku a zaměřila se na investování do dlouhodobého finančního majetku. Z dat z roku 2019 však můžeme vyčíst, že svůj záměr přehodnotila a znovu se začala investovat do krátkodobého finančního majetku a zásob na úkor dlouhodobého finančního majetku.

Ve spodní tabulce jsou červeně zvýrazněny největší % změny na majetku v průběhu analyzovaného období.

Tabulka 4 Horizontální analýza aktiv v tis. Kč

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

Rozvahová položka	2014	2015	2016	2017	2018	2019
AKTIVA celkem	345 929	349 670	355 413	377 201	338 804	338 873
<i>Dlouhodobý majetek</i>	102 752	92 607	208 375	215 406	216 528	172 569
Dlouhodobý nehmotný majetek	3 281	1 861	1 046	475	151	485
Dlouhodobý hmotný majetek	98 551	89 849	86 432	94 083	95 523	91 237
Dlouhodobý finanční majetek	920	897	120 897	120 848	120 854	80 847
<i>Oběžná aktiva</i>	241 463	255 256	144 992	159 610	120 424	164 510
Zásoby	16 657	15 728	10 951	9 436	8 077	14 675
Dlouhodobé pohledávky	2 051	2 449	3 563	11 483	3 246	1 959
Krátkodobé pohledávky	138 133	152 844	107 072	102 972	103 367	102 656
Krátkodobý finanční majetek	84 622	84 235	23 406	35 719	5 734	45 220
Časové rozlišení	1 714	1 807	2 046	2 185	1 852	1 794

Tabulka 5 Rozdíl oproti minulým obdobím v tis. Kč

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

2015/2014		2016/2015		2017/2016		2018/2017		2019/2018	
Δ	%	Δ	%	Δ	%	Δ	%	Δ	%
3 741	1 %	5 743	2 %	21 788	6 %	-38 397	-10 %	69	0 %
-10 145	-10 %	115 768	125 %	7 031	3 %	1 122	1 %	-43 959	-20 %
-1 420	-43 %	- 815	-44 %	- 571	-55 %	- 324	-68 %	334	221 %
-8 702	-9 %	-3 417	-4 %	7 651	9 %	1 440	2 %	-4 286	-4 %
- 23	-3 %	120 000	13378 %	- 49	0 %	6	0 %	-40 007	-33 %
13 793	6 %	-110 264	-43 %	14 618	10 %	-39 186	-25 %	44 086	37 %
- 929	-6 %	-4 777	-30 %	-1 515	-14 %	-1 359	-14 %	6 598	82 %
398	19 %	1 114	45 %	7 920	0 %	-8 237	0 %	-1 287	-40 %
14 711	11 %	-45 772	-30 %	-4 100	-4 %	395	0 %	- 711	-1 %
- 387	0 %	-60 829	-72 %	12 313	53 %	-29 985	-84 %	39 486	689 %
93	5 %	239	13 %	139	7 %	- 333	-15 %	- 58	-3 %

3.4.1.2 Horizontální analýza pasiv

Společně s aktivy se přímo úměrně měnila i pasiva. V roce 2014 a 2015 většinu celkových pasiv tvořil vlastní kapitál (VK), v roce 2016 se jeho podíl zmenšil o 37 %, to zapříčinil pokles výsledku hospodaření, jak z let minulých, tak i z běžného období. Naopak tomu bylo u cizích zdrojů (CZ), které vzrostly o 86 %. Společnosti COGNITO, a.s. v roce 2016 výrazně vzrostly dlouhodobé závazky, přesněji o 3 885 %. Dlouhodobé závazky (neboli dluhy), vznikají například z dlouhodobých bankovních půjček, v tabulce však můžeme vidět, že se o tento typ závazku nejedná. Příčinou tedy mohly být dlouhodobé přijaté zálohy, vydané směnky a dluhopisy s dlouhodobou splatností nebo závazky ke společníkům.

Většinový podíl pasiv si až do současnosti společnost COGNITO, a.s. udržuje ve formě cizích zdrojů, to může být pro společnost výhodou, protože cizí kapitál je levnější a úroky z něj mohou snížit základ zaplacené daně. Přesto bychom měli mít na paměti, že většinový podíl v cizích zdrojích zadluhuje společnost.

Tabulka 6 Horizontální analýza pasiv v tis. Kč

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

Rozvahová položka	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PASIVA celkem	345 929	349 670	355 413	377 201	338 804	338 873
<i>Vlastní kapitál</i>	214 743	239 710	151 095	178 033	151 496	160 420
Základní kapitál	115 000	115 000	115 000	115 000	115 000	115 000
Kapitálové fondy	3 172	149	149	100	106	96
Rezervní a ostatní fondy ze zisku	27 478	7 428	7 324	7 064	7 101	7 314
Výsledek hospodaření z minulých let	18 335	9 643	383	22 171	4 291	17 979
Výsledek hospodaření běžného období	50 758	107 490	28 239	33 698	24 998	20 031
Jiný výsledek hospodaření z minulých let	0	0	0	0	0	0
<i>Cizí zdroje</i>	130 802	109 597	203 968	198 850	187 151	178 322
Rezervy	28 084	31 199	14 504	12 399	10 174	18 443
Dlouhodobé závazky	2 656	2 511	100 075	95 515	73 119	55 682
Krátkodobé závazky	100 062	75 887	89 389	90 936	103 858	104 197
Dlouhodobé bankovní úvěry	0	0	0	0	0	0
Krátkodobé bankovní úvěry	0	0	0	0	0	0
Časové rozlišení	384	363	350	318	157	131

Tabulka 7 Rozdíl oproti minulým obdobím v tis. Kč

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

2015/2014		2016/2015		2017/2016		2018/2017		2019/2018	
Δ	%	Δ	%	Δ	%	Δ	%	Δ	%
3 741	1 %	5 743	2 %	21 788	6 %	-38 397	-10 %	69	0 %
24 967	12 %	-88 615	-37 %	26 938	18 %	-26 537	-15 %	8 924	6 %
0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
-3 023	-95 %	0	0 %	- 49	-33 %	6	6 %	- 10	-9 %
-20 050	-73 %	- 104	-1 %	- 260	0 %	37	0 %	213	3 %
-8 692	-47 %	-9 260	-96 %	21 788	5689 %	-17 880	-81 %	13 688	319 %
56 732	112 %	-79 251	-74 %	5 459	19 %	-8 700	-26 %	-4 967	-20 %
0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
-21 205	-16 %	94 371	86 %	-5 118	-3 %	-11 699	-6 %	-8 829	-5 %
3 115	11 %	-16 695	-54 %	-2 105	0 %	-2 225	0 %	8 269	81 %
- 145	-5 %	97 564	3885 %	-4 560	-5 %	-22 396	-23 %	-17 437	-24 %
-24 175	-24 %	13 502	18 %	1 547	2 %	12 922	14 %	339	0 %
0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
- 21	-5 %	- 13	-4 %	- 32	-9 %	- 161	-51 %	- 26	-17 %

3.4.2 Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty

Horizontální analýza sleduje vývoj časových změn jednotlivých položek výkazu rozvahy a zisku a ztráty. V níže uvedené tabulce jsem uvedla vybrané položky výkazu zisku a ztráty (VZZ), které jsem se rozhodla v horizontu analyzovaného období podrobně zachytit. V tabulce vidíme, jak tržby podniku rok od roku klesají, k nejvyššímu nárůstu došlo v roce 2015, jednalo se o částku 423 763 tis. Kč. V roce 2015 nevzrostly jen tržby podniku, ale také nákladové úroky z přijatých půjček a úvěrů. Příčinou toho, že firma dosáhla v roce 2015 nejvyššího zisku (ve sledovaném období) ve výši 398 670 tis. Kč (EAT), vzrostla i daň z příjmů právnických osob na částku 25 093 tis. Kč, naopak v tomu bylo v roce 2019, kdy zaznamenala nejnižší vyměřenou daň ve výši 5 140 tis. Kč. Celkové náklady v průběhu šesti let nijak zvlášť nekolísaly, nejvyšší pokles nastal v roce 2016 o 17 %, ve stejném období se výrazně snížily i tržby podniku o 33 %. Z tabulky je zřejmé, že se firmě v letech 2016-2018 příliš nedařilo, v roce 2019 se situace zlepšila, tržby a s nimi spojené náklady znovu vzrostly o 17 %.

Tabulka 8 Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty v tis. Kč

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

Položka	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Tržby	395 064	423 763	284 504	295 252	262 827	308 075
Výkonová spotřeba (náklady)	180 110	149 036	116 259	102 275	105 635	135 415
Osobní náklady	123 344	122 276	118 184	117 574	114 488	121 986
Odpisy	11 872	9 595	13 100	9 188	7 767	9 463
Nákladové úroky	91	205	1 297	2 361	2 622	2 884
DPPO	10 532	25 093	6 357	7 079	5 413	5 140
EAT	384 532	398 670	278 147	288 173	257 414	302 935
EBIT	405 687	449 061	292 158	304 692	270 862	316 099
EBITDA	406 936	433 358	297 604	304 440	270 594	317 538
Celkové náklady	325 949	306 205	255 197	238 477	235 925	274 888

Tabulka 9 Rozdíl oproti minulým obdobím v tis. Kč

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

2015/2014		2016/2015		2017/2016		2018/2017		2019/2018	
Δ	%	Δ	%	Δ	%	Δ	%	Δ	%
28 699	7 %	- 139 259	-33 %	10 748	4 %	- 32 425	-11 %	45 248	17 %
- 31 074	-17 %	- 32 777	-22 %	- 13 984	-12 %	3 360	3 %	29 780	28 %
- 1 068	-1 %	- 4 092	-3 %	- 610	-1 %	- 3 086	-3 %	7 498	7 %
- 2 277	-19 %	3 505	37 %	- 3 912	-30 %	- 1 421	-15 %	1 696	22 %
114	125 %	1 092	533 %	1 064	82 %	261	11 %	262	10 %
14 561	138 %	- 18 736	-75 %	722	11 %	- 1 666	-24 %	- 273	-5 %
14 138	4 %	- 120 523	-30 %	10 026	4 %	- 30 759	-11 %	45 521	18 %
43 374	11 %	- 156 903	-35 %	12 534	4 %	- 33 830	-11 %	45 237	17 %
26 422	6 %	- 135 754	-31 %	6 836	2 %	- 33 846	-11 %	46 944	17 %
- 19 744	-6 %	- 51 008	-17 %	- 16 720	-7 %	- 2 552	-1 %	38 963	17 %

3.4.3 Vertikální analýza

Stejně jako horizontální analýza, tak i vertikální analýza je součástí analýzy absolutních ukazatelů. Celková aktiva a pasiva představují 100 %, z nich pak počítáme procentuální podíl jednotlivých obsažených položek (zvlášť aktiv a zvlášť pasiv), například podíl dlouhodobého majetku na celkové sumě aktiv nebo podíl vlastního kapitálu na pasivech. Na základě získaných informací budeme schopni posoudit, v jaké míře jsou jednotlivé položky zastoupeny, a která z nich má zásadní vliv.

Z tabulky je zřejmé, že v letech 2014 a 2015 převládala oběžná aktiva, to znamená, že firma disponovala z větší části krátkodobým majetkem. V roce 2016 se situace změnila, DM tvořil 58,63 %, od tohoto okamžiku až do roku 2019 jsou aktiva společnosti převážně tvořena dlouhodobým majetkem. U pasiv došlo téhož roku (2016) ke změně, nejprve převládal VK, který je pro společnost dražší a nemůže si za něj uplatnit slevu na dani, ale od roku 2016, kdy firma začala nakupovat DM, který začal v majetkové struktuře převládat nad krátkodobým, začaly tvořit většinový podíl pasiv cizí zdroje. To zapříčinil prudký nárůst dlouhodobých závazků. Tento trend s mírným poklesem zůstává i nadále v roce 2019.

Zatímco u struktury aktiv i pasiv došlo k zásadním změnám, jednotlivé složky celkových nákladů zaujímají v analyzovaném období relativně neměnný podíl oproti minulým letům. Stejně jako tomu bylo u aktiv a pasiv, tak se v roce 2016 nepatrně změnila struktura celkových nákladů, do té doby převládala výkonová spotřeba nad osobními náklady, to se vrátilo do původního stavu až v roce 2019.

Tabulka 10 Vertikální analýza

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

Ukazatel	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Podíl DM	29,70 %	26,48 %	58,63 %	57,11 %	63,91 %	50,92 %
Podíl OA	69,80 %	73,00 %	40,80 %	42,31 %	35,54 %	48,55 %
Podíl vlastního kapitálu	62,08 %	68,55 %	42,51 %	47,20 %	44,71 %	47,34 %
Podíl cizího kapitálu	37,81 %	31,34 %	57,39 %	52,72 %	55,24 %	52,62 %
Podíl výkonové spotřeby na celkových nákladech	55,26 %	48,67 %	45,56 %	42,89 %	44,77 %	49,26 %
Podíl osobních nákladů na celkových nákladech	37,84 %	39,93 %	46,31 %	49,30 %	48,53 %	44,38 %
Podíl odpisů na celkových nákladech	3,64 %	3,13 %	5,13 %	3,85 %	3,29 %	3,44 %

3.5 Analýza rozdílových ukazatelů

Rozdílové ukazatele se využívají k analýze a řízení finanční situace podniku se zaměřením na jeho likviditu. Řadí se mezi ně čistý pracovní kapitál (ČPK), čisté pohotové prostředky (ČPP) a čistý peněžně-pohledávkový finanční fond (ČPPFF).

3.5.1 Čistý pracovní kapitál

Pakliže společnost disponuje dostatečně vysokým ČPK, měla by být schopna i nadále pokračovat ve své podnikatelské činnosti. V případě, že hodnoty vyjdou záporně, jedná se o tzv. nekrytý dluh.

U čistého pracovního kapitálu rozlišujeme 2 způsoby výpočtu.

- ČPK z tzv. manažerského pojetí
- ČPK z tzv. investorského pojetí

3.5.1.1 Čistý pracovní kapitál z tzv. manažerského pojetí

U čistého pracovního kapitálu zjišťujeme stav oběžných aktiv, které nám zůstanou po splatnosti krátkodobých závazků. Aby podnik dobře fungoval, měl by výsledek vyjít v kladných hodnotách, to umožní jeho hladké fungování.

Bližší metodiku výpočtu nalezneme v tabulce. Zásoby sečteme společně s krátkodobými pohledávkami a krátkodobým finančním majetkem, po jejich součtu od nich odečteme krátkodobé závazky. Stejně jako v horizontální a vertikální analýze, kdy se měnily podíly jednotlivých složek pasiv a aktiv, i zde je vidět zásadní změna v roce 2016. Do té doby podnik disponoval skutečně vysokým přebytkem volných oběžných aktiv, nicméně od roku 2016 se jejich výše skokově snížila o necelých 175 tis. Kč. Vliv na to má především snížení podílu oběžných aktiv na celkových aktivech, jak jsme se již dozvěděli v předchozí analýze absolutních ukazatelů. Nejvyšší počet volných prostředků OA podnik vlastnil v roce 2015, tedy před změnou, naopak nejnižší sumy dosáhl v roce 2018. Od té doby došlo k jejich navýšení, přesto však podnik nedosahuje původních hodnot. Naneštěstí ani v jednom analyzovaném roce nevyšla výše čistého pracovního kapitálu v záporných hodnotách, tím společnosti nevznikl tzv. nekrytý dluh.

Tabulka 11 Čistý pracovní kapitál z tzv. manažerského pojetí

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

(v tis. Kč)	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zásoby	16 657	15 728	10 951	9 436	8 077	14 675
Krátkodobé pohledávky	138 133	152 844	107 072	102 972	103 367	102 656
Krátkodobý finanční majetek	84 622	84 235	23 406	35 719	5 734	45 220
Krátkodobé dluhy	100 062	75 887	89 389	90 936	103 858	104 197
ČPK	139 350	176 920	52 040	57 191	13 320	58 354

3.5.1.2 Čistý pracovní kapitál z tzv. investorského pojetí

Výpočet se aplikuje v situaci, kdy investoři rozhodují o dlouhodobém financování podniku, zdali zvolí cizí nebo vlastní zdroje financování nebo, když rozhodují o pořizování dlouhodobých aktiv.

Čistý pracovní kapitál z investorského pojetí vypočítáme jako rozdíl dlouhodobých pasív a dlouhodobých aktiv. V tabulce můžeme vidět, že výsledek je obdobný jako u čistého pracovního kapitálu z tzv. manažerské pojetí.

Tabulka 12 Čistý pracovní kapitál z tzv. investorského pojetí

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

(v tis. Kč)	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Vlastní kapitál	214 743	239 710	151 095	178 033	151 496	160 420
Dlouhodobý cizí kapitál	2 656	2 511	100 075	95 515	73 119	55 682
Dlouhodobá aktiva	104 803	95 056	211 938	226 889	219 774	174 528
ČPK	112 596	147 165	39 232	46 659	4 841	41 574

3.5.2 Čisté pohotové prostředky

Čisté pohotové prostředky nám poslouží je zjištění okamžité likvidity, protože neobsahují málo likvidní položky. Zjistíme je tak, že od pohotových prostředků odečteme okamžitě splatné závazky.

Čisté pohotové prostředky vychází ve sledovaném období převážně v záporných hodnotách, pouze v roce 2015 vyšly kladné ve výši 8 348 tis. Kč. To nám o podniku vypovídá, že by nebyl schopen okamžitě splatit své závazky z pohotových peněžních prostředků.

Tabulka 13 Čisté pohotové prostředky

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

(v tis. Kč)	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Pohotové peněžní prostředky	84 622	84 235	23 406	35 719	5 734	45 220
Okamžitě splatné závazky	100 062	75 887	89 389	90 936	103 858	104 197
ČPP	-15 440	8 348	-65 983	-55 217	-98 124	-58 977

3.5.3 Čistý peněžně-pohledávkový finanční fond

Čistý peněžní-pohledávkový fond uvádí výši oběžného majetku, který slouží ke krytí závazku. Vzorec je podobným jako předchozím dvěma rozdílovým ukazatelům, nejsou v něm však obsaženy zásoby, které patří k nejméně likvidním položkám aktiv.

Společnost má v celém analyzovaném období dostatek likvidních aktiv. Největším množstvím disponovala v roce 2015, posléze jejich výše rapidně klesla a pohybovala se v řádech čtyř desítek tisíc. Nejnižší množství společnost vlastnila v roce 2018, stejně jako u předchozích rozdílových ukazatelů.

Tabulka 14 Čistý peněžně-pohledávkový finanční fond

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

(v tis. Kč)	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Oběžná aktiva	241 463	255 256	144 992	159 610	120 424	164 510
Zásoby	16 657	15 728	10 951	9 436	8 077	14 675
Nedobytné pohledávky	0	0	0	0	0	0
Krátkodobé závazky	100 062	75 887	89 389	90 936	103 858	104 197
ČPPFF	124 744	163 641	44 652	59 238	8 489	45 638

3.6 Analýza poměrových ukazatelů

Poměrové ukazatele nám pomáhají nastínit představu o finanční situaci podniku. Díky vypovídacím schopnostem je můžeme začlenit k často využívaným metodám finanční analýzy. Znázorňují vztah mezi absolutními ukazateli a jednotlivými položkami účetních výkazů. Pro lepší zmapování finanční situace podniku COGNITO, a.s. jsme zahrnuly data konkurenčního podniku HERMANN tepelná technika s. r. o. a výsledné hodnoty mezi sebou porovnali.

Patří mezi ně:

- likvidita
- rentabilita
- zadluženost
- aktivita
- provozní (výrobní) ukazatelé
- analýza z cash flow

3.6.1 Ukazatele likvidity

Likvidita vyjadřuje schopnost podniku hradit své krátkodobé závazky, též ji můžeme definovat jako rychlost přeměny aktiv na peníze.

Tabulka 15 Ukazatele likvidity společnosti COGNITO, a.s.

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

Ukazatel	Metodika výpočtu	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Běžná likvidita	oběžná aktiva / krátkodobá pasiva	2,41	3,36	1,62	1,76	1,16	1,58
Pohotová likvidita	(OA - zásoby) / krátkodobá pasiva	2,25	3,16	1,50	1,65	1,08	1,44
Okamžitá likvidita	krátkodobý finanční majetek / splacené závazky	0,85	1,11	0,26	0,39	0,06	0,43

Tabulka 16 Ukazatele likvidity společnosti HERMANN tepelná technika s.r.o.

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti HERMANN tepelná technika s.r.o. za roky 2014-2019)

Ukazatel	Metodika výpočtu	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Běžná likvidita	oběžná aktiva / krátkodobá pasiva	3,05	3,02	3,44	3,82	6,22	6,17
Pohotová likvidita	(OA - zásoby) / krátkodobá pasiva	0,75	1,08	1,36	1,38	3,12	3,74
Okamžitá likvidita	krátkodobý finanční majetek / splacené závazky	0,16	0,55	0,50	0,89	1,58	2,03

Běžná likvidita

Ukazatel běžné likvidity udává, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobá pasiva podniku. Doporučené hodnoty finančně zdravého podniku se pohybují od 2–3. Analyzovaná společnost COGNITO se pohybuje na dolní hranici doporučených hodnot. Doporučené hodnoty dosahovala pouze v roce 2014 (zeleně zvýrazněno), od roku 2015 stoupla likvidita na 3,36 a od roku 2017 až do roku 2019 dosahovala nejnižších hodnot, to způsobil značný úbytek oběžných aktiv, která sotva pokrývají krátkodobá pasiva, jejichž množství v posledních dvou letech vzrostlo. Jak můžeme vidět v tabulce, konkurenční podnik naopak trpí příliš vysokou běžnou likviditou, z čehož plyne, že dochází k neefektivnímu hospodaření s oběžnými aktivy, které si podnik zbytečně udržuje ve větším množství, a to může vést v budoucnu k platební neschopnosti.

Pohotová likvidita

Pohotová likvidita vychází ze vzorce, kdy se od oběžných aktiv odečtou zásoby, které jsou v účetnictví brány jako nejméně likvidní položka, tento odečet se posléze vydělí krátkodobými pasivy. Doporučené hodnoty se pohybují od 1–1,5. Hodnoty pod 1 považují banky za nepřijatelné. Analyzovaný podnik naopak trpí vysokou pohotovou likviditou zapříčiněnou velkým množstvím

oběžných aktiv, které se v roce 2016 výrazně snížily a tím klesla i likvidita k doporučeným hodnotám 1,5. Tento trend zůstal až do roku 2019, s mírným navýšením v roce 2017. Začátkem sledovaného období přitom dosahoval hodnot 2,25 a 3,16, to znamená, že podnik se svým krátkodobým majetkem nehospodařil efektivně. Příliš vysoká likvidita snižuje jeho výnosnost, protože z volných peněžních prostředků nemá žádný výnos. Obdobnou situaci můžeme vidět u konkurenčního podniku, kdy zpočátku trpěl nízkou likviditou, ale v rozmezí let 2015-2017 se pohyboval v doporučených hodnotách, posléze se u něj projevila podobná situace jako u společnosti COGNITO, a.s. na počátku sledovaného období, kdy se projevilo nehospodárné zacházení s oběžným majetkem.

Okamžitá likvidita

Z metodiky výpočtu vidíme, že se vypočítá rozdílem mezi krátkodobým finančním majetkem a splatnými závazky. Doporučené hodnoty se pohybují od 0,2–0,5. Vysoké hodnoty ukazatele svědčí o neefektivním využitím finančních prostředků. Jak můžeme v tabulce vidět, doporučených hodnot podnik dosahuje pouze v letech 2016, 2017 a 2019 (zeleně zvýrazněno). Hlavním důvodem je vysoký úbytek krátkodobého finančního majetku, který se poprvé projevil v roce 2016. V roce 2015 naopak podnik dosáhl nejvyšší hodnoty okamžité likvidity kvůli vysokému počtu krátkodobého finančního majetku a úbytku splatných závazků oproti minulému roku. Příliš vysoká likvidita však pro podnik znamená, že není schopen efektivně zhodnocovat vložené prostředky, a to vede k poklesu rentability. Podnik by byl i nadále schopen hradit své krátkodobé závazky, ale za takovou cenu, že by mu chyběly likvidní peněžní prostředky. Přesto naše společnost vykazuje lepší hodnoty než konkurenční podnik, který na konci sledovaného období vykazuje vyšší hodnoty.

3.6.2 Ukazatele rentability

Ukazatel rentability je měřítkem schopnosti dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu. Jedná se o formu vyjádření míry zisku, která v tržní ekonomice slouží jako hlavní kritérium pro alokaci kapitálu pro potencionální akcionáře.

Zaměříme se zejména na:

- ROA
- ROI
- ROE
- ROS

Tabulka 17 Ukazatele rentability společnosti COGNITO, a.s.

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

Ukazatel	Metodika výpočtu	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ROA	EBIT/Aktiva	117 %	128 %	82 %	81 %	80 %	93 %
ROI	ROI = EBIT / (Celková aktiva - krátkodobé cizí zdroje)	165 %	164 %	110 %	106 %	115 %	135 %
ROE	EAT/VK	179 %	166 %	184 %	162 %	170 %	189 %
ROS	EBIT/Tržby (může být použit i EAT)	106 %	113 %	105 %	106 %	105 %	104 %

Tabulka 18 Ukazatele rentability společnosti HERMANN tepelná technika s.r.o.

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti HERMANN tepelná technika s.r.o. za roky 2014-2019)

Ukazatel	Metodika výpočtu	2014	2015	2016	2017	2018	2019
ROA	EBIT/Aktiva	84 %	88 %	101 %	88 %	93 %	87 %
ROI	ROI = EBIT / (Celková aktiva - krátkodobé cizí zdroje)	108 %	115 %	127 %	109 %	108 %	101 %
ROE	EAT/VK	108 %	115 %	127 %	109 %	108 %	101 %
ROS	EBIT/Tržby (může být použit i EAT)	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

ROA (Return on Assets)

U tohoto ukazatele se neohlíží na původ zdrojů k financování aktiv, zajímá nás, jakým způsobem jsou aktiva zhodnocena. K nejvyššímu zhodnocení došlo v roce 2015 o 1,28 %, kdy byla suma zisku nejvyšší za celé sledované období. U celkových aktiv nedošlo v průběhu let 2014-2019 k žádným mimořádným změnám. V roce 2016 došlo k nejvyššímu poklesu ROA, příčinou byl podstatný úbytek zisku v poměru s předešlými obdobími. Od té doby se hodnoty pohybují okolo 0,8 % s mírným nárůstem v roce 2019, kdy se pomalu firma vrací k původní kapitálové struktuře. Konkurenční podnik vykazuje podobné, ale o něco nižší zhodnocení aktiv jako naše společnost.

ROI (Return On Investment)

ROI neboli rentabilita investic, měří výnosnost dlouhodobého kapitálu vloženého do majetku podniku bez ohledu na jeho původ. V tabulce můžeme vidět, že se ROI chová obdobně jako ROA,

nejvyšších hodnot dosahuje na počátku sledovaného období, potom dochází k výraznému poklesu způsobeného snížením zisku. Stejně jako u rentability aktiv, i zde konkurenční podnik vykazuje podobné, ale o něco nižší zhodnocení investic jako naše společnost.

ROE (Return On common Equity)

Ukazatel ROE se soustředí na efektivnost využívání investovaného kapitálu akcionářem, tedy jak se jeho kapitál v průběhu let zhodnocuje. Když se podíváme na výsledné hodnoty, vidíme, že dochází rok od roku k vyššímu zhodnocení vloženého kapitálu, s meziročními mírnými poklesy. V roce 2019 se zhodnotil o 1,89 %. Vzhledem k postupně rostoucím hodnotám můžeme předvídat, že tento trend bude pokračovat. Konkurenční podnik vykazuje nižší rentabilitu vlastního kapitálu, nejvyšší hodnoty 1,27 dosáhla v roce 2016, zajímavé je, že hodnoty vychází stejně jako u ROI.

ROS (Return On Sales)

Jedná se o ukazatele rentability tržeb, který nás informuje o tom, kolik % tržeb představuje zisk. Vypočítáme jej jako podíl zisku k tržbám. Jak můžeme vidět v tabulce, u výsledných hodnot v horizontu analyzovaného období nedochází téměř k žádným viditelným změnám až na rok 2015 (1,13 %), kdy podnik dosáhl nejvyššího zisku a tržeb ve sledovaném období. Můžeme tedy říct, že výše zisku je přímo úměrně závislá na výši tržeb. Dokonce i u rentability tržeb podnik HERMANN tepelná technika s. r. o. vykazuje nižší hodnoty než námi analyzovaná společnost.

3.6.3 Ukazatele zadluženosti

K poměrovým ukazatelům dále řadíme ukazatele zadluženosti. Informují nás o výši rizika, které podnik nese, když využívá ke své činnosti cizí zdroje. Díky těmto ukazatelům přesně víme, kolik našeho majetku je financováno cizím kapitálem.

Patří sem:

- celková zadluženost
- zadluženost vlastního kapitálu
- úrokové krytí
- doba splácení dluhů
- koeficient samofinancování

Tabulka 19 Ukazatele zadluženosti společnosti COGNITO, a.s.

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

Ukazatel	Metodika výpočtu	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Celková zadluženost	cizí zdroje / aktiva	38 %	31 %	57 %	53 %	55 %	53 %
Zadluženost vlastního kapitálu	CiZ / VK	61 %	46 %	135 %	112 %	124 %	111 %
Úrokové krytí	EBIT / nákladové úroky	445x	219x	225x	129x	103x	109x
Doba splácení dluhů (rok)	dluhy / (EAT + odpisy)	0,05	0,1	0,57	0,51	0,65	0,37
Koeficient samofinancování	VK / aktiva	62 %	69 %	43 %	47 %	45 %	47 %

Tabulka 20 Ukazatele zadluženosti společnosti HERMANN tepelná technika s.r.o.

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti HERMANN tepelná technika s.r.o. za roky 2014-2019)

Ukazatel	Metodika výpočtu	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Celková zadluženost	cizí zdroje / aktiva	22 %	23 %	21 %	19 %	13 %	14 %
Zadluženost vlastního kapitálu	CiZ / VK	29 %	30 %	26 %	23 %	15 %	16 %
Úrokové krytí	EBIT / nákladové úroky	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Doba splácení dluhů (rok)	dluhy / (EAT + odpisy)	0,21	0,12	0,10	0,02	0,00	0,00
Koeficient samofinancování	VK / aktiva	78 %	77 %	79 %	81 %	87 %	86 %

Celková zadluženost

Na základě výsledných hodnot tohoto ukazatele se dozvíme, kolik procent majetku podniku je financováno cizím kapitálem. Jedná o poměr cizích zdrojů k celkovým aktivům. Z tabulky vyčteme, že na začátku sledovaného období tvořil cizí kapitál přibližně třetinu, zatímco vlastní kapitál zaujímal většinu. V roce 2016, kdy podnik změnil kapitálovou strukturu, vzrostl počet cizích zdrojů a tím se navýšila zadluženost na 57 %, od tohoto roku se podíl cizích zdrojů pohybuje mírně nad polovinou, můžeme tedy říct, že se podnik řídí zlatým bilančním pravidlem, kdy je dlouhodobý majetek podniku krytý dlouhodobými pasivy. Společnost by měla jednat obezřetně a pokud možno dávat pozor na to, aby nedošlo k přílišnému zadlužení, protože čím vyšší je zadluženost, tím vyšší je riziko, že nebude schopna splácet své závazky a zároveň zvládnout běžný provoz podniku. Stejně jako mince má dvě strany, tak i vysoký podíl cizích zdrojů nenese jen riziko, zároveň může přispět k růstu rentability vlivem působení finanční páky. Nicméně je dobré mít na paměti, že věřitelé preferují nízkou hodnotu tohoto ukazatele, s ním se totiž snižuje riziko

jejich ztráty v případě krachu podniku. To můžeme vidět u společnosti HERMANN tepelná technika s.r.o., kde celková zadluženost nepřekročila hodnotu 23 %, viz. rok 2015, tato společnost vykazuje daleko nižší zadluženost, přesto to nemusí znamenat, že je to lepší způsob než ten, který využívá společnost COGNITO, a.s..

Zadluženost vlastního kapitálu

Tento ukazatel nám napovídá, zda podnik upřednostňuje vlastní nebo cizí zdroje financování. U předchozího ukazatele jsme se dozvěděli, že od roku 2016 zaujímaly větší podíl kapitálu cizí zdroje, z toho vyplývá, že podnik pro své financování preferuje cizí zdroje, to je zřetelné z hodnot v tabulce, které jsou vyšší jak >1 (100 %). V případě, kdyby podnik dosahoval nižších hodnot (pod 100 %) tedy <1 , využíval by ke své činnosti převážně vlastní kapitál, jako tomu bylo v letech 2014 a 2015. Ukazatel zadluženosti vlastního kapitálu u společnosti HERMANN tepelná technika s.r.o., rok od roku klesá stejně jako u celkové zadluženosti. Nejvyšší hodnoty dosáhl v roce 2015 30 %, z toho je vidět, že spíše preferuje financování vlastními než cizími zdroji.

Úrokové krytí

Hodnotu tohoto ukazatele vypočteme jako rozdíl zisku (EBIT) oproti nákladovým úrokům. Dozvíme se tak, kolikrát zisk převyšuje úroky. Je důležité, abychom věděli, zda podnik dokáže splácet své závazky. V tabulce vidíme, že společnost dosahuje vysokého zisku, který je několikanásobně vyšší než nákladové úroky, z toho vyplývá, že dluhové zatížení na chod podniku nemá tak měř žádný vliv. Čím vyšší je hodnota, tím vyšší je důvěryhodnost podniku, protože znamená vysokou schopnost podniku splácet úroky. Společnost HERMANN tepelná technika s.r.o. ve svých výkazech uvádí, že v neanalyzovaném období nečerpala žádný úvěr a sním spojené nákladové úroky.

Doba splácení dluhů

Na základě správného výpočtu se díky tomuto ukazateli dozvíme, za jak dlouhou dobu bude schopen podnik uhradit veškeré své dluhy svými vlastními prostředky. Můžeme to také nazvat jako testování rizika platební neschopnosti. Výsledné hodnoty vychází na rozdíl od jiných ukazatelů v letech. Čím nižší jsou hodnoty, tím je lepší platební schopnost úhrady závazků. V tabulce vidíme, že platební schopnost úhrady závazků je podnik schopen v rámci několika měsíců, díky vysokému zisku. Obdobná situace nastala i u společnosti HERMANN tepelná technika s.r.o., kdy v letech 2018 a 2019 měla tak málo závazků, že by je dokázala splatit okamžitě.

Koeficient samofinancování

Poskytuje nám přehled o finanční struktuře podniku. Dává nám informace o tom, do jaké míry jsou aktiva financována vlastním kapitálem, vyjadřuje tedy finanční nezávislost podniku. Jedná se o doplňkový ukazatel k celkové zadluženosti. Součet celkové zadluženosti a koeficientu samofinancování by se měl každý rok rovnat 100 %, toto pravidlo nám s hodnotami v tabulce souhlasí. Jedná se o pohled z opačného úhlu, kdy sledujeme podíl financování majetku vlastním kapitálem, a ne cizími zdroji. Můžeme vidět, že v prvních dvou letech tento způsob převládal, ale pak se situace změnila a podnik začal využívat spíše cizí zdroje k financování, jak jsem již popsala u ukazatele celkové zadluženosti. Jak jsme se již dozvěděli u celkové zadluženosti, společnost HERMANN tepelná technika s.r.o. dává přednost financování vlastními zdroji, to můžeme vidět i v tabulce koeficientu samofinancování.

3.6.4 Ukazatele aktivity

Ukazatel aktivity zjišťuje, jak efektivně podnik hospodaří se svými aktivy. V případě, že podnik vlastní více aktiv, než je zapotřebí, vznikají mu nadbytečné náklady a tím dochází ke snížení potenciálního zisk. V opačné situaci podnik přichází o možné příležitosti s nimi i o výnosy.

Zaměřím se zejména na:

- obrat celkových aktiv
- obrat stálých aktiv
- obrat zásob
- doba obratu zásob
- doba obratu pohledávek
- doba obratu závazků
- obchodní deficit

Tabulka 21 Ukazatele aktivity společnosti COGNITO, a.s.

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

Ukazatel	Metodika výpočtu	Jednotka	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Obrat celkových aktiv	Tržby (T)/celková aktiva	-	1,14	1,21	0,80	0,78	0,78	0,91
Obrat stálých aktiv	T/stálá aktiva	-	3,84	4,58	1,37	1,37	1,21	1,79
Obrat zásob	T/zásoby	-	23,72	26,94	25,98	31,29	32,54	20,99
Doba obratu zásob	Zásoby/(T/360)	den	15,2	13,4	13,9	11,5	11,1	17,1
Doba obratu pohledávek	Obchodní pohledávky/(T/360)	den	125,9	129,8	135,5	125,6	141,6	120,0
Doba obratu závazků	Závazky/(T/360)	den	93,6	66,6	239,7	227,3	242,4	186,8
Obchodní deficit	(krátkodobé pohledávky – krátkodobé závazky) / (T/360)	den	34,7	65,4	22,4	14,7	- 0,7	- 1,8

Tabulka 22 Ukazatele aktivity společnosti HERMANN tepelná technika s.r.o.

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti HERMANN tepelná technika s.r.o. za roky 2014-2019)

Ukazatel	Metodika výpočtu	Jednotka	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Obrat celkových aktiv	T/A	-	0,84	0,88	1,01	0,88	0,93	0,87
Obrat stálých aktiv	T/stálá aktiva	-	2,61	2,98	3,43	3,20	5,55	6,27
Obrat zásob	T/zásoby	-	1,65	1,95	2,35	1,92	2,25	2,57
Doba obratu zásob	Zásoby/(T/360)	den	218,0	184,9	153,1	187,8	160,0	140,0
Doba obratu pohledávek	Obchodní pohledávky/(T/360)	den	56,2	50,5	62,5	38,2	79,4	98,3
Doba obratu závazků	Závazky/(T/360)	den	94,8	95,5	73,6	77,1	51,5	57,7
Obchodní deficit	(krátkodobé pohledávky – krátkodobé závazky) / (T/360)	den	- 38,6	- 45,0	- 11,1	- 38,9	27,9	40,7

Obrat celkových aktiv

Tento ukazatel vyjadřuje počet obrátek celkových aktiv v tržbách za daný časový interval (zpravidla to bývá jeden rok). Doporučené hodnoty by měly vycházet v rozmezí 1,6 až 3, čím je výsledek vyšší, tím jsou aktiva lépe využívána. Za kritickou hranici se udávají hodnoty pod 1. Když se podíváme na výsledné hodnoty, můžeme vidět, že se od roku 2016 pohybují v řádech nižších

jak 1, vidíme tedy, že nedochází k efektivnímu zhodnocení aktiv, stejně jako u společnosti HERMANN tepelná technika s.r.o., která vykazuje hodnoty pod 1, kromě roku 2016 (1,1).

Obrat stálých aktiv

Na rozdíl od obratu celkových aktiv se u tohoto ukazatele měří využití stálých aktiv. Vyjadřuje, jak efektivně využíváme dlouhodobý majetek. Hodnoty jsou o něco vyšší, než tomu bylo u obratu celkových aktiv, přesto jsou stále velmi nízké a postupem sledovaného období se ještě více snižují. To poukazuje na nízké využití dlouhodobého majetku, zatímco společnost HERMANN tepelná technika s.r.o. rok od roku efektivněji využívá svůj dlouhodobý majetek, jak můžeme pozorovat v rostoucích hodnotách.

Obrat zásob

Obrat zásob nám ukazuje, kolikrát se jednotka zásob za rok prodá a znovu převede na sklad. Můžeme si povšimnout, že obrat zásob se pohybuje okolo 20 až 30, to znamená, že tolikrát se zásoby obrátily v průběhu jednoho roku. Vypovídá to o tom, že tržby podniku jsou vyšší než zásoby, podnik si zbytečně nedrží méně likvidní zásoby, které by vyžadovaly další financování. Opačnou situaci můžeme vidět u konkurenčního podniku, kdy se zásoby otočí v průměru 2x za rok.

Doba obratu zásob

Doba obratu zásob určuje průměrný počet dnů, po které jsou zásoby vázány v podniku do doby jejich konečné spotřeby nebo prodeje. Jedná se tedy o počet dnů, za které se zásoby přemění na hotovost nebo pohledávky. Doporučené hodnoty by měly být co nejnižší, aby nám zásoby zbytečně nezabíraly místo ve skladu a nevznikaly kvůli tomu náklady navíc. Z výsledných hodnot v jednotlivých období je jasné, že se podnik COGNITO, a.s. se zbavuje svých zásob několikanásobně rychleji než konkurenční podnik. Z toho vyplývá, že s nimi hospodaří velice efektivně a nevlastní méně likvidní zásoby. Zatímco u námi sledované společnosti doba obratu zásob vychází v rozmezí 20 až 30 dní, u společnosti HERMANN tepelná technika s.r.o. doba obratu zásob v první polovině sledovaného období přesahovala půl roku. Z tabulky však můžeme rovněž vyčíst, že se situace zlepšuje a doba obratu je v průměru čím dál rychlejší.

Doba obratu pohledávek

Tento ukazatel nám udává, za jak dlouho jsou v průměru splaceny pohledávky firmy jejími odběrateli. Samozřejmě by si každá společnost přála, aby ji odběratelé zaplatili pohledávky co nejdříve. V tabulce vidíme, že doba obratu pohledávek se pohybuje mezi 4 až 5 měsíců, nikdy však

nepřekročila půl rok, takže můžeme tvrdit, že platební morálka odběratelů není špatná a celkem rychle hradí své závazky vůči nám. Nejlepší hodnoty podnik vykazuje v roce 2019, ale v průměru nedochází k žádným velkým výkyvům a drží se ve velmi podobných hodnotách v průběhu celého analyzovaného období. O něco lepší hodnoty vykazuje konkurenční podnik, kde doba obratu pohledávek nepřesáhne 100 dní (přibližně 3 měsíce). Z tabulky je však zřejmé, že se doba obratu mírně prodlužuje, na počátku sledovaného období trvala přibližně 2 měsíce, v roce 2019 se o něco protáhla a činila 98 dní.

Doba obratu závazků

Doba obratu závazků představuje dobu, která uplyne mezi nákupem zásob a jejich úhradou. Říká nám, za jak dlouho jsme schopni splatit faktury dodavatelům. V letech 2014 a 2015 byla naše platební morálka lepší, dokázaly jsme hradit závazky během 2 až 3 měsíců, nicméně v roce 2016 se doba obratu závazků navýšila na 8 měsíců, což způsobil rapidní pokles zisku, tento trend zůstává až do roku 2019, kdy se situace zlepšila a podnik byl schopný své závazky uhradit za 6 měsíců, čímž můžeme sledovat, že se finanční stabilita oproti dřívějším rokům mírně zlepšila. Společnost HERMANN tepelná technika s.r.o. počátkem sledovaného období měla obdobnou dobu obratu jako společnost COGNITO, a.s., zatímco u námi analyzované společnosti v roce 2016 doba obratu závazků skokově narostla, u společnosti HERMANN tepelná technika s.r.o. vidíme opačný trend, kdy doba obratu krásně klesá.

Obchodní deficit

V případě analýzy obchodního deficitu sledujeme rozdíl mezi dobou splatnosti krátkodobých pohledávek a mezi dobou úhrady krátkodobých závazků. Z výsledných hodnot poznáme, jestli nám s pomocí závazků pomáhají dodavatelé financovat naši činnosti nebo naopak, že úvěrujeme odběratele. Podíváme-li se do tabulky, vidíme, že kromě dvou posledních roků, obchodní deficit vyšel v kladných hodnotách, to znamená, že podnik poskytuje úvěr svým odběratelům. V roce 2018 a 2019 však vyšel záporně, vypovídá to o tom, že podnik čerpá od dodavatelů obchodní úvěr. U konkurenční společnosti vidíme zrcadlově obrácenou situaci.

3.6.5 Provozní (výrobní) ukazatelé

Provozní ukazatelé se soustředí na vnitřní chod firmy. Uplatňují se v managementu při zefektivnění vnitřního chodu řízení. Manažeři sledují jednotlivé složky tržeb a nákladů, které mají na řízení zásadní vliv.

V analýze se zaměříme na tyto vybrané ukazatele:

- produktivita z přidané hodnoty
- nákladovost výkonů
- materiálová náročnost výkonů

Produktivita z přidané hodnoty

Produktivita z přidané hodnoty udává, jak vysoký podíl přidané hodnoty připadá na jednoho zaměstnance. Zjistíme z ní výkonnost společnosti podílem nákladů na mzdy zaměstnanců.

Je dobré, když hodnota ukazatele roste, což se nám bohužel nepotvrdilo. V tabulce můžeme vidět, že nejvyšší produktivity z přidané hodnoty podnik dosáhl v roce 2015, v tomto roce se obecně firmě velmi dařilo. V roce 2016 však nastal prudký pád na hodnotu 176,55, což je v porovnání s minulým rokem dost velkým propad způsobený změnou kapitálové struktury. V roce 2017 vzrostla o dvojnásobek, nicméně v roce 2018 opět klesla a od té doby nepřesáhla hodnotu 200.

Tabulka 23 Produktivita z přidané hodnoty

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
přidaná hodnota	69 115	117 558	29 307	56 775	26 902	33 187
počet zaměstnanců	177	172	166	172	174	174
produktivita z přidané hodnoty	390,48	683,48	176,55	330,09	154,61	190,73

Nákladovost výkonů

Tento provozní ukazatel vyjadřuje, kolik Kč celkových nákladů bylo vynaloženo na 1 Kč výkonu. Jinými slovy vyjadřuje zatížení výnosů firmy celkovým náklady.

Je dobré, když hodnota ukazatele klesá, avšak v tabulce vidíme, že nejnižší nákladovosti výkonů firma dosáhla na začátku sledovaného období, od roku 2015 hodnota nákladovosti výkonů kolísá kolem 2, tedy, už 5 let se drží podobných hodnot, což není špatně, ale bylo by lepší, kdyby hodnota klesla, aby se náklady výkonu snížily.

Tabulka 24 Nákladovost výkonů

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
celkové náklady	325 949	306 205	255 197	238 477	235 925	274 888
Výkony	180 110	149 036	116 259	102 275	105 635	135 415
nákladovost výkonů	1,81	2,05	2,20	2,33	2,23	2,03

Materiálová náročnost výkonů

Materiálová náročnost výkonů udává, kolik procent spotřebovaného materiálu a energie je vynaloženo na výkony.

Hodnoty by měly v průběhu sledovaného období klesat, ale v tabulce vidíme, že je tomu naopak. Stejně jako u předcházejících ukazatelů, nejlepší hodnoty podnik vykazoval v roce 2014 a 2015, od té doby materiálová náročnost roste a v roce 2018 dokonce tvořila 40 %.

Tabulka 25 Materiálová náročnost výkonů

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
spotřeba materiálu a energie	41 518	28 738	30 975	32 067	42 209	43 591
Výkony	180 110	149 036	116 259	102 275	105 635	135 415
nákladovost výkonů	23 %	19 %	27 %	31 %	40 %	32 %

3.6.6 Analýza cash flow

Analýza cash flow nám pomůže zachytit skutečný pohyb peněžních prostředků podniku. Vychází ze skutečných příjmů a výdajů v průběhu jednoho roku. Jinými slovy vyjadřuje reálné toky peněz a jejich zásoby v podniku. Účetní zisk je zde nahrazen cash flow z provozní činnosti.

Patří sem:

- rentabilita tržeb z CF
- CF k celkovému kapitálu
- rentabilita vlastního kapitálu z CF
- úvěrová způsobilost z CF

Rentabilita tržeb z cash flow

Rentabilitu tržeb z cash flow vypočítáme jako podíl provozního cash flow a tržeb. Jedná se o obdobný výpočet ROS ukazatele, kde zisk nahradíme hodnotou cash flow z provozní činnosti.

Z tabulky vyplývá, že rentabilita tržeb z cash flow téměř stagnuje a drží se okolo 100 %. K nejvyššímu nárůstu došlo v roce 2016 a jednalo se o 3 %.

Tabulka 26 Rentabilita tržeb z CF

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

(v tis. Kč)	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Provozní CF	406 936	433 358	297 604	304 440	270 594	317 538
Tržby	395 064	423 763	284 504	295 252	262 827	308 075
Rentabilita tržeb z CF	103 %	102 %	105 %	103 %	103 %	103 %

Cash flow k celkovému kapitálu

Cash flow k celkovému kapitálu se vypočte jako podíl provozního cash flow a celkové sumy aktiv podobně jako u výpočtu ukazatele ROA, kde zisk nahradíme hodnotou cash flow z provozní činnosti.

V tabule níže můžeme vidět, že hodnoty ve sledovaném období mají klesající tendenci. Na přelomu roku 2015 a 2016 došlo k nejvyššímu poklesu CF k celkovému kapitálu o 40 %, to zapříčinila změna kapitálové struktury podniku.

Tabulka 27 CF k celkovému kapitálu

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

(v tis. Kč)	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Provozní CF	406 936	433 358	297 604	304 440	270 594	317 538
Aktiva celkem	345 929	349 670	355 413	377 201	338 804	338 873
CF k celkovému kapitálu	118 %	124 %	84 %	81 %	80 %	94 %

Rentabilita vlastního kapitálu z cash flow

Rentabilitu vlastního kapitálu z cash flow vypočteme jako podíl vlastního kapitálu z provozního CF podobně jako u výpočtu ukazatele ROE, kde zisk nahradíme hodnotou cash flow z provozní činnosti.

Rentabilita vlastního kapitálu se v průběhu sledovaného období drží kolem 180 %, k mírnému poklesu došlo v roce 2017, ale v roce 2019 opět vzrostla na rekordních 198 %.

Tabulka 28 Rentabilita vlastního kapitálu z CF

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

(v tis. Kč)	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Provozní CF	406 936	433 358	297 604	304 440	270 594	317 538
Vlastní kapitál	214 743	239 710	151 095	178 033	151 496	160 420
Rentabilita vlastního kapitálu z CF (v %)	189 %	181 %	197 %	171 %	179 %	198 %

Úvěrová způsobilost z cash flow

Úvěrovou způsobilost podniku nám udává, kolikrát musí vytvořit sumu finančních prostředků, aby dokázal pokrýt veškeré závazky.

Nejlepší hodnoty (nejnižší) dosáhl podnik v roce 2015, kdy úvěrová způsobilost z cash flow činila 0,25. O rok později vzrostla na 0,69. Stejně hodnoty dosáhla i v roce 2018, v tomto časovém horizontu došlo k navýšení počtu cizích zdrojů, tzn. podnik se více zadlužil, proto se jeho úvěrová způsobilost zhoršila.

Tabulka 29 Úvěrová způsobilost z cash flow

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

(v tis. Kč)	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Cizí zdroje	130 802	109 597	203 968	198 850	187 151	178 322
Provozní CF	406 936	433 358	297 604	304 440	270 594	317 538
Úvěrová způsobilost z CF	0,32	0,25	0,69	0,65	0,69	0,56

3.7 Analýza soustav ukazatelů

Analýza soustav ukazatelů pohlíží na finanční situaci podniku komplexně, to znamená, že bere v potaz všechny existující činnosti společnosti. Patří sem dva typy soustav ukazatelů, hierarchicky uspořádané a účelové výběry ukazatelů. Druhý typ ukazatelů, který zahrnuje bonitní a bankrotní modely, aplikuji v této části práce na vybraný podnik COGNITO, a.s..

3.7.1 Kralickův Quick test

Tento bonitní model se skládá ze čtyř ukazatelů finanční analýzy, jedná se o ukazatele likvidity, stability, VH a rentability. K nim tento model přidělil známky, ze kterých se vypočítá aritmetický průměr. S pomocí Kralickova Quick testu zjistíme, za jak dlouho je podnik schopen uhradit své závazky.

V níže uvedené tabulce můžeme vidět, jak dopadla aplikace Kralickova Quick testu na vybraný podnik. Bonitní model zjistil, že si firma COGNITO, a.s. vede velmi úspěšně, výsledné hodnoty v každém analyzovaném roce nejsou vyšší jak 1, z toho vyplývá, že je bonitní, tedy, že dosahuje zisku a nehrozí ji bankrot.

Tabulka 30 Kralickův Quick test

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

Ukazatel	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Zjednodušený výpočet provozního CF = EAT + odpisy	396 404	408 265	291 247	297 361	265 181	312 398
R1 = vlastní kapitál / aktiva	0,6	0,7	0,4	0,5	0,4	0,5
R2 = (cizí zdroje-peněžní prostředky) / provozní CF	0,6	0,6	0,4	0,5	0,4	0,5
R3 = EBIT / aktiva	1,2	1,3	0,8	0,8	0,8	0,9
R4 = provozní CF / provozní výnosy	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Finanční stabilita	0,59	0,63	0,44	0,47	0,43	0,47
Výnosová situace	1,09	1,12	0,92	0,91	0,90	0,97
CELKOVÉ VYHODNOCENÍ	0,84	0,88	0,68	0,69	0,67	0,72

3.7.2 Altmanův model (Z-skóre)

Altmanův model se řadí mezi nejpoužívanější a nejznámější bankrotní modely. S jeho aplikací firma měří krizi podniku a dokáže předpovědět bankrot.

Z tabulky je zřejmé, že všechny hodnoty Z-skóre jsou vyšší než 2,9, to znamená, že finanční situace je více než uspokojivá. Jedná se o druhý model, který nám potvrdil, že je podnik stabilní a nehrozí mu bankrot. Výsledky jsou více než uspokojivé ani v jednom roce se nedostal do šedé zóny.

Tabulka 31 Altmanův model (Z-skóre)

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

Ukazatel	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Altmanovo Z-skóre	6,48	7,17	4,35	4,34	4,25	4,97
Pomocné rovnice						
X1 = čistý pracovní kapitál/celková aktiva	0,4	0,5	0,2	0,2	0,0	0,2
X2 = EAT/celková aktiva	1,1	1,1	0,8	0,8	0,8	0,9
X3 = EBIT/celková aktiva	1,2	1,3	0,8	0,8	0,8	0,9
X4 = tržní hodnota VK/celkové dluhy	1,6	2,2	0,7	0,9	0,8	0,9
X5 = celkové tržby/celková aktiva	1,1	1,2	0,8	0,8	0,8	0,9

3.7.3 Index IN05

Tento model je označován za nejvhodnější mezi bonitními a bankrotními modely pro zjištění finančního zdraví českých firem. Společně s Altmanovým modelem (Z-skóre) se řadí mezi nejpresnější modely. V posledním modelu IN05, který jsme použili na zjištění finanční situace již zmíněné firmy, vidíme, že výsledné hodnoty jsou stejně jako u předchozích modelů velmi dobré. V tomto případě je index IN05 v každém roce vyšší než 1,6, znamená to, že je podnik zdravý a tvoří hodnoty. V žádném roce neprojevoval známky bankrotu.

Tabulka 32 Index IN05

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

Ukazatel	2014	2015	2016	2017	2018	2019
IN05	5,46	6,07	3,80	3,78	3,68	4,28
Pomocné rovnice						
A = aktiva/cizí kapitál	2,6	3,2	1,7	1,9	1,8	1,9
B = EBIT/nákladové úroky	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C = EBIT/celková aktiva	1,2	1,3	0,8	0,8	0,8	0,9
D = tržby/celková aktiva	1,1	1,2	0,8	0,8	0,8	0,9
E = oběžná aktiva/krátkodobé závazky	2,4	3,4	1,6	1,8	1,2	1,6

3.8 Zhodnocení výsledků analýzy

V této části práce se zaměříme na shrnutí výsledků finanční analýzy, kterou jsme prováděli společnosti COGNITO, a.s..

Nejprve začneme analýzou absolutních ukazatelů, kdy jsme zkoumali horizontální a vertikální strukturu aktiv, pasiv a výkazu zisku a ztráty. Z horizontální analýzy aktiv jsme se dozvěděli bližší informace o majetkové struktuře podniku. Největší změny v majetkové struktuře podniku nastaly v roce 2016, kdy dlouhodobý majetek vzrostl o více než dvojnásobek. Do té doby ve společnosti převládala oběžná aktiva (viz. vertikální struktura aktiv), ale od roku 2016 naopak zaujímá větší podíl dlouhodobý majetek. To zapříčinil nákup spektrometru AMA v hodnotě 708 tis. Kč, automobilu za 613 tis. Kč a dalšího spektrometru DELTA PROFESSIONAL za 446 tis. Kč, podnik v téže roce nakoupil i další nákladní automobily a tirátor. Jak jsme si mohli všimnout v tabulce, nejvyšší nárůst dlouhodobého majetku nastal u dlouhodobého finančního majetku, důvodem bylo poskytnutí dlouhodobého úvěru společnosti RENAISSANCE FINANCE S.A. ve výši 120 000 tis. Kč. Pokles oběžných aktiv způsobil úbytek pohledávek a krátkodobého finančního majetku. Podíváme-li se na vertikální analýzu pasiv, zjistíme, že i zde nastala v roce 2016 změna v kapitálové struktuře. Zatímco ještě v roce 2015 ve firmě převládal vlastní kapitál nad cizími zdroji, od roku 2016 se situace obrátila a tento trend trvá až do roku 2019. Důvodem byl výrazný úbytek výsledku hospodaření za běžné období (viz. horizontální analýza pasiv), který v roce 2015 činil částku 107 490 tis. Kč a v roce 2016 pouhých 28 239 tis. Kč. Společnosti byl v roce 2016 (přesněji 30.6.) poskytnut dlouhodobý investiční úvěr od Raiffeisenbank a.s. ve výši 120 000 tis. Kč, který je zajištěn zástavním právem k nemovitostem ve vlastnictví společnosti a zástavním

právem k pohledávkám. Z horizontální analýzy výkazu zisku a ztráty jsem zjistila, že v roce 2016 došlo ke snížení objemu tržeb o 139 259 tis. Kč oproti minulému roku. Tento pokles byl vyvolán odeznívajícím boomem zakázek denitrifikační technologie a úplným přerušением poskytování služeb ČDK PRAHA DIZ, a. s., Vítkovice Power, a. s. a OKD.

Jako další jsme aplikovali analýzu rozdílových ukazatelů. U ČPK z tzv. manažerského pojetí nám vyšlo, že se objem oběžných aktiv, které nám zůstanou po uhrazení krátkodobých dluhů, rok od roku snižuje, ČPK má tedy klesající vývoj, což není dobré. Nejvyšší hodnota nám vyšla v roce 2015 ve výši 176 920 tis. Kč, naopak nejhorší hodnotu podnik vykazoval v roce 2018 ve výši 13 320 tis Kč. Hlavní příčinou byl pokles oběžných aktiv, který započal rokem 2016 a v roce 2018 dosáhl minima v analyzovaném období. U ČPK z investorského pojetí, který je důležitý pro budoucí vývoj firmy, zvláště pak pro budoucí investory, kteří se rozhodují, zda budou či nebudou do podniku investovat, nám vyšly obdobné hodnoty jako u předcházejícího, tedy, že podnik nejlepší hodnotu vykazoval v roce 2015 ve výši 147 165 tis. Kč, kdy ještě převládala OA nad DM a kapitálovou strukturu tvořil zejména vlastní kapitál. V roce 2018 podnik vykazuje nejnižší ČPK ve výši 4 481 tis. Kč. V obou ukazatelích ČPK je však vidět, že se situace mírně zlepšila v roce 2019, kdy opět dochází k nárůstu OA a VK. Z čistých pohotových prostředků jsme se dozvěděli, že pouze v roce 2015 byl podnik schopen okamžitě splatit své závazky, v ostatních letech vykazoval záporné hodnoty. Čistý peněžní-pohledávkový fond vyšel v celém analyzovaném období kladně, to znamená, že má společnost dostatek likvidních aktiv. Nejvyšším množstvím disponovala opět v roce 2015 a nejnižší množství vlastnila v roce 2018, stejně jako u předchozích rozdílových ukazatelů.

Když zhodnotíme situaci podniku na základě analýzy poměrových ukazatelů, kdy jsme společnost COGNITO, a.s. porovnali s konkurenčním podnikem HERMANN tepelná technika s. r. o., zjistíme, že má náš podnik například z pohledu likvidity problém. Doporučených hodnot u běžné likvidity dosáhl jen v roce 2014, zatímco u pohotové a okamžité likvidity dosáhla alespoň v polovině sledovaných období. Zjistili jsme, že společnost se svým krátkodobým majetkem ne hospodář efektivně, vlastní příliš mnoho volných peněžních prostředků, ze kterých nemá žádný výnos, jinými slovy snižuje jejich rentabilitu. Ukazatelé rentability zaznamenaly nemalé výkyvy, které byly způsobeny změnami tržeb. Nejlepších hodnot podnik dosáhl v roce 2015, kdy EBIT činil 449 061 tis. Kč, naopak nejhorší hodnoty dosáhl v roce 2018, kdy byl EBIT 270 862 tis. Kč. V roce 2019 došlo k mírnějšímu nárůstu na 316 099 tis. Kč, nezbyvá než doufat, že se situace začíná zlepšovat, přesto však dosahoval lepších hodnot, co se rentability týče než konkurenční podnik. Na zadluženost podniku měla zásadní vliv změna kapitálové struktury v roce 2016, kdy nad vlastním

kapitálem začaly převládat cizí zdroje, protože si firma půjčila dlouhodobý investiční úvěr (viz. analýza absolutních ukazatelů), právě díky tomu celková zadluženost kulminovala v roce 2016, kdy dosáhla 57 %, naopak nejnižší byla rok před tím, kdy byla pouhých 31 %. Ze stejného důvodu vzrostla zadluženost vlastního kapitálu v roce 2016 na rekordních 135 % (v roce 2015 činila pouhých 46 %). Platební schopnost podniku se též zhoršila v řádu několika měsíců. Z pohledu koeficientu samofinancování, který vyjadřuje finanční nezávislost podniku, jsme si mohli všimnout, že v prvních dvou letech byla firma více nezávislá, ale od roku 2016 začala více využívat cizí zdroje k financování a tím vzrostla její zadluženost. Právě de se naskytla krásná příležitost srovnání ukazatelů obou podniků, kdy jsme si mohli všimnout rozdílných výsledných hodnot. Ukazatelé aktivity nám ukázaly, jak podnik efektivně hospodaří se svými aktivy. Z obratu celkových a stálých aktiv jsme zjistili, že podnik neefektivně hospodaří s dlouhodobými aktivy, zatímco u zásob je tomu naopak, zbytečně si je nedrží, a tak nejsou zapotřebí náklady s nimi spojené (skladování a podobně). Zpočátku doba obratu pohledávek převyšovala nad dobou obratu závazků, nicméně se situace v roce 2016 změnila doba obratu závazků byla delší, čímž firma splnila doporučení. Jeden z nejzajímavějších poměrových ukazatelů pro nás byli provozní (výrobní) ukazatelé, které se zaměřují na vnitřní chod firmy. Z výsledných hodnot vyplynulo, že produktivita z přidané hodnoty kolísá, nejvyšší byla v roce 2015, v tomto roce byli zaměstnanci více motivováni, naopak nejnižší dosáhla v roce 2018, stejně jako u ostatních poměrových a rozdílových ukazatelů. Zatížení firmy celkovými náklady od roku 2014 rostlo, teprve v roce 2018 nastal pokles a v roce 2019 dosáhla druhé nejnižší hodnoty od roku 2014 (2,03). Materiálová náročnost se chovala obdobně jako nákladovost výkonů, to znamená, že náklady a cena materiálů v poměru s počtem výkonů exponenciálně rostla a teprve v roce 2019 mírně klesla. S pomocí analýzy cash flow jsem chtěla zachytit skutečný pohyb peněžních prostředků podniku. Dozvěděla jsem se, že rentabilita tržeb z cash flow stagnuje a drží se neustále okolo 100 %, k nejvyššímu nárůstu došlo paradoxně v roce 2016, kdy se tržby několikanásobně snížily, s nimi však i provozní CF, proto výsledná hodnota v % vykazovala naopak nárůst o 3 %. Hodnoty cash flow k celkovému kapitálu měly ve sledovaném období klesající tendenci. Na přelomu roku 2015 a 2016 došlo k nejvyšším poklesu o 40 %, tuto změnu zapříčinila změna kapitálové struktury, blíže specifikována v analýze absolutních ukazatelů. Rentabilita vlastního kapitálu z CF vyšla nejlépe v roce 2016 a 2019, zatímco nejlepší úvěrové způsobilosti z CF podnik dosáhl v roce 2015, kdy činila 0,25, možnou příčinou byly vysoké tržby a nízká zadluženost.

Ke kompletnímu posouzení finanční situace podniku jsem provedla analýzu soustav ukazatelů. Vybrala jsem si jeden bonitní a dva bankrotní modely, konkrétně se jednalo o Kralickův Quick

test, který se zaměřuje na schopnost podniku hradit své závazky, dále první bankrotní model Altmanovo Z-skóre, které měří krizi podniku a dokáže předpovědět jeho bankrot a v neposlední řadě jsem pracovala i s českým bankrotním modelem Indexem IN05. Výsledky těchto modelů vyšly velmi kladně, firma je podle nich zdravá a tvoří hodnoty, v žádném případě ji nehrozí bankrot.

3.9 SWOT analýza

SWOT analýza patří mezi metody strategické analýzy. Slouží ke zhodnocení vnitřních a vnějších faktorů, které ovlivňují fungování podniku. Vnitřní analýza zkoumá silné a slabé stránky konkrétní společnosti, zatímco analýza vnějších jevů se soustředí na příležitosti a hrozby (MOUDRÝ, 2018).

Interní analýza	
Silné stránky	Slabé stránky
Kvalita poskytovaných služeb, široký sortiment	Dlouhodobý investiční úvěr
Dlouholeté zkušenosti v oboru	Pokles ČPK, ČPP, ČPPFF
Příznivé hodnoty ukazatele rentability	Neříznivé hodnoty ukazatele likvidity
Dobré hodnoty u úrokového krytí a doby splácení dluhů	Úbytek krátkodobých a dlouhodobých pohledávek
Snížení nákladovosti výkonů	Pokles produktivity z přidané hodnoty
Finanční stabilita	Nárůst materiálové náročnosti výkonů
Externí analýza	
Příležitosti	Hrozby
Soustředit se více na domácí trh	Politické, změna legislativy
Nákup krátkodobého investičního majetku	Živelné pohromy
Inovace	Epidemie
Pronajímání málo využívaných hal a strojů	Konkurence
Navázání spolupráce s VŠ	Zvýšení daně z příjmů PO
Dotační programy	Finanční krize

Obrázek 8 SWOT analýza COGNITO, a.s.
(Zdroj: Vlastní zpracování)

3.9.1 Interní analýza

Silné stránky

Mezi silné stránky společnosti COGNITO, a.s. patří široký sortiment služeb od tepelné a jaderné techniky, diagnostiky točivých a netočivých elektrických zařízení až po služby v oblasti ekologie a ochrany životního prostředí. Společnost taktéž realizuje dodávky v nosných oborech elektroenergetiky a teplárenství. Za tu dobu, co je na trhu, se může pochlubit vysokou kvalitou poskytovaných služeb, o které je vysoký zájem za našimi hranicemi.

Z finanční analýzy jsme se například dozvěděli, že společnost vykazuje velmi dobré hodnoty u ukazatelů rentability, přesněji rentability celkových aktiv, vlastního kapitálu, investic a tržeb. Dále vykazuje příznivé hodnoty u úrokového krytí a doby splácení dluhů, kdy jsme se například dozvěděli, že je schopna splatit své závazky v krátkém časovém úseku pár měsíců.

Další silnou stránkou společnosti COGNITO, a.s. je snížení nákladovosti výkonů u provozních ukazatelů. V neposlední řadě je nutno zmínit, že z analýzy soustav ukazatelů, ať už bonitních či bankrotních, jsme zjistily, že námi vybraná společnost vykazuje velmi příznivé hodnoty a je zisková, nehrozí ji bankrot.

Slabé stránky

V roce 2016 si společnost vzala dlouhodobý investiční úvěr od Raiffeisenbank a.s. ve výši 120 000 tis. Kč, který ji zadlužil na několik let. Dokonce se tímto krokem změnila kapitálová struktura, kdy cizí zdroje převládly nad vlastními, a to mělo dopad na chod podniku v nadcházejících letech (viz. zhodnocení výsledků analýzy).

Na základě provedení finanční analýzy jsme se dozvěděli, že výsledné hodnoty rozdílových ukazatelů se výrazně zhoršily. Oproti minulým letům výrazně klesly, stejně jako počet krátkodobých a dlouhodobých pohledávek. Vzhledem k tomu, že má firma COGNITO, a.s. mnoho zakázek v zahraničí a v současné době, kdy světem otrásá již několikátá vlna pandemie koronaviru COVID-19 a je obtížné vycestovat za hranice, to vypadá, že dojde k dalšímu výraznému úbytku pohledávek.

Další slabou stránkou podniku jsou hodnoty u ukazatelů likvidity a u některých výrobních ukazatelů, které nám prozradily, že společnost se svým majetkem nenakládá efektivně. Například pokles produktivity z přidané hodnoty a nárůst materiálové náročnosti výkonů.

3.9.2 Externí analýza

Příležitosti

Jak jsem již zmínila ve slabých stránkách interní analýzy, společnost má mnoho zakázek v zahraniční a vzhledem k současné situaci je jejich realizace komplikovaná, proto by se měla více zaměřit a usilovat o zakázky na domácím trhu. Pokud by zainvestovala větší sumu peněz do výzkumu a vývoje, nové inovace by ji dozajista přinesly více pracovních příležitostí. Další oblastí, kterou by měla v tomto směru do budoucna zlepšit, by měl být marketing. Nemusí si nutně zřizovat marketingové oddělení, na trhu je spousta firem, které nabízí outsourcovaný marketing, který ve výsledku může vyjít mnohem levněji. Důležité je, aby se o jejich službách dozvědělo co nejvíce firem a vzrostla po nich poptávka.

Z výsledných hodnot finanční analýzy, konkrétně z analýzy absolutních ukazatelů, vzešlo, že firmě rapidně klesla oběžná aktiva a narostl dlouhodobý majetek. Tato změna v majetkové struktuře neměla zrovna příznivý dopad na vývoj firmy v nadcházejících letech. Především se jednalo o pokles krátkodobých pohledávek a krátkodobého finančního majetku. Do budoucna by si měla firma udržovat více majetkových cenných papírů k obchodování (akcie, podílové listy) nebo dlužné cenné papíry k obchodování (dluhopisy, obligace, vkladové listy, směnky k obchodování).

Další možnou příležitostí by byl pronájem málo užívaných hal a strojů, které firma vlastní. Vznikl by tak další příjem, který by společnost mohla rozumně investovat do své podnikatelské činnosti.

Společnost by se také měla více soustředit na spolupráci s vysokými a středními školami. V případě že s nimi naváže spolupráci a studenti u nich budou moci vykonávat praxi, zajistí si tím kvalitní budoucí posilu pracovního týmu. Omlazení kolektivu zapojením čerstvých absolventů, kteří již budou mít kvalifikované znalosti a zkušenosti akorát přispěje k zachování kvality a odbornosti poskytovaných služeb.

Hrozby

Stejně, jako jsem již zmínila ve slabých stránkách interní analýzy, současný svět je zasažen pandemií koronaviru COVID-19, kvůli které mnoho firem ukončilo svoji podnikatelskou činnost. Společnost COGNITO, a.s. podniká v zahraničí, uzavření hranic tedy vedlo k pozastavení nebo ke zpomalení mnoha z jejich činností. V této situaci se nejedná pouze o hrozbu pandemie, ale také o přísná opatření zavedená vládou ČR, která nyní přísně kontroluje pohyb přes hranice. Tento rok také přinesl mnoho legislativních změn, které nemusí mít kladný dopad na naši podnikatelskou činnost.

Musíme mít na paměti, že námi nabízené služby, zejména ty ve výstavbě, může ohrozit počasí, zejména záplavy, které se na našem území často objevují kvůli vydatným srážkám. Dále je hrozbou konkurence, jak na domácím, tak zahraničním trhu. Na našem domácím trhu se pohybuje hned několik gigantů, co se energetiky týče, to však neznamená, že jejich služby jsou lepší než ty naše. V neposlední řadě je dobré počítat s tím, že chod naší společnosti může ohrozit finanční krize, neboť v této době, kdy spousta firem zaniká a roste nezaměstnanost, přímo nahrává k jejímu vzniku.

4 VLASTNÍ NÁVRHY ŘEŠENÍ

V této části práce se zaměřím na návrhy pro zlepšení finanční situace v podniku COGNITO, a.s. do budoucna. Poukážu na současné problémy, s nimiž se společnost potýká a nabídnu relevantní řešení. Mé návrhy budou vycházet zejména z výsledných hodnot finanční analýzy a ze SWOT analýzy, která mi pomohla odhalit silné a slabé stránky společnosti, její příležitosti a hrozby.

Největší problém nastal u:

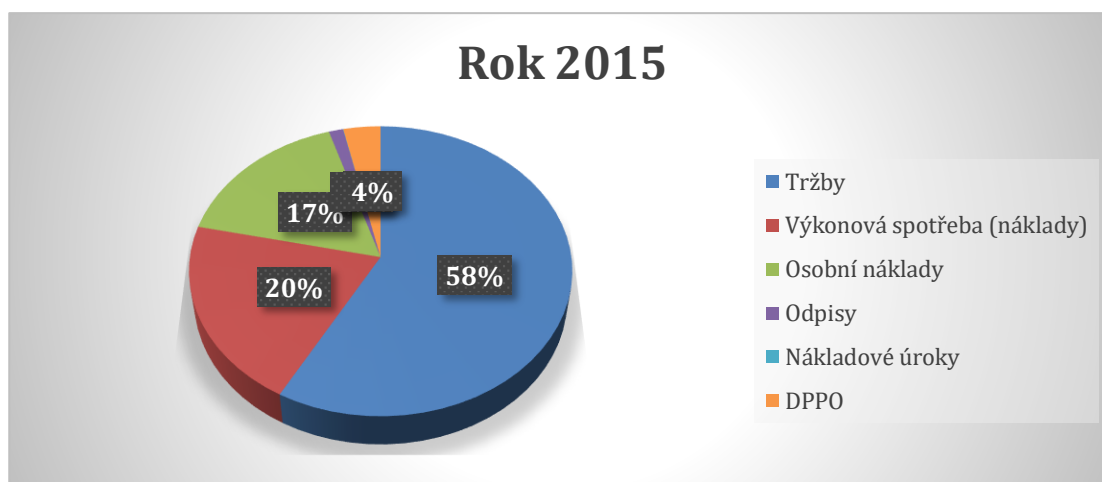
- poklesu výsledku hospodaření
- dlouhodobého investičního úvěru
- vysoké doby obratu pohledávek
- úbytku krátkodobých a dlouhodobých pohledávek
- propagace

Cílem je:

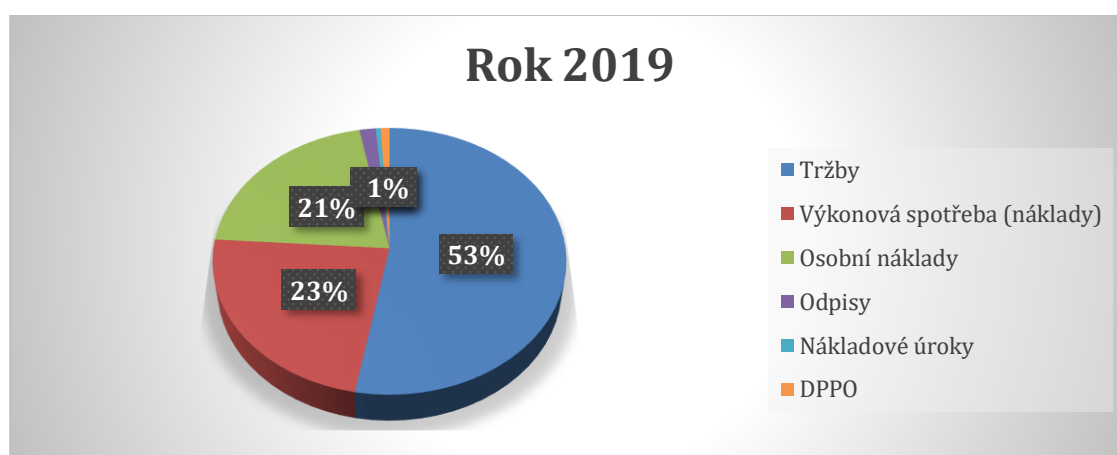
- snížení provozních nákladů
- zkrácení doby obratu pohledávek
- navýšení počtu pohledávek

4.1 Snížení provozních nákladů

S pomocí finanční analýzy, jsem zjistila, že podniku za sledované období nepřímo úměrně rostou celkové náklady. Především se jedná o náklady výkonové spotřeby, osobní náklady a nákladové úroky (viz. grafy na další stránce).

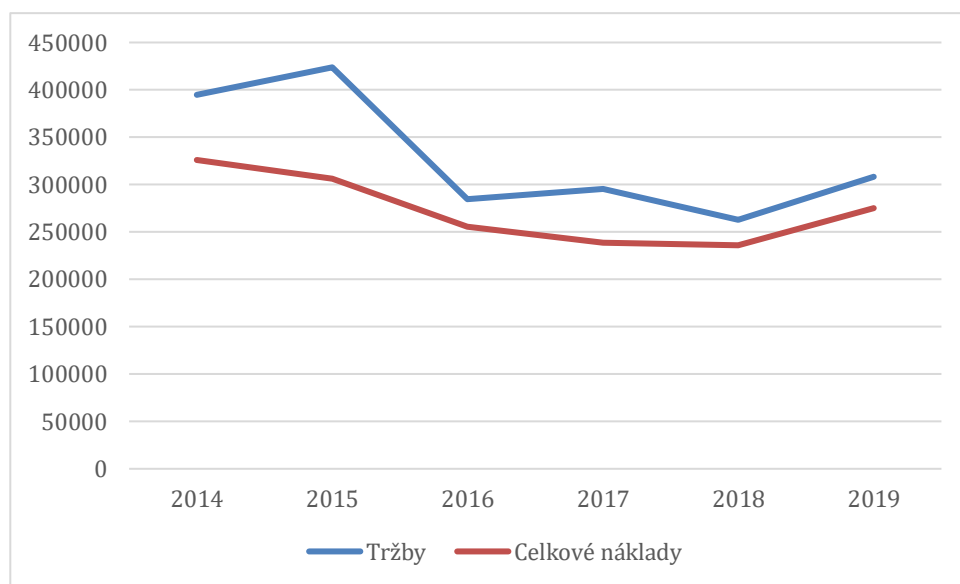

Graf 2 Struktura tržeb a nákladů v roce 2015
(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

Graf 3 Struktura tržeb a nákladů v roce 2019
(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

Jak můžeme vidět v grafu níže, výše tržeb v roce 2015 dosahovala až k částce 423 763 tis. Kč, zatímco náklady byly 306 205 tis. Kč. V roce 2019 tržby dosáhly částky 308 075 tis. Kč a celkové náklady 274 888 tis. Kč, z čehož vyplývá, že tržby společnosti se postupem času viditelně snižovaly, zatímco náklady podobný pokles nezaznamenaly.

Graf 4 Vývoj tržeb a nákladů

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

Důvodem zvýšení nákladů výkonové spotřeby byl jednoznačně nárůst nákladovosti výkonů (spotřeba materiálu a energie na jednotlivé výkony). Co se osobních nákladů týče, v jednotlivých letech vzrostly mzdy zaměstnanců včetně příjmů společníků ze závislé činnosti a s tím spojené náklady na sociální a zdravotní pojištění. Nárůst nákladových úroků byl zapříčiněn poskytnutím dlouhodobého úvěru od společnosti RENAISSANCE FINANCE S.A. ve výši 120 000 tis. Kč.

4.1.1 Pronájem budov

Společnost COGNITO, a.s. je plátcem daně a vlastní několik administrativních budov a hal v České republice, a to zejména v Brně, v Praze a v Ostravě. Provoz a údržba těchto prostorů je vysoce nákladová a z toho důvodu firmě rostou každým rokem náklady, zatímco tržby v průměru klesají. Nabízí se možnost poskytnout méně využívané prostory jiným firmám k pronájmu, s tím že by tím společnost získala další příjem, který by ji pokryl nejen náklady spojené s jejím provozem, ale dokonce by tím získala finance navíc. Část nebytových prostor v administrativní budově společnost využívá pro své podnikání a část jich nabízí jiným firmám k pronájmu. Pakliže nebytové prostory v administrativní budově pronajme jiným firmám, které jsou plátcí DPH, může je společnost podle § 56a odst. 3 zákona o DPH zdaňovat sazbou 21 %. V případě, že je nabídne neziskové organizaci, která není plátcem DPH, musí povinně uplatňovat osvobození od daně bez nároku na odpočet daně. Důležitou informací je, že u krátkodobého nájmu nemovité věci (§ 56a odst. 2 zákona o DPH), nelze osvobození od daně uplatnit. „*Krátkodobým nájmem nemovité věci pro účely předchozího § 56a odst. 1 zákona o DPH rozumí nájem pozemku, jehož součástí je stavba, nájem*

stavby nebo jednotky, popřípadě spolu s vnitřním movitým vybavením nebo dodáním plynu, elektřiny, tepla, chladu nebo vody, který trvá nepřetržitě nejvýše 48 hodin. Krátkodobý nájem nemovité věci, je-li předmětem daně, je vždy zdanitelným plněním, u něhož se uplatní základní sazba daně ve výši 21 %.“ (DAUC, 2021).

Výhody a nevýhody

Mezi výhody jednoznačně patří ekonomická úspora. Když vlastníme nebytové prostory v tak velkých městech a plně je nevyužíváme, je škoda nevyužít volné prostory k pronájmu jiným firmám, protože už nyní platíme náklady za jejich provoz a údržbu. Nájemní smlouvu můžeme s jiným podnikem uzavřít na dobu určitou (například na 1 rok), pokud po roce zjistíme, že je to neefektivní investice, můžeme od smlouvy odstoupit. To stejné platí v případě pronájmu strojů, které společnost v minulosti zakoupila, ale v současnosti je nevyužívá.

Vzor kalkulace nákladů spojených s pronájmem kanceláří v administrativní budově:

Tabulka 33 Výpočet pronájmu nebytových prostor
(Zdroj: Vlastní zpracování dle: (IDNES.cz, 1998)).

Vzor výpočtu pronájmu nebytových prostor	
Cena nemovitosti	2 000 000
Rozloha nemovitosti	60 m ²
Míra kapitalizace	6,6 %
Údržba a opravy (ročně)	10 000
Roční pojištění nemovitosti	1 500
Roční daň z nemovitosti	200
Správa nemovitosti	1 000
Míra amortizace	2 %
Riziková premie	1,03 %
DPH	21 %
Celkové roční náklady	91 487
Hrubý roční výnos z nájemného	184 700
Čistý roční výnos z nájemného	93 213

- Celkové roční náklady obsahují: údržbu a opravy, pojištění nemovitosti, daň z nemovitosti, správu nemovitosti, amortizaci nemovitosti (cena nemovitosti * procento amortizace) a DPH

- Hrubý roční výnos z nájemného je suma celkových ročních nákladů + čistého ročního nájemného

4.1.2 Snížení splátek u dlouhodobého investičního úvěru

V předchozí analýze jsme se dozvěděli, že byl společnosti v roce 2016 poskytnut dlouhodobý investiční úvěr od Raiffeisenbank a.s. ve výši 120 000 tis. Kč, který je zajištěn zástavním právem k nemovitostem ve vlastnictví společnosti a zástavním právem k pohledávkám. Tabulka níže obsahuje tři způsoby splácení úvěru. První sloupce se zaměřují na kratší dobu splácení, tento způsob společnost COGNITO, a.s. v současné době využívá. Výhodou tohoto způsobu je, že v roce 2024 bude úvěr kompletně splacen, avšak nevýhodou je, že nepřiměřená výše splátek může společnosti výrazně uškodit. V roce 2016 díky tomuto úvěru výrazně vzrostly dlouhodobé závazky (přibližně o 92 000 tis. Kč), proto jsem sestavila dva obdobné splátkové kalendáře, které společnosti nabízí nižší splátky, které ji v budoucnu finančně tolik nezatíží, a navíc ji díky nim zůstanou volné finanční prostředky, které může využít efektivněji, například investicemi do krátkodobého finančního majetku.

Změna výše splátek je datována od letošního roku 2021.

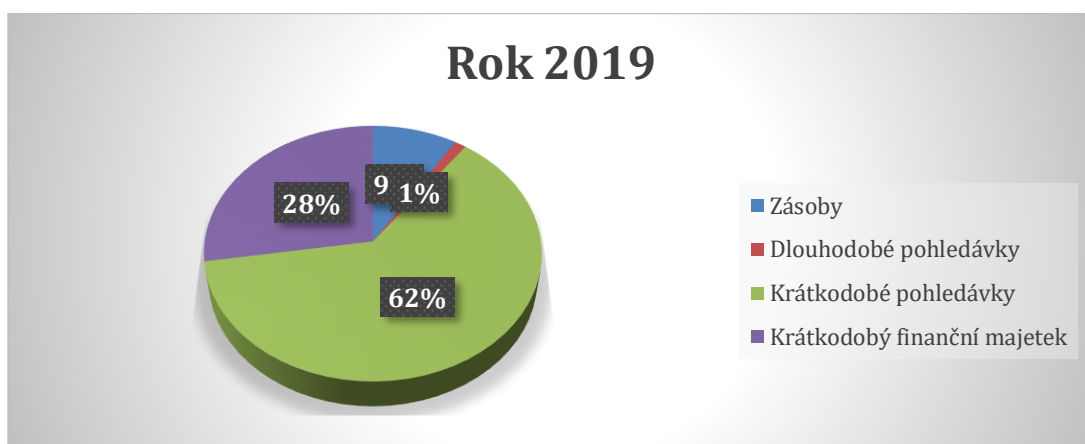
Tabulka 34 Splátkový kalendář

(Zdroj: Vlastní zpracování dle: (Justice: Veřejný rejstřík a Sbírka listin, © 2012-2015)).

Rok	Kratší doba splacení		Střední doba splacení		Delší doba splacení	
	Zůstatek dluhu	Výše splátky	Zůstatek dluhu	Výše splátky	Zůstatek dluhu	Výše splátky
2016	120 000 000	7 500 000				
2016	112 500 000	15 000 000				
2017	97 500 000	15 000 000				
2018	82 500 000	15 000 000				
2019	67 500 000	15 000 000				
2020	52 500 000	15 000 000				
2021	37 500 000	15 000 000	37 500 000	7 500 000	37 500 000	3 750 000
2022	22 500 000	15 000 000	30 000 000	7 500 000	33 750 000	3 750 000
2023	7 500 000	7 500 000	22 500 000	7 500 000	30 000 000	3 750 000
2024	0	0	15 000 000	7 500 000	26 250 000	3 750 000
2025			7 500 000	7 500 000	22 500 000	3 750 000
2026			0	0	18 750 000	3 750 000
2027					15 000 000	3 750 000
2028					11 250 000	3 750 000
2029					7 500 000	3 750 000
2030					3 750 000	3 750 000
2031					0	0

4.2 Zkrácení doby obratu pohledávek

Krátkodobé pohledávky společnosti COGNITO, a.s. tvoří 62 % oběžných aktiv, tedy většinu. V roce 2019 eviduje krátkodobé pohledávky ve výši 102 656 tis. Kč, z toho pohledávky po splatnosti ve výši 13 104 tis. Kč, z nichž téměř polovinu tvoří pohledávky po lhůtě splatnosti delší než 180 dní. V roce 2019 byla doba obratu pohledávek nejkratší za celé analyzované období (120 dní), přesto je i nadále značně vysoká a do budoucna by bylo lepší zkrátit kvůli efektivnějšímu chodu společnosti.

Graf 5 Struktura oběžných aktiv v roce 2019

(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

4.2.1 Faktoring

Společnost disponuje velkým množstvím krátkodobých pohledávek, k urychlení jejich inkasa by měl být vhodnou volbou právě faktoring. Faktoring slouží k odkupu krátkodobých pohledávek, díky tomu představuje rychlý způsob získání peněžních prostředků bez jakýchkoli postihů a sankcí. Za poskytnuté služby si však faktoringová společnost účtuje poplatky. Tento způsob můžeme využít pouze u pohledávek z obchodních vztahů před lhůtou jejich splatnosti. Faktoringovou společností nejčastěji bývá banka, která téměř ihned vyplatí okolo 80 % hodnoty pohledávky a přebírá na sebe její správu. Musí být uzavřena faktoringová smlouva mezi tzv. faktorem (bankou) a prodávajícím pohledávku. Cena faktoringu závisí například na bonitě dodavatele a odběratele, na počtu a hodnotě pohledávek a na nákladech, které jsou s faktoringem spojeny (ČSOB Factoring, 2021).

Tuzemský faktoring rozlišujeme na:

Regresivní faktoring

Nejčastěji využívaná forma tuzemského faktoringu. Faktoringová společnost poskytne jiné společnosti peněžní zálohu za její pohledávku před lhůtou splatnosti. Pokud však tato pohledávka není odběratelem uhrazena do konce regresní lhůty, vrátí ji zpět téže společnosti a požaduje zpětné vrácení peněžní zálohy. Jinými slovy můžeme tento vztah popsat jako situaci, kdy faktoringová společnost na krátkou dobu odkoupí pohledávku u předem prověřených odběratelů, kteří platí včas.

Bezregresní faktoring

Rozdíl oproti regresnímu faktoringu je ten, že faktoringová společnost odkoupí pohledávku, a navíc na sebe přebírá riziko platební neschopnosti odběratele (KB Factoring, 2021).

ČSOB Factoring, a.s.

- Výše zálohy až do 90 % hodnoty krátkodobých pohledávek
- Faktoringový poplatek (po splnění ročního obrátu 20 mil. Kč) od 0,2 % až do 1,4 % (v tabulce použita úroková sazba 1,05 %)
- Úrok stejný jako u standardních krátkodobých úvěrů podle PRIBOR (v tabulce použita úroková sazba (0,43 % k 30.04.2021) + 2 % p. a. = 2,43 %) (ČNB, 2021)
- U bezregresního faktoringu pojištění proti neschopnosti splácet od 0,3 % do 0,5 % z postoupených pohledávek (v tabulce použita úroková sazba 0,4 %) (ČSOB Factoring, 2021)

Factoring KB, a.s.

- Výše zálohy od 70 % do 90 % hodnoty krátkodobých pohledávek
- Faktoringový poplatek (po splnění ročního obrátu 10 mil. Kč) od 0,6 % až do 1,1 % (v tabulce použita úroková sazba 0,9 %)
- Úrok stejný jako u standardních krátkodobých úvěrů podle PRIBOR (v tabulce použita úroková sazba (0,43 % k 30.04.2021) + 2 % p. a. = 2,43 %) (ČNB, 2021)
- U bezregresního faktoringu pojištění proti neschopnosti splácet od 0,4 % do 0,65 % z postoupených pohledávek (v tabulce použita úroková sazba 0,55 %) (KB Factoring, 2021)

Tabulka 35 Modelový příklad faktoringu
(Zdroj: Vlastní zpracování dle: (ČNB, 2021))

Faktoring	ČSOB		KB	
	Bezregresní	Regresní	Bezregresní	Regresní
Postoupené krátkodobé pohledávky	102 656 000	102 656 000	102 656 000	102 656 000
Záloha	92 390 400	92 390 400	92 390 400	92 390 400
Poplatek	1 077 888	1 077 888	923 904	923 904
Úrok	623 635	623 635	623 635	623 635
Pojištění	359 296	x	564 608	x
Celkové náklady faktoringu	2 060 819	1 701 523	2 112 147	1 547 539

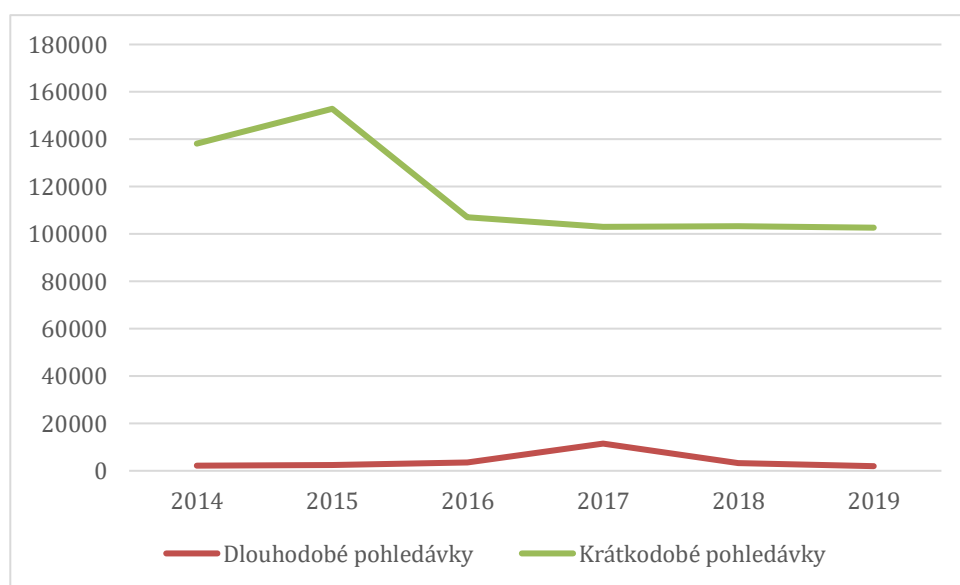
Společnost COGNITO, a.s. splňuje podmínky pro poskytnutí faktoringu od obou bank, výše pohledávek přesahuje 20 mil. Kč. V tabulce výše můžeme vidět kalkulaci nákladů faktoringu od ČSOB a KB. Obě faktoringové společnosti nabízí jak regresní, tak i bezregresní formu faktoringu. V modelovém příkladě nám vyšel nejlépe regresní faktoring od společnosti Factoring KB, a.s. v celkové výši nákladů 1 547 tis. Kč., bezregresní faktoring naopak vyšel výhodněji od ČSOB Factoring, a.s. v celkové výši nákladů, včetně zahrnutého pojištění proti neschopnosti splácet, 2 060 tis. Kč.

4.3 Navýšení počtu pohledávek

4.3.1 Navázání spolupráce s jinými společnostmi

Z hodnocení finanční situace společnosti COGNITO, a.s. vyplynulo, že rok 2019 v porovnání s ostatními roky nebyl špatný, ale nedá se ani říct, že by byl kdovíjak úspěšný. Společnost uvádí jako hlavní důvod nedostatek obchodních příležitostí v odvětví energetiky na našem území. Výstavba nových zdrojů podle ní neexistuje a investiční akce typu rekonstrukcí teplárenských zdrojů byly zahájeny jen v omezené míře. Jako významný stabilizační prvek pro budoucí rozvoj uvádí udržení vysokého tržního podílu v oblastní službě a dodávek ekologických opatření, dodávek systémů emisního a imisního monitoringu a služby elektrotechnických zkušeben a laboratoří. Stejnou krizi zažívají i ostatní společnosti v energetickém průmyslu, kdy poptávka po těchto službách na českém trhu stagnuje. Nyní ještě nastává problém se zakázkami v zahraničí, kdy jejich realizace bude kvůli současné situaci daleko obtížnější, proto jsem přišla s návrhem, že by firma navázala spolupráci s jinými firmami ve stejném oboru na domácím trhu. Pokud by navázala spolupráci s větší firmou jako je ČEZ, pakliže by z její strany byl o tuto spolupráci zájem, mohla

by odvrátit trend klesajících pohledávek (viz. graf níže). Společnost ČEZ spolupracuje s několika firmami, ať už domácími nebo zahraničními, na vývoji energetických zařízení. Od roku 2020 například se společností Rolls-Royce pracují na rozvoji malých modulárních reaktorů. Samozřejmě to nemusí být tak velká společnost jako ČEZ, může to být i menší podnik, nicméně právě u té větší má jistotu stability. Na našem trhu nalezneme i další společnosti, se kterými může zahájit spolupráci na vývoji nových energetických zařízení nebo na budoucích projektech v témže oboru, například INNOGY, EPH, Alpiq Energy SE, RWE Supply & Trading CZ a dalšími.

Graf 6 Vývoj pohledávek
(Zdroj: Vlastní zpracování dle výroční zprávy společnosti COGNITO, a.s. za roky 2014-2019)

4.3.2 Investice do propagace

Veletrhy

Jedna z nejúčinnějších forem propagace je účast na mezinárodních veletrzích. Zde se mnoha společnostem naskytne příležitost navázat nové obchodní vztahy s partnery a získat díky nim nové zakázky do budoucna. Jedním z nejznámějších je mezinárodní strojírenský veletrh konající se každoročně v areálu brněnského výstaviště. Pokud se situace nezmění, měl by se konat 8.-12.11. 2021.

Zaměřuje se na obory:

- důlní, hutní, keramická a sklářská technika
- materiály, komponenty pro strojírenství

- pohony, hydraulika, pneumatika, chladicí technika, klimatizace
- energetika, silnoproudá elektrotechnika
- elektronika, automatizační, měřicí technika
- výzkum, vývoj, transfer technologií, finanční a jiné služby
- obráběcí a tvářecí stroje, nářadí
- slévárenství
- svařování a další

Tabulka 36 Ceník za jednotku na BVV
(Zdroj: Vlastní zpracování dle: (MSV - Veletrhy Brno, 2021))

Varianta účasti	Cena za jednotku	
	do 30. 5. 2021	od 1. 6. 2021
Stánek 2 x 2 m - varianta A (včetně el. přívodu do 2 kW)	7 200	9 400
Stánek 3 x 2 m - varianta B (včetně el. přívodu do 2 kW)	9 900	12 800
Pult Octanorm – varianta A (100 x 100 cm s osvětlením, včetně el. přívodu do 2 kW)	2 250	2 900
Pult Octanorm – varianta B (100 x 100 cm bez světla a bez el. přívodu)	1 210	1 600
Výstavní plocha 1 m ²	750	975
Prodejní stůl – 140 x 100 cm (bez el. přívodu)	1 540	2 050
Prodejní stůl – 120 x 60 cm (bez el. přívodu)	950	1 250
Prodejní stůl – 80 x 80 cm (bez el. přívodu)	880	1 150
Židle (doobjednávka)	180	250
Přívod el. energie do 2 kW	650	900
Volný vjezd do areálu	121	160

Tohoto veletrhu se každoročně účastní více než 1 500 vystavovatelů a 80 000 návštěvníků z 50 zemí světa. Zastoupeny jsou všechny klíčové oblasti strojírenského a elektro-technického průmyslu. Nosným oborem je tradičně obrábění a tváření (MSV - Veletrhy Brno, 2021).

Noviny a časopisy

Svoji činnost může společnost propagovat také za pomoci zveřejněných článků v tištěných médiích jako jsou noviny anebo odborné časopisy. Mezi nejznámější v našem oboru patří časopis STROJIRENSTVI.CZ, EKO Česko, Green Magazine, Energetika a další.

Cena publikace článku se liší časopis od časopisu. Vybrala jsem si aktuální ceník časopisu STROJIRENSTVI.CZ, který u nás patří k těm nejčtenějším ve vybraném oboru.

Tabulka 37 Ceník inzerce časopisu STROJIRENSTVI.CZ
(Zdroj: Vlastní zpracování dle: (Časopis STROJIRENSTVI.CZ, 2021))

Ceník inzerce		
Formát inzerátu	Rozměry a orientace	Cena inzerátu bez 21 % DPH
2. nebo 4. obálka	210 × 297 mm na výšku	69 000
3. obálka	210 × 297 mm na výšku	59 000
2/1 dvoustrana	420 × 297 mm na šířku	59 000
1/1 celá strana	210 × 297 mm na výšku	39 000
1/2 půl strany	100 × 297 mm na výšku	29 000
1/3 třetina strany	65 × 297 mm na výšku	19 000
1/3 třetina strany	210 × 100 mm na šířku	19 000
1/4 čtvrtina strany	100 × 145 mm na výšku	14 900
1/4 čtvrtina strany	210 × 75 mm na šířku	14 900
PR článek* na 2 strany	cca 6000 znaků vč. mezer + 2 až 3 obrázky s popisky	14 900
PR článek* na 1 stranu	cca 3500 znaků vč. mezer + 1 obrázek s popiskem	9 900
PR článek* na webu	do 6000 znaků vč. mezer + 2 až 3 obrázky	3 900

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo zhodnocení finanční situace společnosti COGNITO, a.s. s pomocí vybraných metod finanční analýzy a předložení návrhů, které měly za cíl zlepšit podnikovou stabilitu a přinést společnosti vyšší zisk. Analýzu jsem prováděla v horizontu 6 let, od roku 2014 až po nejaktuálnější zveřejněnou výroční zprávu za rok 2019.

V první části jsem se zaměřila na vnitřní a vnější analýzu, jasné vymezení cílů a metodiky, podle níž se bude bakalářská práce řídit.

Druhá část práce pojednávala o teoretických poznatcích, vymezení základních pojmů finanční analýzy včetně vzorců a ukazatelů, které byly následně aplikovány v praktické části. Dříve než jsme se pustili do výpočtů, museli jsme se seznámit s teoretickými definicemi, abychom účinně zacházeli se získanými informacemi o výsledných hodnotách. Díky tomu jsme se dozvěděli, že se finanční analýza skládá hned z několika ukazatelů, kterými jsou například analýza absolutních, rozdílových a poměrových ukazatelů. Konec této části byl uzavřen analýzou soustav ukazatelů a strategickou analýzou.

Ve třetí části byly získané teoretické poznatky využity ke zpracování praktické části bakalářské práce. Úvodem byla stručně představena charakteristika vybrané společnosti COGNITO, a.s., její historie, obory působnosti, vlastnická a vnitřní organizační struktura. Nesměli chybět ani aktuální události, kterými se společnost do dnešních dnů zabývá. Potom přišlo na řadu praktické zpracování finanční analýzy, kdy byla získaná data z účetních výkazů a výročních zpráv společnosti zadána do příslušných vzorců a srovnána s konkurenčním podnikem pro jasnější představu o tamější finanční situaci.

Čtvrtá a zároveň poslední část práce se soustředila na návrhy a řešení, které vyplývaly z praktické části a měly za cíl ulevit společnosti od vzniklých problémů, popřípadě zamezit obdobným komplikacím v letech budoucích. Prvním návrhem bylo snížení provozních nákladů, kterého jsme chtěli dosáhnout za pomoc pronájmu hal a strojů anebo snížením splátek u dlouhodobého investičního úvěru. Dalším návrhem bylo zkrácení doby obratu pohledávek s pomocí faktoringu. Třetí a zároveň poslední návrh se zaměřoval na navýšení počtu pohledávek.

Na závěr bych chtěla dodat, že pevně věřím, že se mi podařilo přesně vystihnout finanční situaci vybrané společnosti, a že mnou podané návrhy přispějí ke zlepšení její finanční situace a přinesou do budoucna opět vysoké tržby, kterých dosahovala v letech minulých.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Český statistický úřad, © 1969-2021. *Český statistický úřad* [online]. Praha: Český statistický úřad [cit. 2021-03-16]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/inflace_spotrebitelske_ceny

ČNB: Česká národní banka, 2021. *ČNB* [online]. Praha: ČNB [cit. 2021-05-05]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/financni-trhy/penezni-trh/pribor/>

ČSOB Factoring, 2021. *ČSOB Factoring* [online]. Praha: ČSOB Factoring, a.s. [cit. 2021-05-05]. Dostupné z: <https://www.csobfactoring.cz/co-je-factoring/>

DAUC, 2021. *DAUC* [online]. U nákladového nádraží 10, Praha 3, PSČ 130 00: Wolters Kluwer ČR, a. s. [cit. 2021-05-05]. Dostupné z: <https://www.dauc.cz/>

DLUHOŠOVÁ, Dana, 2010. *Finanční řízení a rozhodování podniku: analýza, investování, oceňování, riziko, flexibilita*. 3. Praha: Ekopress. ISBN 978-80-86929-68-2.

DUBEC, Radek, Monika GRASSEOVÁ a David ŘEHÁK, 2012. *Analýza podniku v rukou manažera: 33 nejpoužívanějších metod strategického řízení*. 2. Praha: BizBooks. ISBN 978-80-265-0032-2.

FinAnalysis, 2004. *FinAnalysis: Aplikace pro zpracování účetních výkazů do finanční analýzy firmy* [online]. Plzeň: Atlantis PC s.r.o. [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <http://www.finanalysis.cz/pouzite-pomerove-ukazatele.html>

FinAnalysis, 2004. *FinAnalysis: Aplikace pro zpracování účetních výkazů do finanční analýzy firmy* [online]. Plzeň: Atlantis PC s.r.o. [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <http://www.finanalysis.cz/pouzite-bankrotni-modely.html>

GRÜNWALD, Rolf a Jaroslava HOLEČKOVÁ, 2007. *Finanční analýza a plánování podniku*. 1. Praha: Ekopress. ISBN 978-80-86929-26-2.

HERMANN tepelná technika s.r.o., 2012. *HERMANN tepelná technika s.r.o.* [online]. Vrchlabí: studio WPJ [cit. 2021-03-10]. Dostupné z: <https://www.hermann.cz/>

Hospodářská komora České republiky, © 2017-2020. *Hospodářská komora České republiky* [online]. Praha: Hospodářská komora ČR [cit. 2021-03-16]. Dostupné z: <https://www.komora.cz/news/legislativa-2021-co-prinasi-novy-rok/>

IDNES.cz, 1998. *IDNES.cz* [online]. Praha: MAFRA, a. s [cit. 2021-05-05]. Dostupné z: <https://kalkulacky.idnes.cz/kalkulacky.aspx?typ=ekonomicke-najemne>

Justice: Veřejný rejstřík a Sběrka listin, © 2012-2015. *Justice.cz* [online]. Praha: Ministerstvo spravedlnosti České republiky [cit. 2021-03-08]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=713508>

KALOUDA, František, 2019. *Finanční řízení podniku*. 3. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o. ISBN 978-80-7380-756-6.

KAŇOVSKÁ, Lucie a David SCHÜLLER, 2015. *Základy marketingu: studijní text pro bakalářské obory*. 2. Brno: Akademické nakladatelství CERM, s.r.o. ISBN 978-80-214-5107-0.

KB Factoring, 2021. *KB Factoring* [online]. Praha: Factoring KB, a.s. [cit. 2021-05-05]. Dostupné z: <https://www.factoringkb.cz/cs/produkty/tuzemsky-factoring>

KISLINGEROVÁ, Eva, 2010. *Manažerské finance*. 3. Praha: C.H. Beck. ISBN 978-80-7400-194-9.

KISLINGEROVÁ, Eva a Jiří HNILICA, 2008. *Finanční analýza: Krok za krokem (2. vydání)*. 2. Praha: C. H. Beck. ISBN 978-80-7179-713-5.

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER, 2017. *Finanční analýza: Komplexní průvodce s příklady - 3., kompletně aktualizované vydání*. 3. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-0563-2.

KUBÍČKOVÁ, Dana a Irena JINDŘICHOVSKÁ, 2015. *Finanční analýza a hodnocení výkonnosti firem*. 1. Praha: C.H. Beck. ISBN 978-80-7400-538-1.

ManagementMania, © 2011-2016. *ManagementMania* [online]. Pilsen: MANAGEMENTMANIA.COM LLC [cit. 2021-03-16]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/ife-matice>

MOUDRÝ, Marek, 2018. *Marketing - Základy marketingu 1. díl: Učebnice studenta*. 4. Prostějov: Computer Media. ISBN 978-80-7402-359-0.

MRKVIČKA, Josef, 2006. *Finanční analýza*. 2. přeprac. a rozš. vyd. Praha: ASPI. ISBN 80-7357-219-2.

MSV - Veletrhy Brno, 2021. *MSV - Veletrhy Brno* [online]. Brno: Veletrhy Brno, a.s. [cit. 2021-05-05]. Dostupné z: <https://www.bvv.cz/msv/>

RŮČKOVÁ, Petra, 2019. *Finanční analýza - 6. aktualizované vydání: metody, ukazatele, využití v praxi*. 6. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-2028-4.

SEDLÁČEK, Jaroslav, 2011. *Finanční analýza podniku*. 2. Brno: Computer Press. ISBN 978-80-251-3386-6.

SCHOLLEOVÁ, Hana, 2017. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy: 3., aktualizované vydání*. 3. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-0413-0.

SYNEK, Miloslav, Helena SEDLÁČKOVÁ a Hana VÁVROVÁ, 2007. *Jak psát bakalářské, diplomové, doktorské a jiné písemné práce*. 2. Praha: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1212-9.

VOCHOZKA, Marek, 2020. *Metody komplexního hodnocení podniku*. 2. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-1701-7.

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Vývoj ekonomických faktorů v letech 2014-2019	47
Graf 2 Struktura tržeb a nákladů v roce 2015	84
Graf 3 Struktura tržeb a nákladů v roce 2019	84
Graf 4 Vývoj tržeb a nákladů	85
Graf 5 Struktura oběžných aktiv v roce 2019	88
Graf 6 Vývoj pohledávek	91

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Příklad IFE matice	15
Obrázek 2: Rozvaha	19
Obrázek 3 SWOT analýza	38
Obrázek 4 Logo společnosti.....	39
Obrázek 5 Vlastnická struktura.....	41
Obrázek 6 Organizační struktura.....	42
Obrázek 7 Trh společnosti	43
Obrázek 9 SWOT analýza COGNITO, a.s.	79

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Kralickův Quick test	36
Tabulka 2 Vývoj ekonomických faktorů v letech 2014-2019	47
Tabulka 3 IFE matice	49
Tabulka 4 Horizontální analýza aktiv v tis. Kč.....	50
Tabulka 5 Rozdíl oproti minulým obdobím v tis. Kč.....	51
Tabulka 6 Horizontální analýza pasiv v tis. Kč	52
Tabulka 7 Rozdíl oproti minulým obdobím v tis. Kč.....	53
Tabulka 8 Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty v tis. Kč	54
Tabulka 9 Rozdíl oproti minulým obdobím v tis. Kč.....	54
Tabulka 10 Vertikální analýza	55
Tabulka 11 Čistý pracovní kapitál z tzv. manažerského pojetí.....	57
Tabulka 12 Čistý pracovní kapitál z tzv. investorského pojetí	57
Tabulka 13 Čisté pohotové prostředky	58
Tabulka 14 Čistý peněžně-pohledávkový finanční fond	59
Tabulka 15 Ukazatele likvidity společnosti COGNITO, a.s.....	60
Tabulka 16 Ukazatele likvidity společnosti HERMANN tepelná technika s.r.o.	60
Tabulka 17 Ukazatele rentability společnosti COGNITO, a.s.....	62
Tabulka 18 Ukazatele rentability společnosti HERMANN tepelná technika s.r.o.	62
Tabulka 19 Ukazatele zadluženosti společnosti COGNITO, a.s.	64
Tabulka 20 Ukazatele zadluženosti společnosti HERMANN tepelná technika s.r.o.....	64
Tabulka 21 Ukazatele aktivity společnosti COGNITO, a.s.	67
Tabulka 22 Ukazatele aktivity společnosti HERMANN tepelná technika s.r.o.	67
Tabulka 23 Produktivita z přidané hodnoty.....	70
Tabulka 24 Nákladovost výkonů.....	71
Tabulka 25 Materiálová náročnost výkonů	71
Tabulka 26 Rentabilita tržeb z CF.....	72
Tabulka 27 CF k celkovému kapitálu.....	72
Tabulka 28 Rentabilita vlastního kapitálu z CF.....	73
Tabulka 29 Úvěrová způsobilost z cash flow	73
Tabulka 30 Kralickův Quick test	74
Tabulka 31 Altmanův model (Z-skóre).....	75
Tabulka 32 Index IN05	76

Tabulka 33 Výpočet pronájmu nebytových prostor	86
Tabulka 34 Splátkový kalendář	87
Tabulka 35 Modelový příklad faktoringu	90
Tabulka 36 Ceník za jednotku na BVV	92
Tabulka 37 Ceník inzerce časopisu STROJIRENSTVI.CZ	93

SEZNAM VZORCŮ

Rovnice 1 Procentuální změna horizontální analýzy	21
Rovnice 2 Procentuální změna vertikální analýzy	21
Rovnice 3 Čistý pracovní kapitál z tzv. manažerského pojetí	22
Rovnice 4 Čistý pracovní kapitál z tzv. investorského pojetí	22
Rovnice 5 Čisté pohotové prostředky	23
Rovnice 6 Čistý peněžní-pohledávkový fond	23
Rovnice 7 Okamžitá likvidita	24
Rovnice 8 Pohotová likvidita	25
Rovnice 9 Běžná likvidita	25
Rovnice 10 Rentabilita vložených aktiv	26
Rovnice 11 Rentabilita vloženého kapitálu	26
Rovnice 12 Rentabilita vlastního kapitálu	27
Rovnice 13 Rentabilita tržeb	27
Rovnice 14 Celková zadluženost	28
Rovnice 15 Koeficient samofinancování	28
Rovnice 16 Doba splácení dluhů	29
Rovnice 17 Úrokové krytí	29
Rovnice 18 Obrat celkových aktiv	30
Rovnice 19 Obrat stálých aktiv	30
Rovnice 20 Obrat zásob	31
Rovnice 21 Doba obratu zásob	31
Rovnice 22 Doba obratu pohledávek	31
Rovnice 23 Doba obratu závazků	32
Rovnice 24 Produktivita z přidané hodnoty	32
Rovnice 25 Nákladovost výkonů	33
Rovnice 26 Materiálová náročnost výkonů	33
Rovnice 27 Rentabilita tržeb z CF	34
Rovnice 28 CF k celkovému kapitálu	34
Rovnice 29 Rentabilita vlastního kapitálu z CF	34
Rovnice 30 Úvěrová způsobilost z CF	35
Rovnice 31 Kvóta VK	35
Rovnice 32 Doba splácení dluhu z CF	36

Rovnice 33 Altmanův model (Z-skóre).....	37
Rovnice 34 IN05	37

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 Rozvaha společnosti COGNITO, a.s.....	105
Příloha 2 Výkaz zisku a ztrát společnosti COGNITO, a.s.....	109

Příloha 1 Rozvaha společnosti COGNITO, a.s.

Rozvaha v tis. Kč		Číslo	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Aktiva celkem	1	345 929	349 670	355 413	377 202	338 804	338 873
B.	Stálá aktiva	2	102 752	92 607	208375	215 406	216 528	172 569
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	3	3 281	1 861	1 046	475	151	485
B.I.2.	Ocenitelná práva	4	3 281	1 861	1 046	475	151	485
B.I.2.1.	Software	5	3 281	1 861	1 046	374	61	406
B.I.2.2.	Ostatní ocenitelná práva	6	0	0	0	101	90	79
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	7	98 551	89 849	86 432	94 083	95 523	91 237
B.II.1.	Pozemky a stavby	8	66 295	70 641	68 964	67 355	65 698	64 043
B.II.1.1.	Pozemky	9	17 822	16 047	16 047	16 047	16 047	16 047
B.II.1.2.	Stavby	10	48 473	54 594	52 917	51 308	49 651	47 996
B.II.2.	Hmotné movité věci a jejich soubory	11	20 849	18 680	16 734	26 338	29 435	26 804
B.II.4.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	12	30	30	30	30	30	30
B.II.4.3.	Jiný dlouhodobý hmotný majetek	13	30	30	30	30	30	30
B.II.5.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek a nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	14	11 377	498	704	360	360	360
B.II.5.2.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	15	11 377	498	704	360	360	360
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek	16	920	897	120 897	120 848	120 854	80 847
B.III.1.	Podíly-ovládaná nebo ovládající osoba	17	920	897	897	848	854	847
B.III.2.	Zápůjčky a úvěry-ovládaná nebo ovládající osoba	18	0	0	120 000	120 000	120 000	80 000

C.	Oběžná aktiva	19	241 463	255 256	144 992	159 611	120 424	164 510
C.I.	Zásoby	20	16 657	15 728	10 951	9 436	8 077	14 675
C.I.1.	Materiál	21	5 139	5 315	5 942	6 546	6 405	5 773
C.I.2.	Nedokončená výroba a polotovary	22	11 431	10 389	4 969	2 890	1 626	8 902
C.I.5.	Poskytnuté zálohy na zásoby	23	87	24	40	0	46	0
C.II.	Pohledávky	24	140 184	155 293	110 635	114 455	106 613	104 615
C.II.1.	Dlouhodobé pohledávky	25	2 051	2 449	3 563	11 483	3 246	1 959
C.II.1.1.	Pohledávky z obchodních vztahů	26	854	1 402	2 668	1 385	835	1 253
C.II.1.5.	Pohledávky-ostatní	27	1 197	1 047	895	10 098	2 411	706
C.II.1.5.2.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	28	0	2	4	375	381	381
C.II.1.5.4.	Jiné pohledávky	29	1 197	1 045	891	9 723	2 030	325
C.II.2.	Krátkodobé pohledávky	30	138 133	152 844	107 072	102 972	103 367	102 656
C.II.2.1.	Pohledávky z obchodních vztahů	31	105 394	102 168	76 774	87 747	83 308	90 376
C.II.2.2.	Pohledávky-ovládaná nebo ovládající osoba	32	0	0	1 452	1 452	1 452	1 928
C.II.2.4.	Pohledávky-ostatní	33	32 739	50 676	28 846	13 773	18 607	10 352
C.II.2.4.3.	Stát-daňové pohledávky	34	0	0	4 696	716	1 593	0
C.II.2.4.4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	35	1 597	435	8 414	176	334	870
C.II.2.4.5.	Dohadné účty aktivní	36	1	1	15 556	0	5	0
C.II.2.4.6.	Jiné pohledávky	37	31 141	50 240	180	12 881	16 675	9 482
C.IV.	Peněžní prostředky	38	84 622	84 235	23 406	35 720	5 734	45 220
C.IV.1.	Peněžní prostředky v pokladně	39	680	479	422	586	436	428
C.IV.2.	Peněžní prostředky na účtech	40	83 942	83 756	22 984	35 134	5 298	44 792
D.	Časové rozlišení aktiv	41	1 714	1 807	2 046	2 185	1 852	1 794
D.1.	Náklady příštích období	42	1 714	1 807	2 046	2 185	1 844	1 794
D.3.	Příjmy příštích období	43	0	0	0	0	8	0

Rozvaha v tis. Kč		Číslo	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Pasiva celkem	44	345 929	349 670	355 413	377 201	338 804	338 873
A.	Vlastní kapitál	45	214 743	239 710	151 095	178 033	151 496	160 420
A.I.	Základní kapitál	46	115 000	115 000	115 000	115 000	115 000	115 000
A.I.2.	Základní kapitál	47	115 000	115 000	115 000	115 000	115 000	115 000
A.II.	Ážio a kapitálové fondy	48	3 172	149	149	100	106	96
A.II.2.	Kapitálové fondy	49	3 172	149	149	100	106	96
A.II.2.2.	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků (+/-)	50	3 172	149	149	100	106	96
A.III.	Fondy ze zisku	51	27 478	7 428	7 324	7 064	7 101	7 314
A.III.2.	Statutární a ostatní fondy	52	27 478	7 428	7 324	7 064	7 101	7 314
A.IV.	Výsledek hospodaření minulých let (+/-)	53	18 335	9 643	383	22 171	4 291	17 979
A.IV.1.	Nerozdělený zisk nebo neuhrazená ztráta minulých let (+/-)	54	18 335	9 643	383	22 171	4 269	17 939
A.IV.2.	Jiný výsledek hospodaření minulých let (+/-)	55	0	0	0	0	22	40
A.V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	56	50 758	107 490	28 239	33 698	24 998	20 031

B. + C.	Cizí zdroje	57	130 802	109 597	203 968	198 850	187 151	178 322
B.	Rezervy	58	28 084	31 199	14 504	12 399	10 174	18 443
B.2.	Rezerva na daň z příjmů	59	4 622	14 565	0	0	0	269
B.4.	Ostatní rezervy	60	23 462	16 634	14 504	12 399	10 174	18 174
C.	Závazky	61	102 718	78 398	189 464	186 451	176 977	159 879
C.I.	Dlouhodobé závazky	62	2 656	2 511	100 075	95 515	73 119	55 682
C.I.2.	Závazky k úvěrovým institucím	63			975 00	82 500	67 500	52 500
C.I.4.	Závazky z obchodních vztahů	64				965	276	276
C.I.8.	Odložený daňový závazek	65	2 656	2 511	2 575	3 063	3 893	2 906
C.I.9.	Závazky-ostatní	66	0	0	0	8 987	1 450	0
C.I.9.3.	Jiné závazky	67				8 987	1 450	
C.II.	Krátkodobé závazky	68	100 062	75 887	89 389	90 936	103 858	104 197
C.II.2.	Závazky k úvěrovým institucím	69			15 000	15 000	37 023	15 000
C.II.3.	Krátkodobé přijaté zálohy	70	2 653	51	11 967	51	269	11 290
C.II.4.	Závazky z obchodních vztahů	71	54 661	40 224	18 934	34 566	25 149	39 135
C.II.8.	Závazky ostatní	72	42 748	35 612	43 488	41 319	41 417	38 772
C.II.8.3.	Závazky k zaměstnancům	73	14 133	13 835	14 249	14 100	13 249	15 320
C.II.8.4.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	74	5 488	5 498	6 005	6 094	6 469	7 315
C.II.8.5.	Stát-daňové závazky a dotace	75	11 833	12 567	9 390	11 087	9 617	13 391
C.II.8.6.	Dohadné účty pasivní	76	11 293	3 710	13 714	870	786	913
C.II.8.7.	Jiné závazky	77	1	2	130	9 168	11 296	1 833
D.	Časové rozlišení pasiv	78	384	363	350	318	157	131
D.1.	Výdaje příštích období	79	279	258	243	213	49	
D.2.	Výnosy příštích období	80	105	105	107	105	108	131

Příloha 2 Výkaz zisku a ztrát společnosti COGNITO, a.s.

Výkaz zisku a ztráty v tis. Kč		Číslo	2014	2015	2016	2017	2018	2019
I.	Tržby z prodeje výrobků a služeb	1	360 282	321 459	274 337	257 684	245 141	291 410
A.	Výkonová spotřeba	2	179 356	148 001	111 040	109 054	104 322	143 801
A.2.	Spotřeba materiálu a energie	3	41 518	28 738	30 975	32 067	42 209	43 591
A.3.	Služby	4	137 838	119 263	80 065	76 987	62 113	100 210
B.	Změna stavu zásob vlastní činnosti (+/-)	5	803	1 042	5 421	1 904	1 389	-7 331
C.	Aktivace (-)	6	-49	-7	-202	-8 683	-76	-1 055
D.	Osobní náklady	7	123 344	122 276	118 184	117 578	114 488	121 986
D.1.	Mzdové náklady	8	92 820	91 941	88 780	88 075	85 563	91 442
D.2.	Náklady na sociální zabezpečení, zdravotní pojištění a ostatní náklady	9	30 524	30 335	29 404	29 503	28 925	30 544
D.2.1.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	10	28 421	28 382	27 614	27 379	26 987	28 418
D.2.2.	Ostatní náklady	11	2 103	1 953	1 790	2 124	1 938	2 126
E.	Úpravy hodnot v provozní oblasti	12	11 838	9 484	13 100	9 188	7 767	9 463
E.1.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	13	11 872	9 595	8 675	7 849	8 559	8 829
E.1.1.	Úpravy hodnot dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku-trvalé	14	11 872	9 595	8 675	7 849	8 559	8 829
E.2.	Úpravy hodnot zásob	15	-86	-147	43	391	41	-82
E.3.	Úpravy hodnot pohledávek	16	52	36	4 382	948	-833	716
III.	Ostatní provozní výnosy	17	30 869	99 986	8 143	11 890	14 103	13 655
III.1.	Tržby z prodaného dlouhodobého majetku	18	25 683	94 282	837	563	90	494
III.2.	Tržby z prodaného materiálu	19	137	837	662	762	1 854	1 644
III.3.	Jiné provozní výnosy	20	5 049	4 867	6 644	10 565	12 159	11 517

F.	Ostatní provozní náklady	21	16 626	9 058	518	2 761	1 495	12 534
F.1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	22	13 784	9 123	146	0	0	618
F.2.	Prodaný materiál	23	81	539	424	561	929	782
F.3.	Daně a poplatky	24	675	4 334	560	552	589	560
F.4.	Rezervy v provozní oblasti a komplexní náklady příštích období	25	0	-6 828	-2 129	-2 106	-2 225	8 000
F.5.	Jiné provozní náklady	26	2 086	1 890	1 517	3 754	2 202	2 574
*	Provozní výsledek hospodaření (+/-)	27	60 791	131 591	34 419	37 772	29 859	25 667
IV.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku-podíly		2 715	274	0	0	0	0
VI.	Výnosové úroky a podobné výnosy	28	0	1 516	1 963	2 942	3 346	2 790
VI.1.	Výnosové úroky a podobné výnosy-ovládané nebo ovládající osoba	29	0	0	1 452	2 880	2 880	1 928
VI.2.	Ostatní výnosové úroky a podobné výnosy	30	0	1 516	511	62	466	862
I.	Úpravy hodnot a rezervy ve finanční oblasti		3 000	-3 500	0	0	0	0
J.	Nákladové úroky a podobné náklady	31	91	205	1 297	2 361	2 622	2 884
J.2.	Ostatní nákladové úroky a podobné náklady	32	91	205	1 297	2 361	2 622	2 884
VII.	Ostatní finanční výnosy	33	991	528	61	22 736	237	220
K.	Ostatní finanční náklady	34	323	4 621	550	20 312	409	622
*	Finanční výsledek hospodaření	35	499	992	177	3 005	552	-496
**	Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	36	61 290	132 583	34 596	40 777	30 411	25 171
L.	Daň z příjmů	37	10 532	25 091	6 357	7 079	5 413	5 140
L.1.	Daň z příjmů splatná	38	11 856	25 236	6 293	6 591	4 583	6 127
L.2.	Daň z příjmů odložená (+/-)	39	-1 324	-145	64	488	830	-987
**	Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)	40	50 758	107 490	28 239	33 698	24 998	20 031
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-)	41	50 758	107 490	28 239	33 698	24 998	20 031
*	Čistý obrát za účetní období = I. + II. + III. + IV. + V. + VI. + VII.	42	394 857	423 763	284 504	295 252	262 827	308 076